1-15
MR.C.GRINCEVICIUS
7136 S.MOZART
CHICAGO,ILL.60629
U.S.A.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 2 (1093) 1971 SAUSIO - JANUARY 14 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONTARIO, CANADA • Tel. 368-6813

Atgimstam ar išsigimstam?

Po Vatikano antrosios santarybos pasigirdo religinio atsinaujinimo šūkiai, prasidėjo reformos, nauji posūkiai. Pradžioje buvo daugelio manyta, kad vadinamasis "aggiornamento" — Katalikų Bendrijos šiandienėjimas ves į greitą bei lengvą religinį atsinaujinimą. Deja, tas atsinaujinimo procesas pasirodė ne toks jau paprastas. Kad jis buvo reikalingas, nėra pagrindo abejoti, bet kad jis bus skausmingas, nedaugelis tepramatė. Pradėjus reformas iš viršaus, atsirado reiškinių, kurie privertė susimąstyti ir pačius radikaliuosius reformų šalininkus. Nuostabiausa buvo tai, kad neigiamų reiškinių pasirodė ten, kur buvo mažiausiai tikėtasi, būtent, vienuolijose ir kunigijoje. Žymaus kunigų bei vienuolių skaičiaus pasitraukimas iš savo pašaukimo paliko didelį klaustuką. Dar ir dabar šis reiškinys įvairiai aiškinamas. Pašaukimų sumažėjimas rodo, kad tikinčiųjų visuomenėje atsirado tam tikra krizė, kurios šaknys nelengvai apčiuopiamos. Jei pašaukimų skaičius būtų žymiai pakilęs, visi sakytume, kad tai religinio atsinaujinimo ženklas. Dabargi peršasi išvada, kad vietoje laukto atsinaujinimo atsirado krizė. Pesimistai dėl to kaltina reformos šalininkus, kritikuoja Vatikano santarybą ir jos adresu suverčia visą atsakomybę. Pasak jų, padarytas pavojingas posūkis, griaunąs Katalikų Bendriją. Esą, jei ne tos reformos, katalikai šiandieną triumfuotų. Jie neatsižvelgia į bendrą krikščionybės būklę besikeičiančiame pasaulyje.

* * *

Kad tokiame milžiniškame organizme, kaip Katalikų Bendrija, atsirado nemažų nuomonių skirtumų, nieko nuostabaus. Tų skirtumų buvo visais amžiais, tik nevisuomet jie išeidavo viešumon tokiu kontrastingu ryškumu, kaip dabar. Kaip ir visuose sąjūdžiuose, taip ir šiame matyti dviejų kontrastingų linkmių atstovai — radikalių reformų šalininkai ir atkaklūs konservatoriai. Jei pirmieji ėmė judėti nauja linkme dideliais žingsniais, tai antrieji atsisakė iš viso judėti. Tuo būdu vadovaujančių teologų ir neteologų eilėse susidarė įtampa, kurią jaučia visi tikintieji. Radikalieji pridarė žalos neatsargiais bandymais, skubėjimu, pertempta kritika esamų religinių formų, nepaisymu tikinčiųjų nusistatymo. Konservatyvieji gi pridarė nemažiau žalos atsisakymu pajudėti nauja linkme, viešu kritikavimu augščiausių autoritetų, nenoru įžvelgti reformų reikalingumo. Tarp šių kraštutinumų vidurinėse linijose atsidūrė bene pats gausiausias tikinčiųjų elementas. Jie mano, kad Vatikano santarybos pradėtas išjudinimas atsinaujinimo linkme yra labai pozityvus žingsnis ir mūsų epochoje būtinas, tačiau kartu apgailestauja, kad tas atsinaujinimas atsiduria kartais permažai atsakingose rankose. Be to, jie pastebi, kad atsinaujinimas pradėtas daug kur mechaniniu būdu, paviršutiniškai, pvz. Mišių apeigose, neįsigilinant į pakeitimų prasmę. Buvo atsukti altoriai, bet kodėl, daugelis ir dabar nesuvokia tikrosios prasmės.

* * *

Kiekvienas žymesnis pasikeitimas žmogaus gyvenime yra tam tikra krizė, juo labiau religiniame didelės bendruomenės gyvenime. Pats faktas, kad vyksta pasikeitimai, žmonių galvosenoje sukelia krizę, t.y. abejonę. Daug kas laikė, kad religinės apeigos yra šventas, neliečiamas, nekeičiamas dalykas. Dėlto, kai prasidėjo liturginės ir kitokios reformos, daug kas išgyveno tam tikrą vidinį sukrėtimą. Bet tai laikinio pobūdžio reiškinys, kuris jau dabar daug kur kompensuojamas gyvu įsitraukimu liturgijon ir apaštalinėn veiklon. Jeigu iki šiol katalikas pasaulietis buvo tiktai pasyvus apeigų stebėtojas, tai šiandieną jis vis daugiau įjungiamas kaip aktyvus dalyvis. Ir netiktai liturginėje srityje. Jis šiandieną visu plotu įgauna didesnį svorį religiniame gyvenime, kuris nebegali būti žiedžiamas be jo prisidėjimo. Taipgi matyti aiški pažanga ekumeninėje srityje. Jeigu iki šiol įvairių konfesijų krikščionys gyveno tarpusave kovos dvasia, tai dabar jie vis ryškiau pradeda jaustis broliais, kad ir atsiskyrusiais (išimtis — Š. Airija). Kolegijinis principas pradeda, kad ir palengva, prigyti visu plotu — nuo popiežiaus bei vyskupų iki eilinio parapijiečio. Tikintieji pradeda išsisamoninti savo vaidmenį ir atsakomybę religinėje bendruomenėje. Ryškėja dėmesys Šv. Raštui, asmens angažavimuisi visuomeniniame gyvenime ir aplamai religijai. Taigi, yra apsčiai ir pozityvių atgimimo ženklų. Yra daug pagrindo manyti, kad dabartinė krizė tėra pereinamasis laikotarpis, savotiška fermentacija, iš kurios išaugs nauji religinio gyvenimo pavidalai. Svarbu tiktai, kad krikščioniškasis branduolys nuolat gyventų tikrai krikščioniška dvasia, ta gelmine, apaštaline liepsna, kuri visas krizes pakreipia kūrybine linkme. **Pr. G.**

KANADOS ĮVYKIAI

MASKVOS SPAUDIMAS TORONTUI

Sovietų Sąjunga nutraukė mokslinius ir kultūrinius ryšius su Toronto universitetu, atsisakiusiu pašalinti iš savo laboratorijų svečio taisėmis mokslinius tyrimus atliekantį atomo fiziką dr. B. Docenką. Atsiųstas 1967 m. į Albertos universitetą atlikti jam paskirto sovietų KGB uždavinio, dr. B. Docenka atsisakė špionažo, išsižadėjo Sovietų Sąjungos pilietybės ir pasiprašė politinės globos Kanadoj. Maskva tada tuojau pat sustabdė mokslininkų ir studentų apsikeitimą su Albertos universitetu. Šis metodas, matyt, turėjo nemažos įtakos kitiem Kanados universitetam, nes pasaulinio garso mokslininkas dr. B. Docenka nė viename jų negavo darbo ir buvo priverstas porą metų mokytojauti Kanados šiaurėje esančioje Yellowknife gimnazijoje. Kai jis pagaliau gavo imigranto teises ir buvo priimtas į Toronto universitetą, ultimatumą rektoriui dr. C. Bissel atvežė sovietų ambasados Otavoje patarėjas mokslo ir technologijos reikalams Jevgenijus Bobrovas. Dr. C. Bissel atsisakė pašalinti dr. B. Docenką, nes universitetan jis buvo įsileistas moksliniais, o ne politiniais tikslais. Sovietų Sąjunga dabar atsiima tris Toronto universitete studijas gilinusius savo piliečius — Vitalijų Makarovą, Anatolijų Ščerbakovą ir Jurijų Volkovą. Dėl Sovietų Sąjungos propagandinio žaidimo studijas viduryje mokslo metų Maskvos universitete turės nutraukti Toronto universiteto pasiųsti studentai Jennifer Maher, Gordon Smith ir Marvin Wisinski. Galimas dalykas, Toronto universitetui teks atsiimti iš Maskvos ir savo slavų kalbų fakulteto atstovę prof. Galeną Kruberg, atliekančią tobulinimosi kursą. Politikos painiojimas į g r y n a i mokslinius reikalus perša mintį, jog ryšius su Maskva turėtų nutraukti visi Kanados universitetai. Iš tokio apsikeitimo mokslininkais bei studentais naudos turi tik Maskvos universitetas, atsilikęs nuo Vakarų pasaulio technologiniu požiūriu. Negalima užmiršti dr. B. Docenkos viešo pareiškimo, kad ne tik jis, bet ir kiti Kanadon atsiųsti sovietų mokslininkai bei studentai turi pasirašyti įsipareigojimus špionažui.

Aštuoni Kvebeko intelektualai su Montrealio dienraščio "Le Devoir" redaktorium Claude R y a n priešakyje kreipėsi į premjerą P. E. Trudeau, prašydami atšaukti viešosios tvarkos įstatymą, kuris 1970 m. gruodžio 3 d. pakeitė karo stovį Kvebeke. Jiems buvo atsakyta, kad minėtasis įstatymas bus atšauktas tik tada, kai to pareikalaus Kvebeko premjeras R. Bourassa. Pastarasis spaudai padarytame pareiškime tvirtino, kad F. L. Q. teroristų grėsmė Kvebekui dar nėra pašalinta. Tai liudija naujai sudarytų celių skelbiami grasinimai ir policijos surinkti duomenys. Premjeras R. Bourassa taipgi pabrėžė, kad viešosios tvarkos įstatymo paragrafais policija naudosis tik gavusi Kvebeko teisingumo ministerijos pritarimą konkretiems atvejams. Nauja grėsme gali tapti iš statybų vietovės St. Paul miestelyje pavogtos 127 lazdelės dinamito, kurį teroristai gali panaudoti viešųjų pastatų sprogdinimui. Nors premjeras P. E. Trudeau atšaukė kariuomenės dalinius iš Kvebeko sausio 4 d., tačiau dalis karių ir toliau lieka žymiųjų asmenų sargybiniais. Otavoje svarstomas planas sudaryti specialią apsaugos tarnybą užsienio diplomatams ir ambasadoms. Jos pareigūnai būtų apmokyti RC MP policijos ir veiktų jos žinioje.

Savotiška sensacija tenka laikyti spaudoje pasirodžiusį pranešimą apie tris Winnipego latves — motina Viktoriją Abolins, dukras Liuciją ir Ainą. Pardavusios savo restoraną Winnipege, jos išvyko į Niujorką ir prieš Kalėdas pasiprašė politi-

(Nukelta į 6-tą psl.)

Gerai nusiteikę vestuvininkai su alaus statine okupuotoje Lietuvoje

PRANEŠIMAS IŠ VOKIETIJOS — J. KAIRYS

Jaunieji socialistai keliu atgal

Stebėdami šių dienų politiniu partijų gyvenimą matom, kad jose pilnos vienybės nėra. Kiekviena jų turi daugiau ar mažiau narių, kurie nenori paklusti partijos programai ir pasisako už vienokius ar kitokius nukrypimus. Tokius nukrypėlius yra įprasta vadinti sparnais. Jų būna dešiniųjų ir kairiųjų. Jei paimsim demokratinių kraštų kairiųjų partijų kairiuosius sparnus, tai pamatysim, kad jie siekia marksizmo-leninizmo bei, geriau pasakius, komunistinės sistemos įvedimo. Partijų revoliucionieriais dažniausiai būna jaunimas.

Nesuvaldo augintinių

V. Vokietijos socialdemokratų partijoj irgi yra kairysis sparnas, kurį sudaro pirmoje eilėje jaunieji socialistai. Jau nuo seniau to jaunimo vieši pasirodymai yra prokomunistiški. Kad šitaip tegali ir būti, parodo šio jaunimo organizacijos tikslas, būtent, kapitalistinės sistemos sugriovimas ir socialistinės įvedimas. Jau dabar jie pasisako už nusavinimą žemės miestuose, už panaikinimą opozicinių partijų, ypač Bavarijoje populiariosios ČSU, kuri jų yra laikoma neofašistine, už suteikimą dirbantiesiems daugiau teisių įmonėse, įstaigose ir t.t.

Jaunųjų socialistų organizacija veikia bendrai su vietos komunistų partija DKP, socialistine vienybės partija SEW V. Berlyne ir vokiečių laisvojo jaunimo organizacija FDJ. Šias organizacijas jie laiko pažangiomis jėgomis, kovojančiomis su fašistais.

Už tautų frontą

Jaunųjų socialistų organizacijos veikla kelia nerimo konservatyvesniuose vokiečiuose ir mažina pasitikėjimą pačia socialdemokratų partija. Jei pastaroji eis išvien su tais jaunaisiais, tai gali per rinkimus netekti tam tikros dalies rinkikų. Jei pradės kietai priešintis jos užimtai linijai, atstums dalį jaunimo nuo savęs. Norėdama išvengti ir vieno, ir kito, socialdemokratų partija pradėjo ieškoti išeities. Praeitų metų pabaigoje partijos taryba uždraudė visiems partijos nariams bendradarbiauti su minėtais raudonaisiais broliais. Šitam nutarimui turėjo pasiduoti ir jaunieji socialistai, nors yra nusistatę prieš tokį nutarimą. Kongrese, įvykusiame kiek vėliau Bremene, vienas jų vadų pareiškė, esą jie veiksią, kad taryba pakeistų minėtąjį nutarimą. Jis tikisi paramos ir iš kanclerio Brandto, nors pastarasis savo kalboje, pasakytoje kongrese, kvietė jaunimą nebūti partija partijoje.

Būti vienybėje su socialdemokratų partija kvietė jaunuosius ir kiti socialdemokratų šulai. Iš jų labiausiai jaunimui imponavo Wehneris, šios partijos pirmininkas dabartiniame V. Vokietijos parlamente. Atrodo, kongresui patiko jo kalba, kurioje, be kitų dalykų, jis pasisakė kadaise buvęs komunistu, kad CDU yra fašistinės struktūros sąjunga, kad keistina V. Vokietijos vidaus santvarka ir pan.

Taigi, formaliai partija partijoje nepasidarė, bet minėto partijos tarybos nutarimo kongresas nepaisė. Čia jaunieji socialistai pasisakė už bendradarbiavimą ne vien su savo krašto komunistais, bet ir su kitų Vakarų Europos kraštų komunistais bei socialistais. Pagal juos, tai bus Europos tautų frontas kovoje prieš kapitalizmą.

Reikalas labai rimtas

Jaunųjų socialistų organizacija yra paplitusi po visą kraštą ir V. Berlyne. Ji turi apie 200.000 narių, susidedančių iš visokio išsilavinimo jaunimo. Tai didelė revoliucinė jėga V. Vokietijos dabartiniam gyvenimui sugriauti bei jam sukomunistinti. Be to, kiekvienu metu šitam jaunimui talkins ir minėti kiti raudonieji broliai. Esant reikalui ir tinkamam metui, į pagalbą jam ateis ir Maskva. Pastarajai tai yra lengva padaryti, nes ji nėra dar atsisakiusi intervencijos teisės ir laiko milžiniškas karines jėgas Čekoslovakijoje ir R. Vokietijoje.

Nepaisant didelės agitacijos darbininkų tarpe, raudonųjų atžvilgiu dauguma darbininkų laikosi rezervuotai. Atrodo, jie bijo netekti to, ką jau turi. Be to, jie pasitiki pirmoje eilėje dabartine vyriausybe, žadančia taisyti jų socialinę padėtį.

Patriotai susirūpinę

Savo istorijoje Vokietija neturėjo tokių laisvių, kokias turi V. Vokietija, neturėjo ji ir taip augštos ūkinės gerovės, kokia yra dabar. Žinodami tai, galvojantieji V. Vokietijos vokiečiai nuogąstauja dėl jaunųjų socialistų ir jų talkininkų užsimojimų. Užkirsti jiem kelią teisiniu priemonių nėra. Be to, panašūs sąjūdžiai yra visuose laisvuose kraštuose. Tai, galima sakyti, tikra šio šimtmečio tragedija. Kai komunizmo pavergtų kraštų jaunimas kovoja už laisvę ir veržiasi į ją visais įmanomais būdais, rizikuodamas net savo gyvybe, laisvėje gyvenantis ne tik dairosi į raudonųjų tironiją, bet ir yra užsimojęs kitus jon įstumti.

S. KUDIRKA KLAIPĖDOJ?

Apie Simo Kudirkos likimą iki šiol nėra tikrų žinių, tik spėliojimai. Vieni sako, S. Kudirka buves rusų užmuštas, kiti — grąžintas į darbą tame pačiame rusų laive "Sovietskaja Litva". Šiomis dienomis "TŽ" redakciją pasiekė laiškas iš Klaipėdos, kuriame rašoma, kad S. Kudirka ir sovietinio laivo vadai buvo atgabenti į Klaipėdą povandeniniu laivu. Laiškas rašytas 1970 m. gruodžio 20 d. Jame apgailestaujama, kad S. Kudirkai nepavyko pabėgti laisvėn. Esą ten žmonės mano, taip įvyko dėlto, kad amerikiečių laivo vadai buvę komunistai. Kiek ta žinia tikra, tuo tarpu neįmanoma patikrinti.

"T. ŽIBURIAI" ORO PAŠTU

"TŽ" visiem prenumeratoriam siunčiami antros klasės paštu. Esant gana lėtam šios klasės pašto patarnavimui, kaikurie prenumeratoriai teiravosi apie "TŽ" siuntinėjimą pirmos klasės ir oro paštu. Pranešame, kad "TŽ" siuntinėjimas I klasės paštu ištisus metus kainuotų: Kanadoj, JAV, P. Amerikoj ir Britanijoj — $9.50, Europoje — $15.50. Prie tos sumos reikėtų pridėti prenumeratos mokestį $7. "TŽ" siuntinėjimas oro paštu: Š. Amerikoj $11, Europoj $20. P. Amerikoj $20, Australijoj $25. Prie šio mokesčio reikia dar pridėti metinę prenumeratą $7.

Pasaulio įvykiai

ČEKOSLOVAKIJOS PREZIDENTAS L. SVOBODA PERTVARKĖ ABIEJŲ valstijų ir federacinės vyriausybės aparatą, įvesdamas keturias naujas ministerijas. Spėjama, jog ši reforma turi tikslą grąžinti griežtesnę kompartijos kontrolę ekonominiams reikalams ir sustabdyti tarp Slovakijos ir Čekijos vykusią kovą dėl pramonėn investuojamų pinigų ir aplamai ekonominių krašto išteklių. "New York Times" dienraščio pranešimu, Čekoslovakijos kompartija, kadaise turėjusi 1.600.000 pilnateisių narių sumažėjo iki 880.000, kai buvo įvestos naujos kompartijos nario kortelės. Didžiąją narių dalį pašalino valymo tikslu sudaryti specialūs komitetai, o 220.000 narių net nesiteikė atsiimti naujųjų kortelių, pasirinkę savanorišką išstojimą iš kompartijos. Valymo banga daugiausia palietė intelektualus, televizijos, radijo ir spaudos žmones. Kadangi vadovaujamieji postai patikimi tik komunistams, didelė žala yra padaryta universitetams ir ligoninėms. Pasitraukusius profesorius ir medicinos specialistus pakeitė mažesnes kvalifikacijas turinteji a s m e n y s. Pašalintiems iš kompartijos dažniausiai lieka tik nedėkingas fizinis darbas. Į eilinių darbininkų gretas dabar jau yra įsijungusių mokslininkų. Geriausi krašto ekonomistai dirba buhalteriais, profesoriai — paštininkais, diplomatai — raštininkais. Buvęs kompartijos vadas A. Dubčekas ir šiandien neturi darbo. Jam buvo pasiūlyta vadovauti slovakų socialinės gerovės įstaigai, bet A. Dubčekas atsisakė, bijodamas, kad jo priešai jį gali apkaltinti pinigų išeikvojimu, siekdami galutinio sukompromitavimo. A. Dubčekas norėtų tapti miškininku, tačiau kompartijos vadovybė lig šiol nėra davusi sutikimo. Žurnalistų klubas Prahoje dabar yra savotiška bedarbių įstaiga, nes ši profesija buvo skaudžiausiai paliesta valymo bangos. Kadangi Čekoslovakijoje nėra nedarbo draudos, jokios pašalpos bedarbiams nemokamos. Nelaimingiesiems stengiasi padėti jų žmonos, pasinaudodamos lengvai gaunamu šlavėjų ir valytojų darbu. Didėjantį gyventojų nepasitenkinimą liudija V. Europoje apsilankiusi 68 turistų grupė, kurios net 16 narių pasiprašė politinės globos V. Vokietijoje, Belgijoje, Olandijoje ir Prancūzijoje.

BOMBA VAŠINGTONE

Lėktuvo planuotu pagrobimu kaltintų žydų teismas Leningrade taip išjudino žydus visame pasaulyje, kad Vašingtone jau pradeda sproginėti bombos. Viena tokia bomba sprogo prie sovietų ambasadai priklausančio kultūros ir prekybos pastato kiemo vartų. Sprogimas buvo toks stiprus, kad 60 svarų metalinius vartus nusviedė net 250 pėdų. Aukų nebuvo — nukentėjo tik pastato langų stiklas. Aštrią protesto notą JAV ambasadoriui J. Beam Maskvoje įteikė Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministeris A. Gromyko, reikalaudamas užtikrinti sovietų piliečių saugumą ir normalias darbo sąlygas JAV teritorijoje. Izraelyje leidžiamas "Maariv" dienraštis skelbia, kad prie Rygos universiteto sovietų raudoną vėliavą su kūju ir pjautuvu sudegino vienas žydų kilmės studentas, kurį teismas nubaudė kalėti pusantrų metų.

PIRMASIS VIZITAS

Pirmąjį oficialų vizitą Maskvai padarė Lenkijos komunistų partijos naujasis vadas E. Gierek ir premjeras P. Jaroszewicz. Pačioje Lenkijoje neramumai dar nėra pasibaigę. Gdansko laivų statyklos darbininkai pradėjo dalinius streikus ir darbo sulėtinimą. Jie reikalauja paleisti iš kalėjimų visus demonstracijų metu suimtus savo narius, pašalinti darbo unijos vadą I. Logą-Sowinskį, paskelbti pavardes asmenų, kurie milicijai įsakė šaudyti į demonstrantus. Pagrindinis reikalavimų punktas — darbininkų susitikimas su kompartijos vadu E. Giereku, kuriam jie norėtų įteikti savo skundus.

ATNAUJINO DERYBAS

Jungtinių Tautų specialus pasiuntinys Artimiesiems Rytams G. Jarringas vėl pradėjo taikos derybas su Izraelio ambasadorium Y. Tekoah, Egipto — M. Zayyat ir Jordanijos — M. Farra. Įtakos šiom derybom gali turėti jo susitikimas Tel Avive su Izraelio premjere G. Meir ir užsienio reikalu ministeriu A. Eban. Egipto prez. A. Sadat pirmą kartą viešai prisipažino, kad sovietines priešlėktuvines raketas Egipto teritorijoje aptarnavo sovietų technikai, kurių šeši yra žuvę nuo Izraelio karo aviacijos bombų. Prez. A. Sadato teigimu, Egiptas buvo priverstas kviestis sovietus, nes savo specialistų paruošimas būtų užtrukęs aštuonis mėnesius. Ar dabar sovietai jau yra pakeisti egiptiečiais, prez. A. Sadat nepasakė, bet Kaire kalbama, kad raketos jau yra pilnoje egiptiečių žinioje.

PAGROBĖ DIPLOMATĄ

Tupamaros teroristų grupė Urugvajaus sostinėje Montevideo pagrobė Britanijos ambasadorių G. Jacksoną, sumušusi jo šoferį ir du ginkluotus sargybinius. Teroristai savo rankose dabar jau turi tris užsieniečius įkaitus: Britanijos ambasadorių G. Jacksoną, pernai vasarą pagrobtą amerikietį žemės ūkio specialistą C. Fly ir Brazilijos konsulą Aloysio Gomide. Urugvajaus vyriausybė atsisakė pradėti derybas su teroristais ir paskyrė $8.000 tam asmeniui ar asmenim, kurių dėka bus surastas ir išlaisvintas Britanijos ambasadorius G. Jackson.

PRABILO A. KOSYGINAS

Savo korespondento platų pasikalbėjimą su Sovietų Sąjungos premjeru A. Kosyginu paskelbė japonų dienraštis "Asahi". Pagrindinė šio pokalbio tema — užsienio politikos reikalai. A. Kosyginas reikalauja, kad amerikiečiai atitrauktų savo kariuomenės dalinius iš P. Vietnamo, ir pirmą kartą žada sovietų paramą šio krašto politinių problemų sprendimui. Lig šiol Kremlius tokių įsipareigojimų vengdavo. Pasak A. Kosygino, Sovietų Sąjunga norėtų pasirašyti su JAV sutartį, ribojančią strateginių ginklų skaičių bei jų gamybą, nes ši sutartis būtų naudinga ne tik sovietams ir amerikiečiams, bet ir visam pasauliui. Dėl įtampos Artimuosiuose Rytuose A. Kosyginas pagrindiniais kaltininkais laiko Izraelį ir JAV. Izraelis, jo nuomone, jau seniai būtų pradėjęs rimtas derybas, jeigu negautų karinės ir ekonominės paramos iš JAV. Čia jis, matyt, turėjo galvoje pastaruoju metu prez. R. Niksono patvirtintą pusės bilijono dolerių paramą Izraeliui ginklais ir pinigais, nors kaip tik šios paramos dėka Vašingtonui pavyko išvystyti spaudimą Tel Avivui atnaujinti nutrauktas taikos derybas ir atsisakyti reikalavimo, kad iš Suezo kanalo zonos būtų išveztos raketos.

PARLAMENTO RINKIMAI

Indijos premjerė Indira Gandhi paskelbė naujus parlamento rinkimus, nors ji turėjo teisę kraštą valdyti iki 1972 m. Kongreso partijos įvykęs vidinis skilimas jos atstovų skaičių parlamente buvo sumažinęs iki 228 ir ją privertęs ieškoti mažųjų partijų paramos, jų tarpe ir komunistų grupės. Trys opozicinės konservatyvios partijos dabar planuoja bendrą frontą prieš premjerę I. Gandhi. Kongreso partijos 65 konservatoriai dabar taip pat yra įsijungę į minėtąjį frontą. Opozicija žada pabrėžti pernykštį kainų pakilimą net 4,9%, beveik 14 milijonų bedarbių, kurių 5 milijonai yra išsilavinę žmonės. Premjerės I. Gandhi pagrindinės kortos rinkimų vajuje — bilijoną dolerių prašokusios užsienio valiutos atsargos valstybės ižde, didžiųjų bankų suvalstybinimas, palengvinęs paskolų gavimą, $6 milijonų metinės duoklės panaikinimas maharadžoms, jaunimo įtraukimas valdančion kongreso partijon. I š m o k a s maharadžoms premjerė I. Gandhi bandė nutraukti specialiu įsakymu, kurį panaikino augščiausiasis teismas, nes šis įsipareigojimas yra įtrauktas į konstituciją.

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata $7, pusmetinė — $4. Rėmėjo prenumerata $10
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra.
Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: $7 per year, $4 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

941 Dundas Street West, Toronto 3, Ont., Canada
Tel. 368 - 6813

RELIGINIAME GYVENIME

★ **"L'Osservatore Romano"**, Vatikano dienraštis, komentuodamas popiežiaus taikos mintį, prisiminė, kad vienas pagrindinių II Vatikano santarybos pabrėžtųjų principų žmogaus teisių srityje esanti religinė laisvė. Tačiau, pasak dienraščio, tai kas sakoma teorijoje, nevykdoma praktikoje. Esą ir dabar valstybių, kurių konstitucijos religinę laisvę skelbia, o praktikoje taikomais įstatymais bei valdymo būdais ją yra visai užgožę.

★ **Arkiv. Ambrose Senyšyn,** ukrainiečių katalikų vyskupas Filadelfijoje, apkaltino Sovietų Sąjungą katalikų ir ortodoksų naikinimu Ukrainoje. Kalbėdamas Šv. Juozapato seminarijoje, prie Amerikos universiteto, jis išvardino 21 naikinimo atvejį, kuris buvo vyriausybės įvykdytas besistengiant sulikviduoti abi tikybas Sovietų Sąjungoje.

★ **Henry Cabot Lodge,** prez. Niksono pasiuntinys Vatikanui, turėjo pasimatymą su popiežiumi prieš išvykdamas į JAV, tačiau pokalbio turinio neatskleidė. Pokalbis buvęs visiškai privatus — be vertėjų, nes abu kalba prancūziškai.

★ **Leningrado ir Novgorodo** metropolitas Nikodim, Maskvos ortodoksų patriarchato ryšių su užsieniu viršininkas, lankėsi pas popiežių Paulių VI. Ši audiencija įvyko po eilės pasitarimų tarp rusų ortodoksų ir katalikų atstovų. Pasitarimai buvo pradėti 1967 m. gale Leningrade, o vėliau tęsiami Bari mieste, Italijoje.

★ **Kardinolas Benno Gut,** OSB, liturginės kongregacijos prefektas, 73 m. amžiaus šveicaras, mirė. Prieš tapdamas kardinolu, jis buvo benediktinų vienuolių vyriausiuoju viršininku.

★ **19 teologų komisija,** susidedanti iš katalikų, ortodoksų, presbiterininkų, metodistų, liuteronų, baptistų, Disciples of Christ, United Church, kvakerių, Missouri sinodo liuteronų ir Church of Brethren atstovų, po 1970 m. atliktų pasitarimų pasirašė 15 punktų bendrą pareiškimą. Vienas tų punktų yra labai svarbus: "Eucharistiniame vyksme per Žodį, Šv. Dvasios galią, Kristus tikrai atsiranda kūnu ir krauju ir duoda save žmonėms, kai konsekruota duona ir vynas yra dalomi bei tikinčiųjų priimami pagal įsteigimo žodžius." Pagrinde tai būtų susitarimas tarp katalikų, pabrėžiančių tikrą Kristaus buvimą Eucharistijoje, ir protestantų, laikančių tai daugiau prisiminimo veiksmu bei simboliniu buvimu. Žinoma, šie punktai dar nė vienos Bendrijos oficialiai nėra patvirtinti.

★ **"Una Voce",** tarptautinis sąjūdis už lotyniškąsias Mišias, kreipėsi į Amerikos vyskupų konferenciją su prašymu leisti toliau laikyti lotyniškas Mišias. Jos esančios pagrindas, į kurį atsiremia kitomis kalbomis atnašaujamų Mišių tekstai.

★ **"L'Osservatore Romano"** vedamajame iškėlė reikalą padaryti Italijoje nevedusių motinų padėtį priimtinesne bei valdžios finansiškai remiama, kad būtų išvengiama dabartinių nuotaikų, vedančių į aborto legalizavimą.

★ **Kun. Edward Baldwin,** Amerikos pašaukimų direktorių konferencijos pirmininkas, pareiškė, kad pagal atliktus tyrinėjimus matosi, jog pašaukimų į dvasininkus skaičius Amerikoje pradeda stabilizuotis ir ypatingo nuosmukio jau nebėra.

★ **Motinai Teresei,** 60 m. amžiaus jugoslavei, labdaros seserų vienuolijos steigėjai bei viršininkei, popiežius Paulius VI įteikė pirmąją popiežiaus Jono XXIII vardo taikos premiją. Premijos pinigus $25.000 ji tikriausiai panaudos savo darbui Indijoje. Gimusi Jugoslavijoje, būdama 18 m. ji įstojo Kalkutoje į airių seserų vienuolyną, o 1950 m. įsteigė labdaros seserų, o vėliau ir labdaros brolių vienuolijas. Dabar jos vienuolija turi 400 seserų ir rūpinasi raupsuotaisiais, pamestinukais, seneliais Indijoje ir kituose kaimyniniuose kraštuose.

★ **Amerikos vyskupų konferencija** savo metiniame suvažiavime atmetė siūlymą įvesti tikintiesiems galimybę priimti Komuniją iš savo rankų. Jie priėmė pasiūlymą, kad visi iš aktyvaus darbo pasitraukę ar už Amerikos ribų dirbą vyskupai neturėtų sprendžiančio balso jų konferencijoje. Tokiu būdu iš dabartinių 290 narių atkris 40. Taipgi buvo priimtas nutarimas suteikti, pagal Vatikano direktyvas, lengvatas religiniu atžvilgiu mišrioms vedyboms.

★ **Kardinolas Maurice Roy,** Kvebeko arkivyskupas, pareiškė, kad Kvebeko provincijos vyskupai savo konferencijoje priėmė dokumentą, palengvinantį tam tikrais atvejais vedybų panaikinimą. Dokumentas pateikia Santuokos sakramento teologiją naujoje šviesoje ir net duoda naujas direktyvas besiruošiantiems vesti. Pagal naujuosius Vatikano nuostatus, vedybų panaikinimai bus atliekami vietinių vyskupijų tribunolų, naudojantis visa pažanga, padaryta psichoanalizės mokslų srityje. Jei būtų įrodyta, kad vedusieji nebuvo dvasiškai subrende jungtuvių metu, vedybos gali būti panaikintos. Tais pačiais mokslais pasinaudojant bus taipgi stengiamasi panašių atveju vedybų ateity išvengti ir tokiu būdu, kurti tikrai psichologiškai pastovias šeimas. Šis dokumentas galios tik Kvebeko provincijoje. **Kun. J. Stš.**

AMŽINĄ ATILSĮ

Vladui Strazdui

netikėtai mirus, jo seseriai *EMILIJAI GRABAUSKIENEI* reiškia nuoširdžiausią užuojautą —

Algis Augūnas *Dana ir Ignas Anužiai*

MOHAWK

FURNITURE LTD.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI
SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI
ĮVAIRŪS KILIMAI • ŠALDYTUVAI
VALGOMŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.
TAISOME IR APTRAUKIAME KĖDES IR SOFAS

Nemokamas į namus pristatymas.

KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. OX 9-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

KINIJOS IR SOVIETŲ VARŽYBOS (2)

GEDIMINAS GALVA

Rusijos santykiai su Kinija

XVI a. Europa pergyveno maišaties tarpsnį. Šventoji Romos Imperija jau buvo sunykusi. Antroji Roma — Konstantinopolis jau buvo turkų užimtas, kai vienuolis Filofėjus rašė carui Vasilijui (1505—33): "Dvi Romos krito, trečioji tebestovi, o ketvirtos jau nebus. Apaštališkoji Bažnyčia įsikūrė trečiojoje Romoje, didžiojoje Rusijoje, šventoje rusų žemėje, kurią kilnusis caras globoja ir saugo".

Rusų carams patiko mintis kurti pasaulio centrą. Jos įgyvendinime dalyvavo ne tik jie, bet ir vėliau iš apačios kilęs komunistinis elementas, kuris tebetęsia carinę, imperialistinę, tautinę politiką.

Truputis istorijos

Ivanas IV, vadinamas Groznij, spaudimui iš Vakarų atsispirti palaužė bajorų pasipriešinimą, sukūrė "opričniną", įvedė priespaudą, kuri tebesitęsia iki šio meto, ėmė veržtis mažiausio pasipriešinimo linkme į rytus ir kurti ūkinę galybę.

Rusų žygis užtruko virš šimtmečio, kol pasiekė Amūro upę ir 1689 m. Nerčinske padarė sutartį su mančų dinastija — Kinijos imperatoriumi, kuris perleido Maskvai tenykštes kiniečių valdas.

Rusai XVII a. užvaldė Baikalo sritį ir laukė progos užgrobti daugiau Kinijos žemių. Pati geriausia proga pasitaikė praėjusiame šimtmetyje, kai anglai po vadinamo opiumo karo 1842 m. užėmė svarbiausius Kinijos uostus. 1858 m. sudaryta Aiguno sutartimi Kinija perleido Rusijai sritis nuo Amūro į šiaurę, tarp Usurio ir jūros. Anglams ir prancūzams pasistūmėjus prie Tientsino, Rusija, drauge su vakariečiais, 1860 m. pasirašė naują sutartį ir gavo rusiškai vadinamą "Stanovoj" valdą, pramintą Vladivostoku (valdyk rytus).

1878 m. rusai užėmė Vidurio Azijos kiniečiam priklausiusią sritį, o vėliau tarėsi su jais, kad ji liktų Rusijos žinioje. Tuo būdu Rusija užvaldė Ferghanos slėnį, uzbekų, tadžikų ir kirgizų apgyventą Azijos perlą.

II D. karo pabaigoje sovietai nenoromis traukėsi iš Mandžiūrijos. Sovietų kariuomenė pasitraukė, kai Mandžiūrijos įmonių mašinos jau buvo išveztos ir baigtas krašto apiplėšimas.

Kinijos komunistai

Iki 1917 m. revoliucijos, Mao žodžiais, ne tik Leninas, bet ir Marksas nebuvo žinomi Kinijoje. Tik 1918 m. pasigirdo reti balsai, besidžiaugiantys nauju priešaušriu Kinijoje. Litačao rusus ir vokiečius komunistus teoretikus vadino laisvės nešėjais ir dėjo viltis į komunistinį sąjūdį.

Dabartinis Kinijos komunistų partijos vadovas Mao, net po rusų revoliucijos, dar nebuvo pasirinkęs kelio. Iki 1920 m. jis buvo budistu, liberalu, demokratu, Hunano srities autonomijos gynėju, socialistu ir anarchistu. Nėra ko stebėtis jį buvus anarchistu, nes senovėje kiniečių mąstytojai Laotse ir Čuangse nebuvo palankūs valstybės užmojui pajungti pavaldinius.

Kinijos šviesuomenė susidomėjo rusų revoliucija ne dėl bolševikų partijos įsigalėjimo, bet dėl pažado grąžinti Kinijai carinės Rusijos užimtas sritis. 1919 m. liepos mėnesį užsienio reikalų komisaro pavaduotojas Leo Karachanas paskelbė atsisakymą sričių, kurias užgrobė Rusijos carai.

Netrukus Maskva L. Karachano pareiškimą apšaukė suklastotu ir net visai nebuvusiu. Rusų komunistų partija ėmė ginti carų prijungtas sritis, kurias vadino "didžiosios tėvynės" žemėmis.

Dvigubas žaidimas

Sovietai pradėjo dvigubą žaidimą. 1920 m. vasarą, Kominterno nutarimu, į Kiniją buvo išsiųstas Grigorius Voitinskis organizuoti komunistinio jaunimo. Tik metams praslinkus, Maskva paskelbė, kad 1921. VII. 1 jau įkurta kiniečių komjaunimo organizacija, kurios svarbesnieji vadovai buvo Kremliaus skiriami ir atleidžiami.

Komintango valdoma Kinija pergyveno vidaus nesutarimus ir Japonijos spaudimą. Sunjatsenas linkčiojo Maskvai ir sulaukė jos paramos. Kinijos politikai sekti ir jos prezidentui patarti Maskva pasiuntė Michailą Borodiną (Grusenbergą), ilgai gyvenusį JAV, buvusį menševiką, veikusį Meksikoje ir buvusį Kemal Pašos patarėju Turkijoje.

Borodinui tebesant Kinijoje, sovietų karinis laivynas plaukiojo jos vandenyse. Raudonosios armijos karininkai mokė kiniečius karius, o kiniečių kompartija bendradarbiavo su komintangu. Sunjatsenui mirus 1924 m., Borodinas talkino jo įpėdiniui Čiangkaišekui, siekiančiam apvaldyti politinį pakrikimą Kinijoje. Netrukus tarp jų atsirado bedugnė. Komunistai pradėjo Nankine kovoti prieš amerikiečius ir anglus — Čiangkaišeko sąjungininkus. 1927 m. balandžio mėnesį tarp Kinijos kariuomenės ir komunistų prasidėjo kovos Šanchajuje ir Kantone. Kaikurie sovietų kariai ir įvairūs patarėjai buvo sušaudyti, o Borodinas grįžo į Maskvą.

Šio tarpsnio būtų galima neminėti, jei ne reikalas išryškinti dvilypę Maskvos politiką.

Ir Stalinas klydo

Mao tik 1932 m. ėmė vadovauti Kinijos komunistų partijai. 1936 m. ji ėmė bendrauti su Čiangkaišeku, manydama galėsianti jį nuversti. Tuo metu Stalinas davė Kinijos vyriausybei 300 mil. dol. paskolą vesti kovai prieš japonus ir sustiprinti Čiangkaišeko valdžiai.

II D. karui pasibaigus, sovietai rėmė Čiangkaišeką iki jo pasitraukimo iš žemyno. Jie kurstė Kinijos komunistus, bet neteikė vilties, kad Kinijoje suplevėsuos raudonoji vėliava, nes Stalinas nepasitikėjo kiniečiais komunistais. Šią prielaidą remia paties Stalino žodžiai, tarti Jugoslavijos delegacijai 1948 m.: "Mes darome klaidų. Kai kiniečiai atvyko į Maskvą išsiaiškinti, aš nurodžiau, kad jie turi bendrauti su Čiangkaišeku, dalyvauti jo vyriausybėje, paleisti komunistų kariuomenę, nes Kinijos komunistų sukilimą, juo labiau revoliuciją, laikiau neįgyvendinima."

Ano meto Stalino ir Mao santykiams nušviesti nėra patikimos medžiagos. Bet ne tai svarbu. Stalinas net po minėto klaidos išpažinimo tylėjo apie kiniečių komunistų karinius laimėjimus, o jo įsakymu sovietų ambasadorius drauge su Čiangkaišeku traukėsi ligi jūros, t. y. pastarojo persikėlimo į Taivaną. 1949. X. 1 paskelbus Kiniją "liaudies respublika" (KLR) sovietai jau sekančią dieną ją pripažino, bet paliko tą patį ambasadorių, kuris glaudžiai bendravo su Čiangkaišeku. Netrukus prasidėjo naujas, labai atsargus sovietų žaidimas su KLR.

Maloni gyvenimo prošvaistė

Sparnuota kelionė, atitraukusi nuo pilkos kasdienybės rūpesčių

MARIJA YOKUBYNIENĖ

Žmogui keliaujant gyvenimo takais, tenka daug pamatyti, pajusti, džiaugtis ir neretai nusivilti; būti sėkmingam ir nekartą suklupti. Ir kai savo pastangomis ar su kieno kito pagalba pakyli, pamatai gyvenime prošvaistę ir tuomet pasijunti daug laimingesnis.

Šių žodžių rašėjai teko gyvenimą pajusti apsčia patirtimi, kuri ją aptašė, lyg sraunus vanduo akmenėlį. Pakrypus gyvenimui į saulėlydį, kaip ir daugeliui, tenka susidurti su vienatve ir ilgesiu . . .

Bet štai prošvaistė! Duktė Genovaitė ir Stasys Kuzmai gimtadienio proga įteikė dovaną — kelionę lėktuvu Floridon, į kurią kelionė anksčiau nebuvo įmanoma, nors giminės nekartą buvo kvietę atvykti. Kadangi ir kiti giminės ragina pas juos atvykti į Providence, R. I., o prie Vašingtono yra geri bičiuliai, kurių nebuvau mačius arti 30 metų, — nutariau sudaryti maršrutą. Ir taip, Genovaitės lydima, atsiradau Toronto-Maltono aerodrome, o po 3 valandų skridimo — Tampoj (Floridoj).

Pasitinka ispanė

Pasitinka mano giminaičio R. Steponaičio žmona ispanė. Viena kitą iš nuotraukų atpažįstam, nors tai pirmas susitikimas. Tai 5 pėdų būtybė, bet širdį turi milžino. Per paskutinį dešimtmetį būčiau mažai ką žinojus apie tą giminaitę, jeigu ne jos prielankumas ir labai malonūs laiškai. Susitikus pasirodė dar malonesnė, ir 12 dienų viešnagė jų įspūdingoje ispaniško stiliaus naujoje viloje buvo vienas malonumas. Kiekvieną dieną važiavom vis į naują miestą ar apylinkę. Kai pirmą kartą nuvykom į St. Petersburg, pastebėjau ten daug senu žmonių. Steponaitis greit atsakė: "Čia yra gyvenimo pradžios ir pabaigos miestas. Čia atvyksta jaunavedžiai medaus mėnesiui, o vėliau grįžta numirti. . . Dėlto čia tiek daug suolų ant šaligatvių, kad seneliai galėtų pailsėti; šaligatviai neturi briaunų, kad žengdami į gatvę nepargriūtų!"

Ispanų kvartale

Atėjo maloniu atostogų Floridoje pabaiga. Buvo liūdna skirtis, bet taip jau buvau laiką nustačiusi. Ir vėl tik ispanė Jolanda mane lydi, nes R. Steponaitis tą rytą turėjo vykti kitan miestan tarnybos reikalais. Iš namų išvykom gerokai anksčiau, nes Jolanda norėjo supažindinti mane su savo teta ir ispanų kvartalu Tampoje. Įdomu, kaip ispanai stengiasi savitą kultūrą įamžinti svetur. Greit pastebi skirtingą architektūrą, balkonų ir šaligatvių savitą išpuošimą gėlėmis. Žmonės neabejotinai atstovauja Ispanijai, nors daugumą jų — jau kelintos kartos atžalos Amerikoje. Kažin, pagalvojau, ar lietuviai sugebėtų atsižymėti tokiu savitumu?

Kapinėse

Pirmą kartą savo gyvenime gėriau kubietiškai virtą Brazilijos kavą. Padėkojusios tetai ir jos vyrui už malonų priėmimą, vykome į aerodromą. "Dar užsuksime į kapines atsisveikinti Mam Steponaitis" — tarė Jolanda. "Jūs apie viską pagalvojat", — tariau jai su dėkingumu. Kapinėse matyti marmuriniai antkapiai, mauzolėjai. Ir prie mažiausio paminklėlio stovi marmurinė ar cementinė vaza, kad kiekvienu atveju ten galima būtų įmerkti gėlių. Dvi gėlių parduotuvės čia pat kapinėse. Kadangi saulė labai karšta, tai gyvos gėlės neilgai išsilaiko; dalis jų — sodintos, kitos — dirbtinės. Atrodo, kad kiekvienas kapas pražydęs gėlėmis. Taip aplankiau savo pusseserę Oną, kuri Lietuvoje, mano gimtinėje, augo iki 14 metų amžiaus, o dabar ilsisi ispanų kapinėse Amerikos žemėje. Iš čia važiavom tiesiai į aerodromą.

Vaivadų globoje

Po dviejų valandų skridimo atsiradau Vašingtone — raudono molio žemėje. Kiek Floridos smėlis baltas, tiek šio miesto apylinkė raudona bent iš viršaus stebint. Gal dėlto čia vyrauja raudonų plytų statyba, tik miesto vidurys — sostinė yra balta, kaip gulbė. Čia mane pasitiko Milda Vaivadienė. Po 30 metų! O vis tik viena kitą atpažįstam. Jie gyvena McLean, Va., bet iki Vašingtono 20 minučių automobiliu. Važiavome labai žaliomis, viliojančiomis apylinkėmis.

Pirmoji mūsų pažintis su p.p. Vaivadomis įvyko 1935 m., kai buvo įsteigtas Kanados lietuvių skyrius "Naujienose" Čikagoje. Būdamas tuomet studentu, Ant. Vaivada buvo "N." pirmo puslapio ir Kanados lietuvių žinių redaktorium. Mudviem su vyru bendradarbiaujant spaudoje, ypač Kanados lietuvių žinių skyriuje (išeidavo kiekvieną savaitės trečiadienį), teko arčiau susipažinti su p.p. Vaivadomis, nes ir Milda dirbo "N." raštinėje. Jiedu dalyvavo p. Steponavičiaus vadovaujamame "Pirmyn" chore. A. Vaivada buvo choro seniūnu. Jis turėjo daug rūpesčių, ypač tokiom išvykom, kaip koncertas Toronte. Mūsų bičiulystė stiprėjo nuvykstant Čikagon ar atvykstant Torontan. Nors jie buvo jaunesnės kartos žmonės, tačiau kultūriniams ryšiams tai nekliudė.

II pasaulinio karo metu A. Vaivada tarnavo JAV kariuomenėje kapitonu. Daug lietuvių tremtinių, patekusių į JAV zoną Vokietijoj, pajuto to jauno lietuvio paslaugas, kiek jis, būdamas kariu, galėjo padėti. Tai girdėjau iš ten buvusių lietuvių. Šiandien Vašingtone jis yra valstybinėje tarnyboje. M. ir A. Vaivados yra užauginę tris vaikus — sūnų Antaną, dukras Milda ir Vivian. Ten man beviešint, šeima ruošėsi vykti Montanos universitetan į sūnaus Antano baigimo iškilmę.

M. Vaivadienė supažindino mane su JAV sostine.

Prezidento kapas

Vieną popietę nuvykom į Arlington National Cemetary, Virginia, kur gražiausiame tarpukalnyje palaidotas prez. John F. Kennedy. Antroje Potomac upės pusėje nuo Vašingtono kyla gražus, nuolaidus kalnas, kurio viršūnėje išdidžiai stovi istoriniai rūmai — Custis - Lee Mansion — The Robert E. Lee Memorial. Juos nustatytomis valandomis galima lankyti. Šie rūmai skirti prisiminimui kariuomenės ir valstybės vyrų bei moterų nuo XIX š. pradžios. Įspūdingiausias vaizdas matyti stovint šešių didžiulių kolonų paremtoje terasoje

Pasakojama, kad prez. J. F. Kennedy, paskutinį savaitgalį prieš nužudymą nuvykęs prie tų rūmų, stovėjęs ir žiūrėjęs į sostinę ir tares jį lydėjusiam pareigūnui: "Kokia graži vieta ir, rodos, amžinai čia norėtum pasilikti." Sekantį antradienį jis žuvo . . . Galbūt dėlto buvo parinkta vieta jo kapui Robert E. Lee Memorial papėdėje. Plotas, kuriame prezidentas palaidotas, išlygintas, aptvertas ir padengtas akmeninėm, pusilgio kvadrato, rupiom plokštėm. Platus takas veda į kapą ir aplink jį. Antroje pusėje tako, pilkame, riestai išgaubtame parkone įrašyti prez. J. F. Kennedy žymieji pareiškimai, kuriais jis pataikydavo žmogui tiesiai širdin ir priversdavo pagalvoti . . . Prie jo kapo dega amžinoji ugnis, kuri dienos metu, ypač saulėtos dienos šviesoje, yra neryški, bet nakties metu ji šviečia labai toli.

Vos išėjus iš to žymaus tako, kur ekskursijos nuolat lankosi, M. Vaivadienė atkreipė mano dėmesį į paprastą kapą su mediniu kryželiu ir be parašo. Tai Robert Kennedy kapas. Kodėl toks paprastas, toks vargingas? Kad neatitrauktų dėmesio nuo brolio prezidento? Ar kad neatėjo laikas jo kapui apipavidalinti ir jo vardui įrašyti? Nežinojo priežasties nė M. Vaivadienė.

(Bus daugiau)

PADĖKA

Su paskutiniais šio rudens lapeliais — lapkričio 15 d. atsiskyrė su šiuo pasauliu mums brangus vyras, tėvas ir senelis **KOSTAS LUKOŠEVIČIUS.** Jis nenorėjo mūsų palikti, kad verktumėm. Deja, tai Visagalio valia.

Norime nuoširdžiai padėkoti visiems taip gausiai atsilankiusiems į atsisveikinimą bičiuliams, organizacijoms už gėles, spaudos darbuotojams už straipsnius, įvertinančius jo atliktą veiklą, radijo programos vedėjui už pranešimą, už užuojautas žodžiu, laiškais ir spaudoje. Visiems nuoširdus ačiū už visokeriopą paramą mūsų liūdesyje —

Žmona Viktorija
Duktė Saulė su šeima

Gimtoji kalba Kanados mokyklose

Kanados dviejų kultūrų bei kalbų komisijos siūlymas

Kalba ir kultūra negali būti atskirtos

Ši komisija pripažįsta, kad etninių grupių kultūras apsaugoti ir palaikyti yra geriausias būdas — išmokyti jų jaunimą tėvų kalbos Kanados auklėjimo sistemoje. Komisija siūlo sudaryti galimybes mokyti dar ir kitų kalbų, šalia anglų ir prancūzų, kur yra pakankamas pareikalavimas, gretimai su reguliariomis oficialiomis kalbomis. Šis siūlymas pagrįstas trimis principais: 1. Kitų kultūrų žmonės turi turėti galimybę palaikyti savo kalbą ir kultūrą normalioje auklėjimo sistemoje, jeigu jie tuo domisi. 2. Kitų kalbų ir kultūrų mokymas bei palaikymas turi būti derinamas su Kanados dviejų kalbų ir kultūrų principu (pvz., trečios kalbos mokymas neturėtų būti apmokamas iš viešų lėšų antros kalbos mokymo sąskaiton). 3. Geriausias kitos kalbos mokymas yra pradžios mokyklos laikotarpyje.

Pradžios mokyklos

Jei norima, kad vaikai įprastų kalbėti kita kalba, reikia juos mokyti tos kalbos 5 — 14 metų amžiaus laikotarpyje. Tačiau yra daug bendruomenių, kur gyvena daug žmonių vienoje vietoje ir kalba kita kuria kalba, kuri nėra mokoma pradžios mokyklose. Kanados pradžios mokyklose ir gimnazijose beveik niekur nemokoma kitos kalbos, išskiriant anglų ir prancūzų. Tik dviejose provincijose yra leidžiama mokyti kitų kalbų, pradedant septinta klase: vokiečių k. — Manitoboje ir ukrainiečių k. — Saskačevane. Kitų kalbų mokymas yra galimas tik kaikuriose vietose: pvz. ispanų k. — Montrealyje, rusų k. — Toronte.

Trečias komisijos pasiūlymas — kitų kalbų (be anglų ir prancūzų k.) ir tų kultūrų atskirų dalykų mokymas būtų įjungtas į pradžios mokyklų programas kaip pasirenkamas dalykas, jei yra pakankamas tokių pamokų pareikalavimas. Švietimas priklauso provincijų valdžiai. Dėl to paliekama provincijų švietimo autoritetams susitarti su kultūrinėmis grupėmis dėl tokių pamokų įvedimo ir minimalinio mokinių skaičiaus tokioje klasėje nustatymo.

Mokymas oficialia kalba

Komisija mano, kad nebūtų leistina viešoje švietimo sistemoje vartoti kitas kalbas (be anglų ir prancūzų k.) kaip dėstomąsias

Visdėlto kaikurie vaikai ateina į pradžios mokyklą nepakankamai mokėdami oficialią kalbą, kuria yra viskas dėstoma. Tokiais atvejais komisija siūlo specialų oficialios kalbos kursą tokiems mokiniams, kurie ateina į mokyklą be tinkamo oficialios kalbos mokėjimo. Provincijų autoritetams paliekama nustatyti sąlygas ir finansinę paramą tokiam pagalbiniam mokymui. Federacinė valdžia pagelbėtų provincijoms lėšomis. (Siūlymas nr. 4).

Vienos oficialios kalbos Kanadoje išmokymas yra svarbi auklėjimo dalis, todėl ši komisija siūlo, kad federacinė valdžia apmokėtų specialių klasių ir mokytojų išlaidas.

Viešosios gimnazijos

Gimnazijose kalbų mokymo kursas turėtų būti pakeistas pagal tai, kas buvo mokoma pradžios mokyklose. Dabar Kanados gimnazijose yra mokomos penkios kalbos (be anglų ir prancūzų k.), žinoma, ne kaip oficialios kalbos. Tos kalbos yra šios: vokiečių, ispanų, italų, rusų ir ukrainiečių. Tik vokiečių ir ukrainiečių kalbų (prerijų provincijose) klasėse yra didesni mokinių skaičiai. Komisija siūlo sudaryti platesnes galimybes mokyti kitų kalbų (be anglų ir prancūzų k.) ir tokių dalykų, kurie yra tampriai surišti su tų kalbų kultūromis, visose Kanados gimnazijose, kur yra pakankamas mokinių skaičius. Minimalinis mokinių skaičius klasėje nustatomas provincijų švietimo autoritetų ir atitinkamų kultūrinių grupių susitarimu.

Kanados istorija

Kanados istorijos mokymas pradžios mokyklų programose yra silpnas: ten visiškai ignoruojamos kultūrinės grupės, išskiriant tik anglus ir prancūzus. Komisija ragina, kad visas Kanados istorijos ir geografijos kursas pradžios mokyklose ir gimnazijose būtų dėstomas taip, kad daugelio kultūrų žmonės dalyvavo ir dalyvauja Kanados gyvenime. **Can. Scene** **V. M.**

19

PATOBULINKITE SAVO ANGLŲ KALBĄ REGULIARIAI LANKYDMIESI "ZAREMBOS PILYJE" PER 19 KANALĄ

Naujam kanadiečiui, norinčiam geriau kalbėti ir suprasti angliškai, 19-sis televizijos kanalas pakartos "Zarembos pilį" — populiarią programą, pradedant sausio 4 diena 8 v.v.

"Zarembos pilis" yra naujas būdas mokytis kalbą, įgalinąs jaustis labiau namie angliškai kalbančių aplinkoje. Šešiolikoj epizodų, trunkančių po 25 minutes, jūs jausitės dalyvaują italų, portugalų, graikų ir kitų šalių žmonių gyvenime. Visi jie gyvena "Zarembos pilyje" — nuomojamame name, kurio savininkas yra Kazimieras Zaremba, buvęs lenkų kariuomenės pulkininkas. Jų nuotykiai yra įdomūs, o kalba — paprasta ir gyva.

Nuo sausio mėnesio kiekviena šios serijos televizinė programa bus kartojama keturis kartus per savaitę: pirmadieniais 8 v.v., antradieniais ir ketvirtadieniais 10.15 v. ryto, penktadieniais 8.30 v. v.

Norintieji geriau sekti šią televizinę programą ir išmokti angliškai būdami namie, gali įsigyti šiuos pagalbinius dalykus:

"Zarembos pilies" dviejų dalių knygą, kurioje atspausdinti šios televizinės programos tekstai; joje vaidinančių aktorių fotografijas; paaiškinimus apie kanadiečių papročius bei klausimus apie kiekvieną epizodą ($2 už kiekvieną dalį, $3 už rinkinį). Tuo būdu galėsite prieš stebėdami televizinę programą perskaityti tekstą, kad lengviau būtų sekti, arba po programos, kad geriau atsimintumėte.

Taip pat gaunamos garsinės juostos, kurios padeda tobulinti tareną ir paruošia žiūrovą televizinei programai. (Keturių juostų rinkinys, trunkąs 90 minučių, kainuoja $6.30).

Šešiolikos juoda-balta fotografijų rinkinys, vaizduojąs paskiras scenas ir pačius aktorius, gali paskatinti kalbą apie nuotykius ir žmones kiekviename "Zarembos pilies" epizode ($2.60).

Norintieji gauti minėtus dalykus tesiunčia perlaidas arba čekius:

"Castle Zaremba", OECA Publications, Box 19, Station R, Toronto 315, Ontario.

Audiencijoj pas popiežių Paulių VI 1970 m. lapkričio mėnesį: vysk. J. Labukas, Kauno ir Vilkaviškio apaštališkasis administratorius (dešinėje), vysk. Vaivods iš okupuotos Latvijos

LIEPSNOS PRISIKĖLIMO UGNIMI

HALINA DIDŽIULYTĖ-MOŠINSKIENĖ

Kalėdinis metas. Ant mano stalo užadresuoti vokai — vardų vardai mielų žmonių, kuriuos bent kartą į metus noriu pasveikinti, tarsi bevaikščiodama praeities galerijomis. Tuo būdu siunčiu ir apie save žinutę — "aš dar gyva . . ."

Paimu voką: Mons. M. Krupavičius, 1338 So. 49 Ave., Cicero, Illinois, U.S.A. Renku UNICEF kalėdinius atvirukus, reprodukcijas viso pasaulio menininkų, pradedant 8-mečiais talentais. Ne, nė vienas netinka pagerbti mielam, didžiajam Prelatui. Susirandu neseniai gautą iš Lietuvos Lidijos Meškaitytės reprodukcijų albumėlį. Iš ten atrenku vieną švelnų Lietuvos žiemos vaizdelį. Jis bus mielas Prelato nuvargusiai širdžiai savo ramia, tylia nuotaika . . . Parašau pasveikinimą ir paleidžiu pašto "balandžio sparnais".

Štai ir ant mano stalo renkasi iš užsienio kalėdiniai sveikinimai. Atplėšiu iš brolio gautą laišką, rašytą — 6. 12. "Tik ką grįžome iš kun. Mykolo Krupavičiaus šermenų . . ." Aptemo šventiškoji nuotaika, gilus liūdesys suspaudė širdį. Nebėra ir dar vieno Lietuvio didvyrio — tuštuma vis platesnėm bedugnėm žiūri į mus . . . Nebesulauksiu jau niekada to mielo, gaivaus, pilno humoro žodžio . . . Nebeatsiremsiu į plačiašakį ąžuolą — jis griuvo audrų nugairintas. Tačiau Prelato Mykolo asmenybė liks gyva Lietuvos valstybės ir žmonijos istorijoje kaip nuostabaus proto valstybės vyro, nuostabiai jautrios širdies žmogaus, ypatingai kuklaus savo asmeniniuose reikalavimuose, bet labai daug reikalaujančio iš tų, kurie gali būti naudingi tautinėje veikloje ir lietuvybės ugdyme išeivijoje.

Jis visur ir visada gyveno Lietuvos kova, laisvos Lietuvos problemomis. O toji kova nebuvo lengva nei tėvynėje, nei išeivijoje. Jis iš prigimties buvo "geležinė rykštė", kaip jį nuostabiai ryškiai pavaizdavo kun. Mykolas Vaitkus savo atsiminimų VI tome, bet gerbė ir vertino asmenybes, kurios gyvenime siekė idealo. Lietuvos krikščionių demokratų vadas, būdamas žemės reformos vykdytoju, niekad neišvarė iš savo kabineto socialdemokrato, kuris atvyko teirautis dėl savo "polivarko".

Nepamirštama liko man Prelato humoristinė nuotaika, kai viešėdama Čikagoje, 1967 m. spalio 1 d., užėjau su dr. Rugiene jo pasveikinti gimtadienio proga. Tada aš jį pirmą kartą gyvenime pamačiau, paspaudžiau jo nuvargusią, patinusią ranką. Radom pas jį dar vieną svečią — pagyvenusį, augšto ūgio poną. Prelatas juokaudamas sako: "Susipažinkite, ponia Halina, štai esate tarp dviejų kraštutinių partijų vadų — krikdemų ir cicilikų! Ponas Glemža atvyko iš Vokietijos, o Tamstelė iš Brazilijos — Didžiulytė . . . Glemžai bus kompanija . . ." Dr. Rugienė pridėjo: "Aš tai jau Tamstos pusė, prelate, palaikysiu!"

Gėrėm vyną, rūkėm cigaretes. Prelatas vis juokavo ir tų visokiausių prisiminimų turėjo nuostabų lobį. Labai susijaudino, kai jam padovanojau Corcovado Kristaus miniatiūrą. Atsisveikinant įdavė man Tado Ivanausko "Lietuvos paukščių" vieną tomą, o kitus du vėliau gavau paštu jau Brazilijoje. Kol gyvenau Čikagoje, stengiausi jį bent telefonu pakalbinti. Be to, dar bene tris kartus jį aplankiau. Ir vis rasdavau jį prie rašomosios mašinėlės. O tų raštų, popierių galybė ant stalo ir kitur . . . Jis negalėjo nerašyti, nepasidalinti savo gausia gyvenimo patirtimi. Nebuvo egoistas.

Pati brangiausia dovana liko man jo keli trumpi laiškai, kuriuose jis, kaip galingas erelis, savo sparnų skrydyje nešė mane, įsikabinusį mažą, pilką paukštelį, į plačias laisvas erdves.

Prel. Mykolo Krupavičiaus nebėra. Nepriklausomos Lietuvos valstybininko, didvyrio, humanisto nuostabi dvasia lietuvių tautai liepsnos visada velykinės žvakės ir Prisikėlimo ugnimi.

S. Paulo, 1970. XII. 15.

LITUANISTINIAI KURSAI EUROPOJE

AL. GIMANTAS

Eilei tėvų besvarstant galimybes savo vaikus siųsti Vasario 16 gimnazijon Vokietijoje, kilo mintis siųsti savąjį jaunimą ten tik vasaros atostogų metu. Atrodo, tiek Kanadoje, tiek ir JAV nesusidarys didesnis skaičius tėvų, kurie norėtų savo vaikus ištisiems mokslo metams siųsti užjūrin. Gal daugiausia dėl to, kad nenorėtų skirtis su savo prieaugliu tokiam ilgam laikui. Kiti mano, kad nežiūrint visų teigiamų pusių ten mokytis ar net ir brandos atestatą gauti nevisai paranku būtų, juo labiau, kad galvojama savąjį gyvenimą tęsti Š. Amerikoje.

Vasaros atostogų metu Vasario 16 gimnazijos patalpos būna tuščios. Yra visi įrengimai ir priemonės studijiniam darbui, tad kodėl nepagalvoti apie lituanistinio pasitobulinimo kursus? Jie galėtų užtrukti šešetą savaičių ir būtų skirti vien užsienio lietuviukams pasitobulinti lietuvių kalboje, geriau vieni kitus pažinti, pabendrauti. Be to, esant Europoje, derėtų parodyti mūsų jaunimui Vokietijos ir kitų Europos kraštų dėmesio vertas vietas. Kadangi beveik visur ten gyvenama lietuvių, tai nebūtų sunku rasti ir tinkamus vadovus — tokių kelionių palydovus. Žinoma, atsiras balsų, kad Europoje esant reikėtų aplankyti savo tėvų gimtinę Lietuvą. Mintis nebloga, bet jai įvykdyti susidarytų visa eilė sunkumų. Tad tokį savo tėvų žemės aplankymą reikėtų palikti ne grupinei, bet individualiai iniciatyvai.

Mūsų jaunimui tuo metu pamatyti kitus Europos kraštus nebūtų jokių sunkenybių, nes, kaip minėta, lietuviškosios salos egzistuoja visoje eilėje Europos kraštų. Kaip žinia, gimnazistinis jaunimas mokosi visos eilės svetimų kalbų. Čia būtų itin gera proga ir patiems išbandyti svetimų kalbų mokėjimą bei plonybes. O ką jau bekalbėti apie tarpusavį įvairiuose kraštuose gyvenančių lietuviukų bendravimą, ryšius. Tai ypač svarbu mūsų bręstančiai kartai. Vieni kitus geriau pažintų, užsimegztų naujos draugystės, pažintys, gal vėliau ir tolimesni ryšiai.

Turbūt svarbiausia tokio sumanymo įgyvendinimo kliūtimi būtų finansiniai įsipareigojimai. Bet žinant, kad grupinės kelionės visada gali pasinaudoti specialiomis nuolaidomis, kad pragyvenimo išlaidos Europoje yra mažesnės, ypač apsistojant lietuviškose institucijose, bendroji suma neturėtų būti neįkandama vidutinei mūsų šeimai.

Jaunimui gal labiausiai imponuotų toji lietuviškoji šilima, kurią jis pajustų svetimoje šalyje, kur tik gyvenama savųjų tautiečių. Svetimųjų jūroje visada yra miela jausti savųjų svetingumą, rūpesti ir globą. Jaunieji patys pastebės, kad jaustis ir būti lietuviu dar daug kam yra ir įsitikinimo ir garbės dalykas. Betkurioje pasaulio dalyje, kur tik rasis bent vienas lietuvis, niekad nesijausi vienišas ar svetimas. Bręstančiai kartai tai sudarytų gyvenime neužmirštamą patyrimą ir įspūdį.

Patirtys - vietinės ir sovietinės

Kažkoks suokalbis ar ką Vakarų kultūroje — tylėti apie Lietuvą. Kiek patys savo diendaržyje pasiliaupsiname, tiek garsūs spaudoje, žinia, tik savoje. Kad svetimasis žurnalistas, neužsakytas pvz. apie Aistį parašytų, reikia, kad tas Aistis susvetimėtų bent pavarde ar kokią detektyvinę istorijėlę išpokštautų . . .

Keli kultūringesni džiuguliai blykstelėjo Markso viešpatijoje — Rytų Vokietijos diktatūroje. Jau eilė metų ten keliolika šaunių lietuviškai mokančių vertėjų pristato "liaudies demokratijos" skaitytojams šį tą iš Žemaitijos ir Augštaitijos. Keliu skrybėlę prieš tas narsias lietuvaites gimnazistes, kurios svetur atitekėjusios sugeba bei įstengia vokiečiams skaitytojams išversti ir išleisti baltiečių tautos skaitinių. Rytų Vokietijoje, mano žiniomis, lietuviškų vertinių gerokai virš tuzino. Sužinojau, kad eilei naujų jau užmesti ataudai!

Besijausdamas raštingu ir skaitingu lietuviu, negaliu apsieiti be lietuviškos knygos. Vadinamų "kultūrinių ryšių komitetas" tik jam vienam žinomu būdu aptikęs mano adresą savo oficioze "Gimtajame Krašte" būgnija modernių žmonių padavimais apie pažangą Nemuno šalyje. Tą pažangą liudija paskutiniame puslapyje knygų recenzijomis. Šią komiteto dūdelę permesdamas akimis, mielai stabteliu ties petito šriftu sužymėtais leidiniais okupuotoje Lietuvoje. Sprendžiant iš antraščių, Lietuvos knygų varpos brandžios.

"Gimtojo Krašo" leidėjai tačiau nenurodo adreso, kur gauti tų spaudos masalų. Kultūros ryšių komitete? Be abejonės! Gerai. Uždaręs laisvo lietuvio sąžinę ir principus į praktiško gyvenimo narvelį, ėmiau ir nupyliau komitetui prašymą: esu toks ir toks, turiu tiek ir tiek vaikų, kuriuos noriu lietuviškai mokyti, siųskite man ko parašyto ir paišyto apie dobiliukus, biteles, apie garsią pilį Gedimino. Drebančiu politinio išeivio liežuviu užklijuoju sovietams priimtiną vokiečių paštaženklį (nevisus pašto ženklus "pažangioji sovietija" įsileidžia) ir išsiunčiu kolaborantinį laišką. Ot gausime knygų, ot skaitysime, vaikai!

Praeina savaitė. Mėnuo. Ne vienas ir ne du. Knygų nėr. Vėl rašau, kiek piktoka, parodau iltis: atsiųskite man knygų apie Gediminą arba eikite po vel . . . ėna.

Nė mėnuo nepraėjo. Peršilęs paštininkas atitempia kultūros iš Vilniaus. Siunta — kaip kraitinė skrynia. Sukviečiu vaikus, kaimynus ir atplėšiame kraitį iš Gedimino krašto. Ir ką? Kokie puikūs tomai apie . . . Leniną. Lenino metų speciali dovana! Kaip kruopščiai įrišti Ragausko teologijos veikalai . . . Žavu! O kokios puikios apybraižos apie išeivių veiksnių sugedimą, doleriškumą. Negaliu akių atitraukti nuo Kauno fortų auku ir t. t. Sakau vaikučiams: "Štai, naujalietuviukai, štai Lietuvos "išvaduotojas" ir veiksnių veiksnys Leninas, kurį mums atsiuntė jo palikuonys iš krivių krivaičio pakalnės". Leniną padėjau ten, kur jam pritinka išeiviuose . . .

Rupūs miltai! Jeigu kultūrnešių komitetas tiek nekultūringas ir tingus, tai, sakau, užsisakysiu knygų už savo pinigus (ne už kokio kolūkiečio darbadienius). Pilu užsakymą vienam tarptautiniam knygynui. "Atgabenkite iš Lietuvos tokios ir tokios kultūros". Dirbtiniu kvėpavimu raminu savo subruzdusią sąžinę: "Argi aš kolaborantas? Aš gyvenu už Lietuvos, kuriu naujalietuviams ateitį. Jeigu kiek raudoniau ir suterlioju nagus, tai manęs vistiek dausose Perkūnas nepasmerks. Juk reikia išeivijoje vaikus įlietuvinti!"

Praeina mėnuo, antras, trečias. Praeina vasara. Po pusmečio sulaukiu iš "Mieždunarodnaja kniga" agentūros kelių knygelių ir pasiteisinimą: "Kitų užsakymų negalime prisiųsti, nes išsemta laida".

Pats pasibarškinu į "Mieždunarodnaja knyga" Vokietijoje: "Užsakykite man tokius ir tokius leidinius (rodau "Gimtojo Krašto" recenzijas). Gauti noriu ne po pusmečio, o tuojau, kaip Vakaruose". — "Negalime, — atsako šefas, — mums reikia kreiptis į Maskvą. Toji savo ruožtu užsako respublikos leidykloje. Ši irgi savo ruožtu delsia, nes pirma ji aprūpina krašto knyginius poreikius. Jeigu iš likučių atsiųs ką, galėsite džiaugtis! Taip laikas ir praeina. Supratote?"

Vakaruose įprasta knygas užsisakyti net tiesiai iš leidyklų. Rašau ir aš tiesiai Vilniun, leidykloms. Laukiu. Nei knygų, nei atsako. Nėr knygų, nėr "G. K." pagyrų.

Jei su knygomis nesiseka, tai gal su laikraščiais geriau eisis. Rašau vienai administracijai, antrai, trečiai. Laukiu, laukiu, laukiu. Nei bū, nei bė! Tai sovietinės žemės kultūra: jei nenori Lenino, tapki vokiečiu.

Kažkas man patarė: "Prašyk artimuosius, jie tikrai tau atsiųs visokių knygų, ir tokių, kurias galėsi su vaikais skaityti net veiksniams matant!" Vargais negalais aptikau tokių giminaičių, su kuriais broliavausi tik . . . pavarde. Su šiais idealistais lietuviais tikrai susibroliavome kultūroje.

Nenorėdamas apsikiaulinti, siunčiu ir aš kelis veikaliukus, tokius nekaltus, nei Lenino, nei Markso neužgauliojančius. Tegul, sakau, žmogeliai paganys savo akis mūsų raštijoje, nepasius dėl to jų komunizmas. Išsiunčiau ir laukiu padėkos. Laukiu mėnesį, pusmetį. Teiraujuosi pašte: "Kur dingo mano siunta, a?" Politiškai blaivus paštininkas palingavo užuojautos akimis ir užpildė dingmenų pajieškojimo anketą. Po metų, cakt, atsakas: "Sintinys sovietų paštui dėl nežinomos priežasties dingęs, bet adresatas siuntiniu jau nesuinteresuotas, jo atsisako kaip nebūtino. Ar toliau dar jieškoti?" Atsiėmiau savo tolimesnę pajiešką tos nebūtinos siuntos . . .

"Gimtojo Krašto" skiltininkai laikraščio puslapiuose iki paskutinės savo rašalo molekulės bando mane įtikinti, kad Lietuvos TSR pilna kultūros. Savo išvadas pagrindžia labai išpūstom skaitlinėm ir pasmilkytais %%. Aš tuo neabejočiau, jeigu žmogiškai įmanomu būdu ją pasiekčiau. Aš kaip tas Tomas: "kol nepaliesiu — netikėsiu".

Vienam akiniuotam vokiečiui kartą išdėsčiau lietuviškos knygos kelią pas užsienio lietuvius. Jis man parodė "paukštuką" galvoje: "Tau nevisi namie, a? Iš Lietuvos knygas reikia gauti per Maskvą".

Nevietinis ir nesovietinis

ETNINĖS GRUPĖS TELEVIZIJOJ

1970 m. gruodžio 29 d. per dešimtąjį kanalą Londone, Ont., teko matyti etninių grupių programą, apimančią eilę tautybių ir trukusią vieną valandą. Programa buvo atlikta atitinkamos tautybės gimtąja kalba ir pavadinta "Tu man skolingas vieną povestuvinę kelionę". Du kanadiečiai, neva išvykę pamirštai "povestuvinei kelionei", aplanko įvairius kraštus ir turi progos susipažinti su tenykščiais papročiais, šokiais ir dainomis. Gaila, kad ligi Baltijos valstybių jie "nedavažiavo", nors Lenkiją ir Rusiją aplankė. Pasirodė ir stipriosios ukrainiečių grupės iš Toronto. Ši bus bene pirmoji platesnė etninių grupių programa per dešimtąjį kanalą. Etninės grupės susilaukia vis daugiau dėmesio. **D. E.**

AR JAU ATNAUJINOT "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" PRENUMERATĄ?

Toronto šeštadieninės mokyklos mokiniai ruošiasi scenine kalėdinės eglutės programai Nuotr. S. Dabkaus

Visuomenės veikėjai, susitikę Kanados Lietuvių Dienoje Londone, Ont. Iš kairės: p. Sakalienė, B. Sakalas — KLB visuomeninių reikalų komisijos pirm., St. Barzdukas — PLB valdybos pirm., dr. St. Čepas — KLB valdybos pirm., Pr. Rudinskas — KLB Montrealio seimelio prezidiumo pirm.

SLA nuopelnai ir silpnybės

Prieš keletą savaičių "TŽ" juokų skyriuje buvo pasakyta, kad ilgiausiai prezidento kėdėje yra išsilaikęs SLA prezidentas P. Dargis. Dar reikėtų pridurti, kad tobuliausia konstitucija pasaulyje yra SLA organizacijos.

Natūralus reiškinys, kai kokios nors organizacijos vadovai gina jos egzistenciją nuo pasikėsintojų į jos turtą bei struktūrą. Taip elgiasi ir SLA vykdomosios tarybos pareigūnai. Pagarba jiems už tai.

Grupelė taurių lietuvių patriotų prieš daugelį metų įsteigė SLA organizaciją, kuri pasiekė savo zenitą, t. y. net 378 kuopas. Bet laikas daro savo ir ši organizacija narių skaičiumi pradėjo mažėti. To mažėjimo priežasčių yra keletas: viena ir pati svarbiausia — tai mirtingumas pirmųjų ateivių, žymūs pasikeitimai darboviečių ir valstybinėje draudoje, pasenę, naujoms aplinkybėms netinkami SLA konstitucijos nuostatai, netaktiškas elgesys vykdomosios tarybos pareigūnų su SLA nariais, išpūstos išlaidos nebūtiniems reikalams ir pan.

Imkime iš eilės: 55-tojo seimo pranešimo 36 psl. sužymėtos 284 kuopos ir 9.361 narys, o 56-tojo seimo pranešime 49—50 psl. jau tik 262 kp. ir 8.663 nariai. Nors tame laikotarpyje ir įsirašė į SLA naujų narių, visdėlto organizacija sumažėjo 698 nariais.

Kaip JAV, taip ir Kanadoje dauguma dirbančiųjų gavo geras draudas darbovietėse ir nustojo intereso būti SLA nariais.

Imkime SLA konstitucijos skyrių 23, punktą 15, kur pasakyta, kad sulaukus SLA nariui 56-tojo gimtadienio, pašalpa ligoje sumažinama 10% ir po 2% sulaukus kiekvieno gimtadienio, o sulaukus 65 m. amžiaus visi draudos nuostatai nustoję veikę. Kai žmogus sensta, nustoja darbingumo ir yra dar daugiau reikalingas paramos, tai ir SLA, fraternalinė organizacija, nustoja rėmusi savo narį. Ta konstitucija nieko neužsimena apie SLA nario draudos mokestį - duoklę. Tenka suprasti, kad mokestis - duoklė visą laiką pasilieka toks pat, nors pašalpa yra mažinama 10% ir paskiau po 2%.

Tarybos pareigūnai

1970 m. Niujorke 56-tojo seimo metu, pagal tvarką, Detroito SLA kp. delegatas V. Alantas norėjo pasisakyti dėl SLA vykd. tarybos dvejų metų ataskaitinio pranešimo, bet pirmininkaujantis viceprezidentas S. Gegužis V. Alantui pareiškė, kad pirmiau tas pranešimas privalo būti priimtas, o tik paskiau dėl jo atskirų punktų diskutuojama ("Naujienos" 1970 m. liepos 2 d., psl. 4). Argi tai ne komedija? Kokią vertę turėtų tos diskusijos, kai pranešimas jau priimtas? SLA vykd. tarybos prezidentas P. Dargis pagrasė V. Alantui pašalinimu iš salės ir net teismu, jei jis nepaklausytų ir nesiliautų kalbėjęs.

Seimų išlaidos

Imkime pavyzdžiui SLA seimą Čikagoje 1968 m. SLA sekretoriaus pranešimo 41 psl. seimo išlaidos — $406.00, gi iždo globėjo pranešimo 71 psl. — $9.757.36; iš viso būtų $10.163.36. Kokia gi kita lietuvių organizacija gali sau leisti tokias išlaidas? Iš kokių fondų tie pinigai yra imami? Ar tos didelės išlaidos yra kuo nors pateisinamos?

Paskutiniame seime Niujorke 1970 m. birželio mėnesį nebuvo nė šimtinės seimo delegatų (kitais kartais b ū d a v o kiek daugiau). Tai kuriems galams reikia nuomoti ištaigingas, dideles sales, brangius viešbučių kambarius ir daryti dideles išlaidas seimo baliams? Ar tai irgi pagal SLA konstituciją ir fraternalinius principus? Ar ir ši prabanga derinasi su SLA konstitucijos 22-ro skyriaus 15 punktu, kur pasakyta, kad betkokia draudos pašalpa nutraukiama SLA nariui sulaukus 65 m. amžiaus?

Net kelis kartus buvo siūloma šaukti SLA seimą Kanadoje, bet įvairiausių išsisukinėjimų dėka (čarteris gautas JAV) buvo išvengta Kanados.

Seimai vis šaukiami darbo dienomis, t. y. viduryje savaitės, nes esą savaitgalyje padaryti nutarimai neturi galios ir pan.

Kanadoje panašius seimus galima šaukti 365-6 dienas į metus ir nutarimai, padaryti betkokiu laiku, galioja. Jei Kanadoje yra leidžiama veikti SLA kuopoms, tai taip pat yra leidžiama ir šaukti SLA seimus bei daryti betkokius nutarimus.

Kanadoje už $10.163.36 galima būtų surengti 4—5 SLA seimus su gražia menine programa be išlaidžių ir bereikalingų balių.

SLA laikraštis "Tėvynė"

Niekas netvirtina, kad SLA nereikia turėti kokį nors informacijos leidinį, kad ir laikraštėlio forma. Bet ar negalima pasvarstyti galimybės rasti praktiškesnę ir daug pigesnę informacijos formą? "Tėvynės" išlaidos per paskutinius dvejus metus siekė net $41.416.05 (žiūr. sekr. pranešimą psl. 40-1). "Tėvynės" kronikos žinutės esti pasenusios, kitur jau skaitytos ar tai per radiją girdėtos. Rimtesnių, diskusinių straipsnių bei recenzijų jai niekas nesiunčia, nes nei jos apimtis, nei personalas nebūtų pajėgus susidoroti su stambesne medžiaga. Spausdinamos senos, kad ir istorinės, pasakėčios daugumai jau girdėtos, neaktualios.

Gal SLA organizacijos informacijai pakaktų 6—12 metinių biuletenių? Tokius biuletenius galėtų paruošti SLA vykd. tarybos personalas, o atspaustų betkuri lietuviška spaustuvė. Tai atsieitų 2—3 kart pigiau ir sutaupytų daug lėšų. Be to, SLA centras, esant reikalui, visuomet susisiekia su kuopų valdybomis laiškais, o pastarosios — su kuopų nariais.

Atsižvelgiant į kaikuriuos netobulumus SLA organizacijos struktūroje ir vykd. tarybos kaikurių narių nekorektiškumą bei silpną orientavimąsi organizaciniame darbe, jau senokai pradėjo reikštis mūsų spaudoje kritiški pasisakymai SLA adresu. Vienas iš tokių buvo ir P. Lelio pasisakymas ("TŽ" 1970 m. lapkričio 19 d.). Užuot konkrečiai bei detaliai iškeltus klausimus apsvarstę, "Naujienų" bendradarbiai jiems įprastu būdu ir net laikraščio vedamuoju pabarė, bet nė į vieną klausimą konkrečiai neatsakė. Aišku savaime, kad ir šio straipsnio autorius bus apšauktas kenkėju ir pasikėsintoju į SLA pinigus.

J. Vlks. "Naujienų" 1970 m. 280 nr. pakartojo P. Lelio rašinio mintis ir pabaigoje prisipažino nesąs SLA narys, niekeno nepasamdytas, bet tikrai žinąs, kad SLA yra protinga, sąmoninga ir išmaninga. Norint kiek daugiau patirti apie SLA, kad galėtum ką nors parašyti, reikia pabūti eilę metų jos nariu, gerai pastudijuoti jos ilgą ir painią konstituciją, seimų pranešimus, jų eigą, vykdomosios tarybos narių įmantrius ėjimus. Tik tuomet nebus reikalo pūsti miglą kitiems į akis. **L. A-s**

GRIAUKIME DIDĮJĮ MELĄ

Kas jos yra: Jungtinės Tautos ar valstybės?

VYTAUTAS ABROMAITIS

Suėjo 25 metai nuo įsteigimo tarptautinės organizacijos, pasivadinusios "Jungtinėmis Tautomis". Daug vilčių buvo į ją sudėta, tačiau šiandieną matome, kad šis pavadinimas tapo didžiausiu žmonijos istorijoje melu. Šiame puošniame forume didelė dalis atstovų yra marionetės, kalbančios tautos vardu, nors tikrumoje jie yra tik dominuojančios valdžios atstovai. Šie delegatai rikiuojasi eilėn pradedant didžiausios sovietų vergų imperijos triumvirato atstovais ir baigiant blizgučiais nusagstytais "strong men" pulkininkais. Šitie iškalbūs ponai "delegatai" nemirkčiodami kalba tautos vardu, tautos, dažnai merdinčios vergų retežiuose.

Tad ir norėtųsi šia "iškilminga" proga pažiūrėti į tą tarptautinę instituciją atviromis akimis: ar ji verta savo pasirinkto vardo, ar smerktina kaip viena didžiausių pasaulio blogybių, ar pakęstina davus jai konkretesnį vardą — Jungtinės Valstybės (valdžios), angliškai — United Governments. Gi skirtumą tarp tautos ir valstybės visi žinome.

Kad minėtoji institucija neturi teisės save vadinti "Jungtinėmis Tautomis", matome iš to, jog narių tarpe yra valstybės, sulipdytos ne tautiniu, bet dirbtiniu geografiniu pagrindu (Nigerija-Biafra!). Jų tarpe yra ir sovietų imperija, tankais įjungusi į savo rėmus mažesnes tautas. Jei geografinių valstybių dalyvavimas šioje institucijoje būtų ir pakenčiamas, tai sovietų imperijos atstovų dalyvavimas šiame forume yra įžeidimas laisvojo žmogaus. Pokario įvykiai Budapešto gatvėse, Čekoslovakijoje, "Vigilant" laive šaukte šaukia visam pasauliui: MELAS!

Tik ponai delegatai žmogaus teisių komisijoje East River didžuliame stikliniame pastate yra kurti šiam šauksmui. Jie pergiliai užsiėmę svarbesniais uždaviniais, būtent, ar tamsiaodis Pietų Afrikoje turi teisę sėdėti restorane šalia baltaodžio . . .

Jungtinių Amerikos Valstybių spauda, vadinanti save "Free Press", neišdrįsta pajudinti šios "šventosios karvės". Ar tai patvarkymu iš augščiau, ar politiniais-ekonominiais sumetimais ši tema yra gvildoma labai mandagiai; kritikuojama labai atsargiai, nevadinant daiktų tikraisiais vardais. Laiškai redakcijoms yra ignoruojami arba atsakomi mandagiais, neįsipareigojančiais žodžiais. Todėl šiuo rašiniu ir kreipiuosi į lietuvišką spaudą: sujudinkime pasaulio sąžinę, pradėkime triukšmingą akciją už minimos institucijos vardo pakeitimą. Kovokime už tikrąją Jungtinių Tautų instituciją! Instituciją, kurios nariais galėtų būti tik laisvų rinkimų sudarytos vyriausybės. Jokiu būdu nesiveržkime į šiuos (dabartinius) melo namus. Palikime juos veidmainiams ir mirusių sielų pirkliams. Galėtume pagalvoti ir apie tokį dalyką: ar nevertėtų sukelti tūkstantines sumas pasamdyti garsiam, geram advokatui, kuris apsiimtų vesti bylą tarptautiniame teisme (pvz. Hagoje) ir siektų uždrausti Sovietų Sąjungai kalbėti

(Nukelta į 7-tą)

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

SUSIRŪPINO KOMUNIZMU

Vilniuje buvo surengta pirmoji Lietuvoje konferencija "mokslinio" komunizmo klausimais. Jos dalyviai per tris dienas padarė apie 50 pranešimų, nagrinėjusių komunistinės revoliucijos prielaidas ir sąlygas Lietuvoje, komunizmo kūrimo socialines bei ekonomines problemas, komunistinės ideologijos formavimosi vyksmą ir kultūrinės revoliucijos eigą. Tokiomis "mokslinėmis" priemonėmis, atrodo, bandoma gelbėti kasdien vis labiau krintantį Kremliaus ir sovietinio komunizmo prestižą braškėti pradedančioje Sovietų Sąjungos kolonijinėje imperijoje.

TEISINASI IR PUOLA

Baigiantis 1970 metams, gruodžio 27 d. "Tiesoje" vėl prabilo Vytautas Miniotas, rašinių serija pasmerkes BALFo siuntinius, V. Svilą ir iš Vilniaus universiteto pašalintą jo sužadėtinę M. Prialgauskaitę. V. Miniotas rašinį "Svilas nenurimsta" pradeda vieno kauniečio anoniminiu laišku, prašančiu iš jo siuntinių, kurių jis sakosi nesiunčiąs ir negalėsiąs pasiųsti, nes laiško autorius nepridėjo nei savo pavardės, nei adreso. Tokių anoniminių laiškų politrukas V. Miniotas, matyt, yra gavęs nevieną, jeigu jau randa reikalą pacituoti net savo gero pažįstamo atvirą priekaištą: "Seniai juk jau nutilo pokario šūviai, nebeliko ginkluotų banditų. Žmonės gyvena taikiai ir nenori girdėti apie jokius baisumus. Kam jiems priminti slogią praeitį, kam berti druską ant senos žaizdos? Kam drumsti ramybę?" V. Miniotas prisipažįsta, kad tokie samprotavimai jam buvę skaudūs, bet jis negalįs tylėti, nes pokario metais buvęs komjaunuoliu, atseit, kovojęs prieš Lietuvai laisvės siekusius partizanus. Ir vėl pasipila serija piktų žodžių partizanų, siuntinių prašytojų, gavėjų, V. Svilo adresu. Neužmiršta V. Miniotas ir M. Prialgauskaitės. Cituodamas Vilniaus antrojo statybos tresto valdytojo pavaduotojo V. Kukarsko pareiškimą, jis niršta, kad iš V. Vokietijos Vilniuje viešėjusi V. Kukarsko žmonos sesuo Eugenija Lucienė atvežė ir įteikė M. Prialgauskaitei jos sužadėtinio V. Svilo laišką. Kalbama ir apie V. Svilo prašymą priregistruoti M. Prialgauskaitę Maskvoje, kur ji turbūt lengviau galėtų gauti išvažiavimo vizą į V. Vokietiją. Taigi, didysis kompartijos karjeristas V. Miniotas vis dar tęsia "raganų medžioklę", kompromituodamas pats save ir kompartijos oficiozą "Tiesą". Ar ne geriau būtų M. Prialgauskaitę išleisti pas sužadėtinį, o V. Miniotą išsiųsti į kurio nors provincinio laikraščio redakciją, labiau atitinkančią jo gabumams.

PRIEKAIŠTAI MERGINOMS

"Komjaunimo Tiesa" 1970 m. 240 nr. paskelbė iš Radviliškio II vidurinės mokyklos gautą A. Kaminsko laišką, kuriame jis pažeria eilę priekaištų dabartinėms merginoms: "Gal tai ir šiek tiek "kaimietiška" kalbėti apie šiandienines merginas. Nesakau, kad jos visos tokios: domisi tik madų žurnalais, šokiais ir koks naujas vaikinas pasirodė "jų horizonte". Plepa apie viską ir be pertraukos. Atrodo pašlemėkiškai ir, dar kaip reikiant nepažinusios vaikino, jau gerbia jį daugiau, negu pačios save. Bet kuria kaina jam stengiasi įtikti. Elgiasi nekukliai, iššaukiančiai. Kartais jos leidžia sau tai, ko neturėtų leisti. Ar neklysta jos, leisdamos pabučiuoti jau pirmąjį pažinties vakarą? Ar neturėtų jos už bučinį "atsidėkoti" antausiu? Ne, ne iš pykčio, tik iš pagarbos tyriausiam meilės jasmui, kuris dar ateis į jų širdis. Turi ateiti."

ŠOKIŲ MIESTAS

Kaunas vis labiau garsėja kaip tarptautinių pramoginių šokių konkursų miestas. Be tradiciniu tapusio "Gintarinės poros" konkurso, šokių varžybas kasmet rengia ir Kauno politechnikos institutas. Prieš Kalėdas čia susitiko šokėjų poros iš Leningrado, Maskvos, Minsko, Talino, Čekoslovakijos, R. Vokietijos ir Lietuvos miestų. Pirmąsias vietas laimėjo lietuviai: A klasėje — Kauno profsąjungų kultūros rūmų pramoginių šokių kolektyvo "Sūkurys" atstovai Violeta ir Leopoldas Šeniauskai, B klasėje — politechnikos institutui atstovavę Violeta ir Česlovas Skalskiai. Simpatiškiausios poros vardą laimėjo Viera Veslova ir Janas Šliusteris, svečiai iš Čekoslovakijos.

PAAUGLIŲ POKŠTAI

A. Jasaičio pranešimu "Komjaunimo Tiesos" 1970 m. 240 nr., skaudi nelaimė įvyko Joskaudų miške Klaipėdos moksleiviams. Radę nuo karo užsilikusį artilerijos sviedinį, jie sugalvojo jį išlydyti ant laužo. Sproges sviedinys sužeidė visus penkis šios išvykos dviračiais į mišką dalyvius. Ligoninėje mirė Eugenijus Mirinovičius, gydosi Bronius Beržonskas ir Aleksas Mikulskis, mažiau nukentėjo toliau nuo laužo buvę Julius Mickus ir Antanas Stanius. Stebėtis verčia neįtikėtinas jaunuolių naivumas, nes jie visi buvo 15—18 metų amžiaus. Po savaitės sprogimas ir vaikų šauksmas nuskambėjo pačioje Klaipėdoje, lauke už Baltijos prospekto. Čia į laužą buvo mėtomos po karo užsilikusios minos. Ligoninėje atsidūrė XVIII vidurinės mokyklos šeštokai A. Saukalas ir P. Kubilius.

STUDENTŲ ŠVENTĖS

Studentės E. Butanavičiūtės laišką "Kur dingti studentams" paskelbė "Komjaunimo Tiesa" 1970 m. gruodžio 8 d. laidoje. Ji kalba apie studentų gimtadienius, kurių neleidžiama švęsti bendrabučiuose: "Artėjant šventei, susimąstai, kuriuos bičiulius pasikviesti ir ... kur su tais savo bičiuliais pasėdėti. Nueiti į restoraną, kavinę? Džiaugiamės, kad ten jauku, puikus interjeras, jauki aplinka. Bet tai, deja, tik teorija. Realybė atrodo kiek kitaip: kažin ar draugai — svečiai bus patenkinti, jei reikės apeiti "kryžiaus kelius" nuo "Gintaro" pro "Dainavą" iki naujoje Žirmūnų restorano. O ir čia, ko gero, liksi už durų ..." Jeigu atsisėsi už laisvo staliuko, besišypsanti padavėja vietoj kavos ir saldumynų pasiūlys konjako, vyno. E. Butanavičiūtė cituoja čeburekinėje dažnai girdimą padavėjų pastabą studentam: "Tokie tik planą žlugdo. Jei nenorite gerti, tai ko čia atėjote?" Vasarą gimusieji savo gimtadienius gali atšvęsti gamtoje. Blogiau tiems, kurie yra gimę žiemą: "...išslenki su draugais pasivaikščioti, o kai šaltis ima varstyti kūną, visų akys nukrypsta į gastronomą. Etiketo, kultūringo elgesio čia jau nepritaikysi — vėna ranka čiumpi "šildantį" skystį, kita duonos riekę, mėsos gabalą, ir sveikas — valio! Romantika? Jokios. Ir jokio džiaugsmo. Po tokios "šventės" rytą jau nieko nebenori — krečia šaltis, skauda galvą. O juk galėtų būti visai kitaip. Norėtųsi, kad kas nors pasirūpintų ir studentais."

V. Kst.

Taip atrodo Girkalnio dabartinė bažnyčia okupuotoje Lietuvoje. Nuotrauka daryta 1970 m.

EDMONTON, ALTA

PRANAS BLOŽIS, ankstyvesnės imigracijos lietuvis, mirė 1970 m. gruodžio 8 d., sulaukęs 76 m. amžiaus. Kadangi velionis neturėjo artimų giminių ar draugų Edmontone, tai jo laidotuvėmis rūpinosi ir palikimą tvarkė lietuvių parapijos klebonas kun. Iz. Grigaitis ir dr. J. Pilipavičius. Lietuvoje gyvena velionies žmona ir duktė, su kuriomis jam neteko pasimatyti nuo 1928 m.

ADOMAS IR FILOMENA KANTAUTAI, nuo 1970 m. rugsėjo mėn. dirbą įvairiose JAV vietovėse, Kalėdų šventėms grįžo į Edmontoną. Adomas, 1960 m. baigęs Seattle universitete bibliotekininko mokslus magistro laipsniu, dirba Albertos universiteto bibliotekoje Edmontone. Esant didelei paklausai žinių apie Lietuvą (universitete mokosi virš 19.000 studentų), A. Kantautas pasiūlė ir gavo universiteto vadovybės pritarimą paruošti katalogą (bibliografiją), kur bus sužymėtos įvairiomis kalbomis parašytos knygos ir svarbesnieji straipsniai apie Lietuvą. Katalogą išleis Albertos universitetas. Iki šiol p. Kantautai, rinkdami leidiniui medžiagą, lankėsi Saskatoone, Reginoj, Grand Forks, Minneapoly, Madison, Čikagoj, Klevelande, Pittsburge, Harvardo, Yale, Princetono universitetuose, Vašingtono, D. C. bibliotekose. Numatytas projektas užtruks mažiausiai porą metų. Linkime sėkmės ir ištvermės taip dideliame kultūriniame ir moksliniame darbe. Savo mokslinę kelionę p. p. Kontautai tęsia dabar Kanadoje.

ŠEIMYNINIO POBŪDŽIO N. Metų sutikimas Edmontono Lietuvių namų direktorių iniciatyva įvyko Lietuvių Namuose. Dalyvavo virš 30 asmenų. Malonu buvo turėti savo tarpe Juozą ir Adelę Karpavičius iš Kalgario ir Petrą Karpavičių su ponia iš Toronto. Laikrodžiui išmušus 12 valandą ir tarpusavyje pasikeitus sveikinimais bei linkėjimais, "Ilgiausių metų" buvo sugiedota Vladui ir Paulinai Zaleskiams, kuriems N. Metų dieną suėjo 49 vedybinio gyvenimo metai. Padėka direktoriams už iniciatyvą, geriausi linkėjimai sukaktuvininkams. **J. P.**

SUDBURY, Ont.

NAUJA VALDYBA. Paskutinį 1970 m. sekmadienį, tuoj po lietuviškų pamaldų, Christ the King parapijos didžiojoj salėj įvyko visuotinis KLB Sudburio apylinkės narių susirinkimas. Senoji valdyba atsistatydino ir buvo išrinkta nauja. Daugiausia balsų gavo J. Kručas. Ten pat įvykusiame posėdyje buvo pasiskirstyta pareigomis. Juozas Bataitis — pirm., Petras Jutelis — pirm. pavaduotojas, Juozas Kručas — sekr., Izidorius Ragauskas — ižd., Elena Sviežikienė — narys kultūros reikalams. Kandidatu liko St. Tolvaiša. Kontrolės komisija: kun. A. Sabas, A. Kručienė ir A. Žilėnas. Susirinkimui pirmininkavo A. Kusinskis, sekretoriavo A. Baltutienė. Susirinkimas praėjo labai sklandžiai. Su džiaugsmu teko konstatuoti, kad praeitų metų valdyba gražiai veikė ir buvo jaučiamas darnus visų bendradarbiavimas. Linkime ir naujajai valdybai geriausios sėkmės.

KALĖDŲ SENELIS šiemet aplankė lietuvius vaikučius sausio 3 d. Christ the King parapijos didžiojoj salėj, kur susirinko daug gražaus lietuviško jaunimo, jų tėveliai ir draugai. Kun. Ant. Sabas paruošė vaišių stalą, kur jaunimas galėjo nemokamai vaišintis. KLB Sudburio apylinkės valdyba paruošė visiems lietuviukiams dovanėles ir vaisvandenius. Kalėdų seneliui, kurį vykusiai suvaidino K. Sviežikas, vaikučiai pasakė eilėraščių ir padainavo dainelių. Ypač visiem patiko mūsų jaunimo tautinių šokių grupės pirmasis pasirodymas. Jie puikiai sušoko Kalvelį, Sėjau rūtą, Suktinį ir Polką. Tikrai reikia pasidžiaugti, kad per tokį trumpą laiką energingoji mūsų tautinių šokių mokytoja Silvija Martinkutė sugebėjo taip puikiai jaunimą paruošti. Šokiams akordeonu grojo A. Gatautis. Paskiau grojo visą laiką rinktinių lietuviškų plokštelių muzika. Loterijoj laimė šyptelėjo P. Gabrėnui, St. Krivickui, V. Stepšiui, J. Stankui ir V. Skvereckui. Prie parengimo daug prisidėjo A. Pranckūnienė, O. Stepšienė, B. Stankienė, V. Stepšys, E. Sviežikienė, M. Stepšytė, D. Kusinskytė ir Z. Griškonytė. Parengimas praėjo pakilioj šeimyniškoj nuotaikoj.

JONAS IR MARYTĖ ČEBATORIAI, "TŽ" skaitytojai, gražiai atšventė savo vedybinio gyvenimo dešimtmetį. Puikias vaišes jiems suruošė O. V. Stepšiai. Buvo įteikta brangių dovanų. Sugiedojus "Ilgiausių metų", sveikinimo žodį tarė kun. A. Sabas ir M. Pranckūnas. Sukaktuvininkai visiem susirinkusiem artimiesiem draugam už viską nuoširdžiai padėkojo. J. M. Čebatorių ir jų draugų jaunimas kitame kambaryje lietuviškai dainavo ir ėjo ratelius.

N. METŲ POBŪVIS dienos metu, tuoj po lietuviškų pamaldų, buvo surengtas pas K. E. Sviežikus. Susirinko gražus būrelis artimųjų šeimos draugų erdviose atnaujintose patalpose, kur laukė skoningai ir turtingai paruoštas vaišių stalas. Buvo pasidžiaugta, kad mūsų tautiečiai savo darbštumu ir sumanumu vis gražiau įsikuria ir savo vaikus leidžia į augštuosius mokslus. Buvo itin gražu pastebėti, kad net trys vyrai iš Kručų šeimos čia dalyvavo, kurie lanko universitetus trijuose skirtinguose miestuose. Buvo sugiedota K. E. Sviežikams ir Eliutės senajai močiutei "Ilgiausių metų". Sveikinimo žodį tarė kun. A. Sabas ir J. Kručas.

Sudburiškis

DELHI, ONT.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS atkūrimo paminėjimas bus vasario 6 d. Delhi vengrų salėje. Programą atliks Londono, Rodney ir Delhi jaunimo jungtinis sambūris. Organizacijos ir visi lietuviai prašomi tą dieną nerengti privačių pobūvių ir dalyvauti mūsų brangios šventės minėjime. **Apylinkės valdyba**

A. A. JONAS NAUJOKAS mirė 1970 m. lapkričio 26 d. Simcoe ligoninėje. Šeimos pageidavimu pervežtas į Torontą ir lapkričio 27 d. palaidotas Port Credit lietuvių kapinėse. Velionis gimė 1904 m. birželio 13 d. Tauragės mieste. Lietuvoje jis priklausė Šaulių Sąjungai ir dirbo geležinkelių žinyboje. 1944 m. rusams antrą kartą okupuojant Lietuvą, pasitraukė į Vokietiją; 1950 m. atvyko į Kanadą ir Toronto Foundry dirbo 11 metų. Vėliau atsikėlė į Delhi. Čia dirbdamas taipogi Foundry, atliekamu nuo darbo metu pasistatė sau namus ir tikėjosi ramiai praleisti pensininko dienas. Velionis išeivijoj reiškėsi Lietuvių Bendruomenėje, buvo aktyvus Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio ir Vlado Pūtvio šaulių kuopos narys. Nuliūdime liko žmona Marija, sūnus Jonas, dukros Irena, Lilija, Irma ir aštuoni anūkai. Delhi lietuviai bei jo artimieji iš kitų vietovių, palydėdami Joną į amžinybę, vietoje vainikų ir gėlių Kanados Lietuvių Fondui suaukojo $121. Aukojo po $5: G. Rugienis, D. Žiogas, D. Šiurna, J. Veraitis, A. Vaitkevičius, A. Radek, Z. Obelienis, A. Usvaltas; po $2: B. Stankus, K. Ratavičius, B. Dirsė, A. Steigvilas, J. Strodomskis, P. Žilvitis, S. Beržinis, J. Jauneika, P. Augaitis, S. Rosenbergas, G. Radzevičius, J. Preikšaitis, A. Rušas, M. Petrulis, E. Jankus, M. Jankus, V. Krygeris, J. Grimas, A. Langas, J. Černiauskas, J. Dobilas, B. Vyšniauskas, B. Polianskas, V. Radauskas, S. Grebliūnas, M. Račys, P. Pargauskas, V. Miceika, S. Kairys S. Jakubickas; po $1: E. A. Povilaičiai, Drevinskas, V. Urbonas, Vyšniauskas, K. Kregždė, B. Brigimtas, G. Bedarfas, A. Arlikonis, A. Baublys ir kt. (neišskaitomos pavardės). Ilsėkis ramybėje, bičiuli Jonai, nors ir ne gimtoje žemėje, kurią Tu karštai mylėjai ir troškai į ją sugrįžti.

Stepas Jakubickas

Los Angeles lietuviai, talkinami kitataučių, 1970. XII. 5 užbaigė 100 valandų trukusią demonstraciją prieš Simo Kudirkos išdavimą rusams. Dalyvavo apie 1200—1500 asmenų su 300 plakatų. Daugumą sudarė jaunimas Nuotr. Alg. Gustaičio

HAMILTON, ONT

MEDŽIOTOJŲ IR ŽŪKLAUTOJŲ klubas "Giedraitis" š. m. sausio 23 d., 7 v. v., Jaunimo Centro salėje rengia tradicinį žuikių balių. Meninę programą atliks Hamiltono mergaičių choras, vad. sol. V. Verikaičio. Šokiams gros garsus "The Hi-lites" orkestras, veiks gausus bufetas su gardžia žuikiena bei kitais skanumynais ir įvairiais gėrimais. Bus laimės staliukai su loterija ir piniginėm premijom. Pasižymėjusiems klubo nariams bus iškilmingai įteiktos taurės. Visus kviečiame dalyvauti — nepraleisti šio puikaus ir gaivinančio parengimo. (Skelbimą žiūrėk 8 psl.). **Valdyba**

MERGAIČIŲ CHORAS sparčiai ruošiasi koncertui, kuris įvyks sausio 23 d. Jaunimo Centre medžiotojų ir žūklautojų klubo baliuje. Repeticijos vyksta kiekvieną sekmadienį po 11 val. pamaldų. Visos mergaitės yra kviečiamos dalyvauti repeticijose. Taip pat prasidės repeticijos berniukams. Visi berniukai — vyresniųjų klasių gimnazistai nuo 16 metų amžiaus ir studentai yra kviečiami pirmajai repeticijai sausio 17 d., sekmadienį, 2 v. p. p. Jaunimo Centre. Tėveliai yra prašomi paraginti savo vaikus, kad įsijungtų į organizuoto jaunimo veiklą. Chorui vadovauja sol. V. Verikaitis.

KATALIKIŲ MOTERŲ DRAUGIJOS naujoji valdyba, vad. p. M. Vaitonienės, gruodžio 20 d. po visų pamaldų suorganizavo pyragų išpardavimą ir kavutę Jaunimo centre. Gautasis pelnas paskirtas ligonių ir senelių lankymui prieš Kalėdas.

MONS. DR. J. TADARAUSKAS lietuvių koplyčiai Romoje paaukojo **$175. J. P.**

Advokatas
EUGENIJUS KRONAS,
B. Sc., B. C. L.
32 James St. So.,
Royal Bank Building,
suite 614,
tel. 522-8781
Hamilton, Ontario

KNIGHT RADIO & TELEVISION
SALES & SERVICE
168 Locke St. S., Hamilton, Ont.
Tel. 522-5028
ATSTOVAUJAM PHILIPS, WESTINGHOUSE & ZENITH BENDROVĖMS
Savininkas ALGIS (AL) PILYPAITIS

Švieži mėsa — Dešros — Skanumynai
R. Denninger Limited
HAMILTON — ONTARIO — CANADA
284-288 KING STREET EAST — 528-8468
740 UPPER JAMES STREET — 389-4113
Nemokama autoaikštė prie abiejų krautuvių

VANCOUVER, B.C.

NAUJA VALDYBA. 1970 m. gruodžio 6 d. visuotinis susirinkimas išrinko naują KLB Britų Kolumbijos apylinkės valdybą, kuri pasiskirstė pareigomis: pirm. B. Vileita, sekretorius ir jaunimo vadovas A. Bubnys, ižd. A. Smilgys, parengimų vadovės O. Macijauskienė ir E. Hermanienė. Revizijos komisija: E. Gumbelis ir M. Artis. Naujoji valdyba dėkoja senajai valdybai už dvejų metų darbą lietuvybės ir mūsų kolonijos labui. Valdyba taipgi dėkoja kolonijos lietuviams už pasitikėjimą, E. Gumbeliui už sutikimą būti Vasario 16 gimnazijos atstovu ir. A. Dudaravičiui Edmontone už telefonu suteiktas informacijas ryšium su jūrininko S. Kudirkos išdavimu rusams. Tuo reikalu valdyba 1970 m. gruodžio 6 d. pasiuntė protesto telegramą JAV prez. R. Niksonui.

"ATŽALYNO" metinė krikštynų sukaktis buvo 1970 m. lapkričio 28 d. War Amps salėje su programa, geru orkestru ir skania vakariene. "Atžalynas" puikiai pašoko penkis tautinius šokius, padarė savo metų veiklos pranešimą, padėkojo buvusiai "Atžalyno" mokytojai A. Šmitienei už įdėtą darbą, įteikdami gėlių ir dovanėlių, ir pristatė naują mokytoją — K. Batūrą. Gerų šeimininkių ir gero 5 asmenų orkestro dėka visi linksmoje nuotaikoje užbaigė paskutinį rudens vakarą.

RŪTA RADZEVIČIŪTĖ IR DANA KLIMAITĖ šešiems mėnesiams atostogų išvyko į Australiją. "Atžalynas" ir valdyba linki abiem lietuvaitėm gražiai praleisti atostogas ir kartu apgailestauja, bent tam laikotarpiui netekusi dviejų gerų šokėjų.

KALĖDŲ IR NAUJŲ METŲ šventes p. p. Šmitų šeima praleido Kalifornijoj ir Meksikoj, o p. p. Gumbelių šeima — Los Angeles, Kalifornijoj pas senus Vankuverio gyventojus p. p. Nakvosus.

N. METŲ SUTIKIMAS įvyko Šv. Juozapo mokyklos auditorijoje. Susirinko nemažas skaičius mūsų tautiečių ir jų pažįstamų. Visus svečius žavėjo gražus auditorijos papuošimas, kurį atliko A. Bubnys, G. Skabeikis, L. Česnaitis ir P. Skučas. Po skanios vakarienės ir šampano palydėjome senus ir sutikome naujus metus su sveikinimais ir Tautos himnu. Valdyba ir visi dalyviai reiškia didelę padėką minėtiem salės puošėjam ir šeimininkėm — O. Macijauskienei, E. Hermanienei, K. Smilgienei. **B. V.**

LONDON, ONT.

KUN. B. PACEVIČIAUS KVIEČIAMAS Toronto Šv. Jono Kr. par. knygyno vedėjas su naujausiomis knygomis ir lietuviškom plokštelėm sausio 24 d. atvyksta į Londoną, kur parapijos salėje po pamaldų platins lietuvišką spaudą. Londoniškiai galės čia įsigyti naujausius leidinius bei užsisakyti laikraščius. Kviečiame pasinaudoti šia proga. **Kor.**

Į SPAUDOS BALIŲ, rengiamą "Tėviškės Žiburių" Toronte vasario 6 d., rengiasi vykti ir dalis londoniškių. Ši mintis kilo po sėkmingos išvykos autobusu į Hamiltoną. Jei susidarys didesnė grupė, bus vykstama autobusu, o esant mažesnei grupei — kitomis priemonėmis. Vykstant autobusu atpuola automobilio vairavimo rūpesčiai ir varžymasis pasilinksminime. Apie išvyką smulkiau galima sužinoti pas Daniliūną tel. 438-7694. Pas jį reikia užsirašyti ligi sausio 20 d. "Tėviškės Žiburiai" Londono veiklai yra parodę daug palankumo, o taip pat daug torontiškių savo gausiu dalyvavimu parėmė Lietuvių Dieną Londone. Būtų gražu, jei ir mes parodytume jiems draugiškumo mostą. Spaudos balius yra vienas didžiausių ir sėkmingiausių šios srities parengimų Toronte. **D. E.**

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

ČIKAGOS LENKŲ DEMONSTRACIJOSE Kalėdų antrą dieną, pasmerkusiose Lenkijos vyriausybės žiaurias priemones darbininkams numalšinti, dalyvavo JAV LB atstovas B. Nainys ir ALTos atstovas L. Prapuolenis. Jie turėjo progą pasikalbėti su kongreso atstovu Pucinski, kuris sakėsi adimrolo Ellis ir kapitono Brown paleidimą pensijon dėl S. Kudirkos grąžinimo laikąs permaža bausme. Jis žadėjo kreiptis į prez. R. Niksoną ir reikalauti, kad būtų panaikintas eismo sekretoriaus Volpe sprendimas ir kad minėtieji karininkai būtų perduoti kariniam teismui, kaip buvo siūliusi pakrančių apsaugos vadovybė. Kongreso atstovas Pucinski siūlė lietuviams tokio pobūdžio reikalavimus siųsti prez. R. Niksonui, kuris gali pakeisti eismo sekretoriaus nutarimą.

LIETUVOS VYČIŲ centro valdybos pirm. prof. dr. J. Stukas, pasiuntęs organizacijos vardu protesto raštą dėl S. Kudirkos prez. R. Niksonui, gavo paties prezidento pasirašytą atsakymą, apgailestaujantį įvykusį nesusipratimą. R. Niksonas kartoja jau anksčiau padarytą pareiškimą, kad jis buvo sukrėstas nežiau už lietuvius šio įvykio ir kad jau ėmėsi atitinkamų priemonių užkirsti kelią panašiems incidentams ateityje. Atsakymas baigiamas linkėjimais Lietuvos vyčių organizacijos nariams.

JAV LB CENTRO VALDYBOS pirm. Vyt. Volertas ryšium su S. Kudirkos gėdingu išdavimu yra gavęs telegramą iš Amerikos Lenkų Kongreso vykdomojo komiteto pirm. plk. Casimir I. Lenardo: "Amerikos Lenkų Kongreso vardu noriu Jums pareikšti mūsų solidarumą su Lietuvos ir Amerikos lietuviais dėl neseniai įvykusio incidento Martha Vineyard pakrantėse. Lenkų tauta, lygiai kaip ir lietuviai, myli laisvę ir nepakenčia betkokios pavergimo formos. Todėl mes pritariame jums ir esame įsitikinę, kad šiuo atveju laisvė buvo brutaliai paneigta. Mes norime pilno šio įvykio ištyrimo, kad visi būtume tikri, jog JAV ir toliau liks kraštu, priimančiu politinius pabėgėlius." Savo atsakyme JAV LB pirm. V. Volertas pabrėžė, kad "jungtinėmis pastangomis galėsime užtikrinti šio gėdingo įvykio ištyrimą JAV kongrese ir tęstinumą laisvės, dėl kurios kovojo gen. Pulaski bei kiti Amerikos revoliucijos laikų herojai".

SIMO KUDIRKOS TRAGEDIJĄ atskleidžiantį raižinį sukūrė latvis dail. Ansis Berzins, tarnaująs JAV karo aviacijos akademijoje.

BOSTONO DIENRAŠČIO "The Christian Science Monitor" bendradarbė K. Van Etten Lyford paskelbė straipsnį "Lietuviai laikosi tradicijų". Ji žavisi prie Bostono rotušės pastatyta ir šiaudinukais papuošta lietuviška kalėdine eglute, primena tų papuošalų senąsias tradicijas, Lietuvą užgulusią sovietinę okupaciją, dėl kurios iš tėvynės turėjo pasitraukti daug mokslo, meno, kultūros bei kitų sričių darbuotojų, įnešusių didelį indėlį į JAV gyvenimą. Minima ir 36 tomų Lietuvių Enciklopedija.

MIAMI BEACH surengtoje kalėdinių eglučių parodoje I vietą ir $100 premiją laimėjo lietuviška eglutė, p. p. Misčekienės, Jankienės ir Narbutienės papuošta E. Abelkienės iš Čikagos atsiųstais šiaudinukais. Šį įvykį atžymėjo vietinė televizija.

Urugvajus

TRADICINĘ KALĖDŲ EGLUTĘ Lietuvių Kultūros Draugija Montevideo mieste surengė gruodžio 26 d. Gražų vaidinimą su dainom ir šokiais atliko mokytojos Genės Stanevičienės paruošti vaikai. Kūčias Montevideo lietuviai valgė savo šeimose po 6 v.v. lietuvių kalba atlaikytų Mišių.

EKSKURSIJĄ Į SHANGRILĄ vietovę, kur bus statomas atostogų namas Montevideo kolonijos lietuviams, suorganizavo moksleivių tautinis ansamblis "Ąžuolynas". Namo statybai $100 yra atsiuntusi Kanados lietuvaitė Elena Narbutaitė.

Australija

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ Studentų Sąjungos centrinę valdybą Melburne sudaro: pirm. Regina Bužinskaitė, sekr. Danguolė Juškaitė, ižd. Gabrys Žemkalnis ir "fuksų" atstovas Jurgis Meiliūnas. Ryšius su studentais palaiko sekr. D. Juškaitė, 26 Mulga St., Altona, Vic. 3018, Australia.

LIETUVIŲ AKADEMINĖS KORPORACIJOS "Romuva" pranešimu, Melburno universiteto augštesniosios mokyklos patalpose Viktorijos švietimo departamentas yra suorganizavęs šeštadieninius svetimų kalbų kursus. Tikimasi, jog nuo 1971 m. pradžios bus dėstoma ir lietuvių kalba. Lietuvių kalbos galės mokytis asmenys, baigę nemažiau kaip tris gimnazijos klases. Baigusieji lietuviškąsias savaitgalio mokyklas priimami į pažengusiųjų skyrių. Ateityje tikimasi gauti lietuvių kalbos kurso lankytojams pilną užskaitą — higher school certificate. Viktorijos švietimo departamentas lietuvių kalbos kurso organizatorium yra paskyręs vyr. mokytoją Stasį Stankūnevičių.

BANKSTOWN "DAINAVOS" salėje buvo surengtas savaitraščio "Tėviškės Aidai" spaudos balius. Nuotaikingą programą atliko tautinių šokių grupė, sol. Ropė, dvi išraiškos šokio atstovės — Dana Dubinskaitė ir Gražina Žigaitytė.

SIDNĖJAUS LIETUVIŲ KLUBAS ir Bankstown "Dainavos" Klubas nutarė susijungti ir steigti bendrą lietuvių centrą Sidnėjuje. Australo advokato paruoštą susijungimo teisinį raštą jau patvirtino abiejų klubų nariai slaptu balsavimu.

Brazilija

ŠIMTĄJĮ GIMTADIENĮ 1970 m. gruodžio 8 d. Sao Paulo mieste atšventė Elzbieta Vidmantienė. Ji turbūt yra seniausia lietuvių atstovė ne tik Brazilijoje, bet ir visoje P. Amerikoje.

JAUNIMO RATELIS "Lapė Snapė", globojamas Lietuvių Bendruomenės, prieš keletą mėnesių buvo įsteigtas Sao Paulo lietuvių kolonijoje. Jo narius — apie du tuzinus berniukų ir mergaičių tautinių šokių moko baleto pedagogė Marija Čiuvinskienė, dainų — kun. Jonas Kidykas, SJ, vaidybos meno — J. Tubelis.

VILLA ZELINOS JAUNIMO NAMUOSE įvykusi vakarienė davė 800 kruzeirų pelno, kuris yra skiriamas lietuvių jaunimo stovyklai. Vakarienės dalyviams buvo rodomi filmai iš "Grandinėlės" viešnagės Venecueloje ir lietuvių gyvenimo Los Angeles mieste.

Airija

APIE LIETUVOS LAISVINIMO kovą skaitytojus gana dažnai informuoja laikraštis "Aiseri". Jo puslapiuose pvz. buvo paskelbtas VLIKo laiškas Jungtinių Tautų sekretoriui U Thant, pasisakęs prieš UNESCO organizacijos vaidmenį Suomijoje įvykusiame Lenino šimtojo gimtadienio minėjime.

Vokietija

BENDROS KŪČIOS ir Kalėdų eglutė Vasario 16 gimnazijos mokiniams buvo gruodžio 18 d. Šį kartą buvo atsisakyta platesnės programos, vokiečių spaudos atstovų ir svečių. Eglutės žvakutes uždegė gimnazijos direktorius V. Natkevičius, VLB krašto valdybos pirm. J. K. Valiūnas ir Kanados LB valdybos sekr. K. Baronas, svečias iš Hamiltono. Gimnazijos kapelionui kun. dr. K. Gulbinui perskaičius Kalėdų nakties Mišių Evangeliją, kalėdinių giesmių pagiedojo K. Motgabio vadovaujamas choras. Įvadinį žodį apie Kūčių reikšmę tarė direktorius V. Natkevičius. Pirmieji kalėdinį paplotėlį su juo laužė klasių auklėtojai ir seniūnai, o prie stalų įsijungė ir visi mokiniai, linkėdami laimės viens kitam. Šeimininkės buvo paruošusios be sviesto, pieno ir mėsos 12 tradicinių patiekalų. Baigiantis Kūčių vakarienei, pirmasis prabilo VLB valdybos pirm. J. K. Valiūnas, Schwetzingeno lietuvių sargybinių kuopos vadas, savo vyrų vardu įteikęs 450 DM bendrabučio statybai. Kuopos nariai gimnazijos mokiniams taip pat padovanojo teniso stalą. KLB sekr. K. Baronas, prisiminęs Vilniaus lietuvių gimnaziją lenkų okupacijos metais, konstatavo, jog panašią jungtį V. Vokietijos lietuviams dabar turi Vasario 16 gimnazija. Jis įteikė gimnazijai atvežtą Kanados lietuvių $280 dovaną. Kūčios užbaigtos Danguolės Jurgauskaitės, Joachimo Juciko deklamacijomis ir visų dalyvių bendrai sugiedotom dviem giesmėm. Kalėdų senelio pareigos buvo tekusios Schwetzingeno lietuvių kuopos nariui Algiui Vitkui, buvusiam Vasario 16 gimnazijos mokiniui, gerai žinančiam mokinių didžiąsias "nuodėmes". Kaikuriems dovanos buvo įteiktos su sąlyga, kad jie pasitaisytų iki sekančių Kalėdų. Kūčių vakarienės ir Kalėdų eglutės rengėjoms bei rengėjams padėkos žodį tarė mokytojas Fr. Skėrys.

SUSITIKIMO NAMUOSE bendras Kūčias gruodžio 21 d. surengė Miuncheno LB apylinkės valdyba, sutelkusi apie 50 dalyvių. Kalėdų eglutės programą atliko šeštadieninės mokyklos mokiniai.

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO
KOOPERATYVAS "TALKA"
21 Main St. East, kamb. 203, tel. 528-0511

Darbo valandos:
pirmadieniais 9.30 — 5 v. p.p.
antradieniais 9.30 — 5 v. p.p.
trečiadieniais 9.30 — 5 v. p.p.
ketvirtadieniais 9.30 — 5 v. p.p.
penktadieniais 9.30 — 8 val. vak.
šeštadieniais 9.00 — 1 v. p.p.
Liepos ir Rugpjūčio mėn. šeštadieniais "Talka" uždaryta.

Mokame už:
depozitus — 5%
šėrus ir sutaupas — 6½%
už vienų metų terminuotus indėlius — 7%
ir virš $10.000 - 3 metams 7½%

Duodame:
asmenines paskolas iš — 10%
nekiln. turto paskolas iš — 9%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš $2.200.000

Nendrės "Antroji banga"

PR. NAUJOKAITIS

O. Nendrės slapyvardžiu prisidengusi autorė, debiutavusi romanu "Aidas tarp dangoraižių", štai vėl rodosi su nauju romanu "Antroji banga". Pirmoji knyga vaizdavo tremtinių lietuvių kūrimąsi Amerikoje ir buvo perkimšta nereikalingomis smulkmenomis. Antrojoje knygoje jau beveik išsivaduota nuo nereikalingo smulkmenų krūvio (išskyrus vieną epizodą, kai Klevų ūkin suvažiuoja, bėgdami nuo bolševikų, vaikai su gausiomis šeimomis; tai sąrašas, kuriame skaitytojas negali susigaudyti). Ir literatūrinio sakinio atžvilgiu autorės gerokai pažengta: vengiama publicistinio aiškinimo, artėjama į turtingesnį, vaizdingą beletristinį vaizdavimą.

Kokių vaizdų autorei pavyksta sukurti, matyti kad ir knygos pradžioje:

"Saulės spinduliai grakščiai žaidžia ežero bangose. Erdvėje banguoja žuvėdros klyksmas, naro aimana, laukinių ančių šnekos. Prie ežero rymo tylus piliakalnis, apaugęs beržais. Pilėnų ūkininkų sodybos išsirikiavusios eilute. Arčiausiai prie piliakalnio yra Juozo Klevo ūkis.

Praėjo vasara. Pasibaigė laukų didieji darbai. Mokyklos pradėjo darbą. Klevų Jurgis išlaikė egzaminus į gimnazijos trečiąją klasę. Prieš rugsėjo pradžią jis paliko tėviškę. Klevienė dažnai nubraukia ašarą." (5 psl.).

Toje Klevų sodyboje prie ežero, į vakarus nuo Nemuno, ir vyksta pagrindinis romano veiksmas. Tai visas nepriklausomos Lietuvos gyvenimo laikotarpis, prasidėjęs dar I-ojo pasaulinio karo metu ir pasibaigęs antrąja bolševikų okupacija. Centrinė situacija ir yra bolševikų atnešti žmonių kankinimai, trėmimai, persekiojimai.

Idėjinis elementas knygoje stiprus, tik pasigendame realaus žmogaus. Tiesa, gausiai Klevų šeimai, ypač seniesiems tėvui ir motinai, nesigailima spalvų, bet jų vaizdavimas yra vienašališkas. Asmenų idealizavimas eina iki sachariniško pasaldinimo ir griauna menišką tikrovę. Kaimiečiai Klevai turi daug ryškių Suvalkijos ūkininko bruožų, tačiau jų nepaprastam išmintingumui, herojiškam gerumui ir sudėtingų problemų sprendimui autorė nedavė reikiamo psichologinio pagrindo. Pirmenybė duodama ne tikrovės vaizdui, ne žmogui, o skelbiamai idėjai, kuri dažnai padaro žmones bekraujus. Tai pats svarbiausias romano trūkumas.

Antra ryški knygos silpnybė — nepaisymas laiko atspalvio. Juk kitoks buvo kaimo gyvenimas pirmojo karo metu, kitoks ūkinės gerovės suklestėjimo metu nepriklausomoje Lietuvoje, vėl kitoks antrojo karo ir bolševikų okupacijos metais. Autorė tų skirtumų nemato. Klevų ūkis, Pilėnų kaimas, per visą vaizduojamą laikotarpį vienodai turtingas, neturįs ūkinių vargų, sunkumų, nepatyręs karo nelaimių. Iš viso nepaisoma laiko. Klevų Jurgis, pagal kitų vaikų amžių, atrodo, turėtų mokslus pradėti dar pirmojo karo metu, bet autorė sukuria vaizdą, lyg visa tai būtų ūkinės gerovės žydėjimo metu... Paskui staigus šuolis per aštuoniolika metų! Skaitytojui reikia gerokai pagalvoti, kur autorė staiga ji perkėlė, kur jis netikėtai atsidūrė, kai vaizduojamasis gyvenimas klostosi. Prie laiko mįslių priklauso ir Jadzės mylimasis Andrius. Į kurią kariuomenę jis išėjo?

Kūrinio vienumas reikalauja, kad visi sudedamieji elementai turėtų prasmę ir vietą. Skaitytojas klausia, kam visumai buvo reikalingas Andriaus ir Jadzės meilės epizodas? Autorė turbūt pasakytų — parodyti Klevų pažiūrų pažangumui kaimo pavainikių atžvilgiu. Bet ar skaitytojas taip lengvai ir patikės? Neįtikina skaitytojo ir Tomas Šakalys. Politinių-ideologinių nužudymų būna gyvenime, tačiau jie turi gilesnius motyvus, negu autorė parodė. Ypač psichologiškai neįtikina tariamo žudiko atradimas ir jo prisipažinimas... Tarp kitų smulkmenų į atmintį krinta ir miestelio gydytojas, priešingai savo profesijos etikai, pasakąs pacientams, kad jie nepagydomi, kad tuojau mirs... O tai tik dėlto, kad autorei rūpėjo parodyti maldos galybė... Žydų šeimos priglaudimas ir slapstymas vokiečių okupacijos metu yra realus faktas. Tačiau autorės vaizdavimas skaitytojo neįtikina. Lyg tas Pilėnų kaimas būtų be žmonių, lyg ten nebūtų palaidų liežuvių, lyg tie žydai jau būtų nebe žydai, kad net išdrįsta į miesteli nuvažiuoti ir ten su žandarais susidraugauti... Tik stebina toks naivumas... Ir kam tie piliakalnio atkasti požemiai? Per pirmąjį bolševikmetį jie buvo reikalingi persekiojamiems vyrams slėptis, o kai atėjo metų metus trunką persekiojimai, kai miškuose partizanai statėsi bunkerius, arba anksčiau, kai reikėjo slėpti žydus, autorė tuos piliakalnio požemius pamiršo. Arba ta samdinė Jadzė: kaikada ji tikras šeimos narys, kaikada nuo jos slepiamasi, lyg nuo priešo. Ir pati lyg būtų be ausų, be akių: nemato ir negirdi, ką šeimininkai nuo jos slepia...

Bolševikų tardymo rūsius ir kankinimo įrankius autorė aprašo su tikru rūpestingumu. Neabejojame jų autentiškumu. Tai antroji banga — kankinimais, tardymais, trėmimais, jaunimo indoktrinacija ir dabar tebešniokščia užliejusi mūsų kraštą. Pastangos visa tai atvaizduoti — sveikintinos. Atrodo, kad tokiam dideliam darbui neužteko autorės sugebėjimų ir jėgų. Laikotarpio platumas, idėjų gausumas, gyvo žmogaus paaukojimas idėjiniam pradui ir bus parklupdęs autorę.

O. Nendrė, ANTROJI BANGA. Romanas. Viršelį piešė P. Jurkus. Išleista Čikagoje, 1970 m. 202 psl., kaina $3.50.

Lietuvių kunigų sąrašas ir adresynas

PRANYS ALŠĖNAS

Kun. dr. T. Narbutas paruošė, o Kunigų Vienybė išleido naują 1970 m. išeivijos lietuvių kunigų adresyną - elenchą. Tai jau penktas leidimas. Šis "Elenchus" — žymiai skirtingesnis nuo ankstyvesniųjų, nes jame esama itin įdomios statistikos apie lietuvių kunigų bei vienuolių ir lietuviškų parapijų skaičius. Tas žinias sulasė ir spaudai paruošė klevelandiškis lietuvis kun. K. Žemaitis.

Štai tie įdomieji statistikos duomenys:

1. Bendras lietuvių kunigų skaičius laisvajame pasaulyje — 772. Iš jų 550 diecezinių kunigų ir 222 vienuoliai. Dar Lietuvoj gimusių jų tarpe esama 373. Klierikų esama 13, brolių — 33. Seselių lietuviškose vienuolijose — 909. Jų esama ir nelietuviškose vienuolijose, kaip antai: Europoje (Belgijoj, Prancūzijoj, Šveicarijoj, Vokietijoj) — apie 250. Nelietuviškose vienuolijose lietuvių kunigų yra 84. Lietuvoje kunigų šiuo metu yra 863.

2. Atskirų kraštų statistika: JAV-bėse — 612 kunigų, P. Amerikoje — 57, Kanadoj — 30, Azijoj — 8, Australijoj — 8, Afrikoje — 2 ir nežinomose vietovėse — 6.

3. Vienuolijų kunigai: daugiausia esama marijonų — 63, kandidatų — 17. Toliau eina pranciškonai; jų yra 32 ir kandidatų — 7. Jėzuitų — 29 kunigai ir 1 kandidatas, saleziečių — 27, kandidatų net 15.

Moterų vienuolijose: kazimieriečių — 474, pranciškiečių — 287, Nukryžiuotojo Jėzaus — 98, Nekaltai Pradėtosios Mergelės Marijos — 50. Kandidačių kazimierietės turi 37, pranciškietės — 18, Nukryžiuotojo Jėzaus — 13, Nekaltai Pradėtosios Marijos — 4.

4. Atskiri miestai. Daugiausia lietuvių kunigų turi Čikaga — 91, toliau eina Kaunas — 38, Brooklynas — 29, Vilnius — 27, Roma — 23, Filadelfija — 15, Kennebunkportas — 14, Bostonas — 12, Thompsonas — 11, Sao Paulo (Brazilijoj) — 10, Cicero — 9, Marian Hills — 9, Baltimore — 8, Montrealis (Kanadoj) — 7, Scrantonas — 7, Worcester — 7, Detroitas — 6, Grand Rapids — 6, Niujorkas — 6, Šiluva — 6, Telšiai — 6, kitur po mažiau.

Kunigų prieauglis ir mirtingumas svyra mirties naudai. Pavergtoje Lietuvoje įšventinta į kunigus: 1965 m. — 10, mirė 13, 1966 — 5:11, 1967 — 7:22, 1968 — 4:15.

6. Lietuviškų parapijų laisvajame pasaulyje yra 139: JAV-bėse — 118, Kanadoje parapijų su misijomis — 11, Anglijoje — 4, Brazilijoj — 3, Argentinoje — 2, Urugvajuje — 1.

JAV-bėse lietuviškų parapijų pagal valstijas yra: Pensylvanijoj — 40, Illinois — 20, Niujorke — 12, New Jersey — 7, Connecticut — 6. Yra lietuviškų parapijų Missouri ir Nebraskoje.

Kaip matome, tas "Elenchus" yra didelis, gražus ir naudingas darbas. Žinios įdomios ne tik kunigams ir seselėms, bet ir pasauliečiams. Pagirtini to sąrašo ir adresyno ko-autoriai kun. dr. T. Narbutas ir kun. K. Žemaitis.

Atsiųsta paminėti

Nidos Knygų Klubo ir "Europos Lietuvio" kalendorius 1971 m. su kasdien nuplėšiamas lapeliais, kurių antroje pusėje yra poezijos, literatūros kūrinių ištraukų, humoro bei šiaip pasiskaitymų. Kaina — $3.50. Nidos nariams ir "E. Lietuvio" skaitytojams $2.50. Gaunamas šiuo adresu: Lithuanian House Ltd., 1 Ladbroke Gardens, London W 11, Britain.

Liudas Dovydėnas, MES VALDYSIM PASAULĮ. Du atsiminimų tomai, minkštais viršeliais, po $4, 520 psl. Viršelis — dail. Prano Lapės. Išleido 1970 m. "Romuva", 84-20 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. 11421, USA.

Evangelijos Šviesa, 1970 m. ruduo. Red. kun. K Burbulys, 656 West 35th St. Chicago, Ill 60616, USA

Švietimo Gairės nr. 3(7). Lietuviškojo ugdymo žurnalas, leidžiamas JAV LB švietimo tarybos Čikagoje. Redaguoja: red. Petras Maldeikis, pavaduotojas Antanas Rinkūnas, redakcijos nariai — Vaclovas Čižiūnas, Gintarė Ivaškienė, Stasė Petersonienė ir Juozas Tamulis. Dviejų numerių metinė prenumerata — $2. Ją prašoma siųsti J. Tamuliui, 7031 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629, USA.

Sonė Tomarienė, UGNIES ŽIRGAS. Iliustravo Danutė Švedienė. Serijos "Mažųjų pasaulis" leidinys nr. 6/13. Kietais viršeliais, 104 psl., kaina $4. Išleido ir spausdino Tėvai saleziečiai 1970 m. Romoje.

I FLED HIM, DOWN THE DAYS AND DOWN THE NIGHTS. The text of "The Hound of Heaven" by Francis Thompson with photografic commentary by Algimantas Kezys, SJ, and the text with interpretive commentary and annotations by John F. Quinn, SJ, on pages 119-28. 128 psl. minkštais viršeliais. Kaina — $3.35. Leidėjo adresas: Loyola University Press, 3441 North Ashland Ave., Chicago, Ill. 60657, USA.

Jurgis Gliauda, AITVARAI IR GIRIA. Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio konkurse $1.000 premiją laimėjęs romanas. Viršelis—dail. Antano Rūkštelės. Kaina nepažymėta. 256 psl. minkštais viršeliais. "Laisvosios Lietuvos" knygų leidyklos leidinys nr.1, gaunamas pas platintojus.

LIETUVIAI KUNIGAI 1966 JAUNIMO METAIS. Brošiūros pobūdžio leidinėlis, paruoštas Kęstučio Žemaičio. Viršelis — Algirdo P Muliolio. ASS Filisterių Skautų Sąjungos lėšomis išleido Jaunimo Žygio Už Tikėjimo Laisvę komitetas, 1911 Beverly Hills, Euclid, Ohio 44117, USA.

Akiračiai nr. 8 (22) 1970 m. rugsėjis. Atviro žiodžio mėnraštis. Metinė prenumerata: JAV — $5. kitur — $6. Adresas: Akiračiai, 6821 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629, USA.

Lituanus No. 1, Spring 1970. Metinė šio žurnalo $5 prenumerata būtų graži dovana Lietuva ir lietuviais besidomintiems kanadiečiams ir amerikiečiams. Adresas: Lituanus, P. O. Box 9318, Chicago, Ill. 60690, USA.

SIUNČIU "Tėviškės Žiburių" PRENUMERATĄ

ir prašau siuntinėti savaitraštį šiuo adresu
(esu "TŽ" skaitytojas):

Vardas ir pavardė .....

Numeris ir gatvė .....

Vietovė (ir pašto zonos nr.) .....
(zip code number)

Provincija ar valstija .....

Metinė "T. Žiburių" prenumerata
nuo 1971 metų sausio 1 dienos — $7.00

UŽSAKAU "T. ŽIBURIUS" KAIP DOVANĄ
naujam skaitytojui

Vardas ir pavardė .....

Numeris ir gatvė .....

Vietovė (ir pašto zonos nr.) .....
(zip code number)

Provincija ar valstija .....

Metinė "T. Ž." prenumerata naujiem skaitytojam — $5.00

Pašto perlaidas arba čekius siųsti: "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI"
941 Dundas St. W., Toronto 3, Ont.

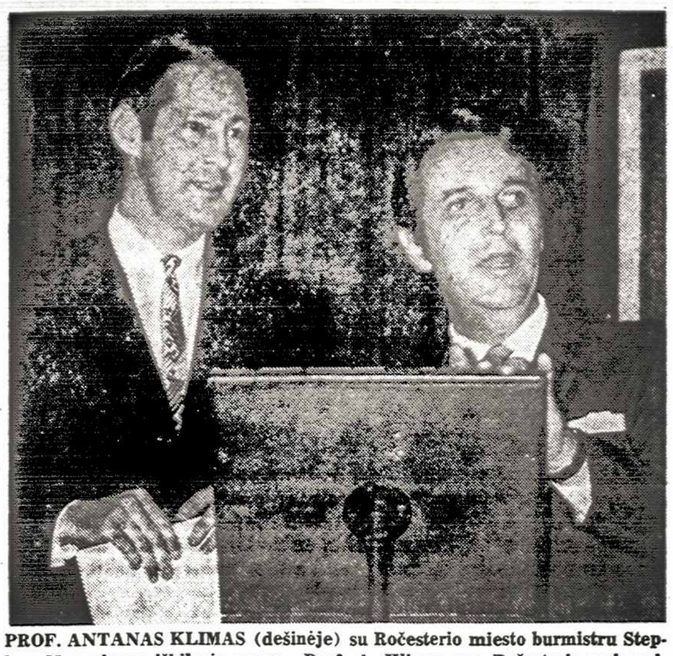

PROF. ANTANAS KLIMAS (dešinėje) su Ročesterio miesto burmistru Stephen May vienos iškilmės proga. Prof. A. Klimas yra Ročesterio universiteto germanistikos ir kalbotyros profesorius. LK Mokslo Akademija 1970 m. suvažiavimo proga išrinko jį nariu-mokslininku. Be to, jis yra narys kelių JAV, Europos kalbotyros draugijų ir Lituanistikos Instituto. Dažnai dalyvauja tarptautiniuose moksliniuose suvažiavimuose su paskaitomis. Iki šiol yra paskelbęs įvairiuose moksliniuose žurnaluose 25 straipsnius. Taipgi yra parašęs knygas: 1. L. Dambriūnas, A. Klimas, W. R. Schmalstieg, Introduction to Modern Lithuanian, Brooklyn 1966. 2. W. R. Schmalstieg and A. Klimas, Lithuanian Reader for Self-Instruction, Brooklyn 1967. Ypač plačiai yra pasklidusi pirmoji knyga. Apie ją labai gerai atsiliepė recenzentai moksliniuose žurnaluose. Ją vartoja kaip vadovėlį keliolika universitetų JAV-se, Vokietijoj, Austrijoj, Britanijoj, Š. Airijoj, Švedijoj, Olandijoj, Danijoj, Šveicarijoj. Du Hamburgo profesoriai verčia ją į vokiečių kalbą. Ruošiamos knygos: 1. A. Glossary of Lithuanian Linguistic Terms (su W. R. Schmalstieg), 2. Prehistory of the Baltic (baltų kalbos proistorė). Prof. A. Klimas aktyviai dalyvauja lietuviškoje veikloje ir yra "Lituanus" žurnalo redaktorius (drauge su dr. Skrupskeliu).

Po dailės parodų Amerikoj

Debesys ir prošvaistės Leono Urbono kelionėse

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

— Argi rengėjų komitetas to iš anksto nežinojo?

— Matyt, kad ne, nes yra du komitetai. Savaitgalyje prieš mano parodą buvo tose pačiose patalpose devynių grafikų paroda, o mano parodos savaitgalyje dail. Laniausko paroda vos keleto gatvių atstume. Trijų savaičių laikotarpyje keturios parodos! Aš reikalavau naujo susitarimo arba parodos nutraukimo.

— Susitarėt? Paroda įvyko?

— Įvyko. Sąlygos buvo perkratytos, bet pakvietimai išėjo pavėluotai. Buvo išspausdinti prieš savaitę, tačiau tarp dviejų komitetų nesusigaudė, kur jie yra. Sumesti pakvietimus į paštą antradienio naktį šeštadienio atidarymui truputį pervėlu.

— O kaip su paveikslų pardavimu?

— Vieną paveikslą pardaviau "nuverkta" kaina iš 200 iki 150 dolerių. Sakau, už benziną kelionei apmokėti bus. Pirmininkas sakė jis būtų daug išpardavęs, jei už paveikslus kainos šimtais dolerių būtų mažesnės.

Matot, lietuviai meno rinkėjai ateina dar parodos neapžiūrėję, savo bėdas tau ant peties išverkia, prašo, derasi, kaip žydai. Kai tokių verksmų prisiklausai per dieną, tai tiek išvargsti, kad pasidarai nekantrus, sarkatiškas. "Matai, — sako, — arogantas" (Bostone). Viena ponia įsimylėjo paveikslą, bet sakėsi esanti tokia vargšė, skolose paskendusi, kad tiktai už tokią ir tokią sumą pirkti galėtų. Rodau jai kitus eksponatus už tokią ir tokią sumą. O ne — ji nori šito. Pagailo. Ji įsigijo. Salėj pasklinda šnibždesys: "Dailininkas nuleidžia". Atėjo kitos poniutės, pasiruošusios savo numylėtus paveikslus pirkti... už naują kainą. "Jeigu Jūs, dailininke, poniai X tiek nuleidote, tai šis paveikslas proporcingai tiek ir tiek tekainuotų." Publika per kelias minutes parodos kainas "perrašė". Tai tikra tiesa. Tai ir buvo viena iš priežasčių, kad teko Bostoną vidurnaktį palikti.

— Ar yra didelis skirtumas tarp paveikslus perkančios anglosaksų publikos ir lietuvių?

— Didelis, labai didelis. Anglosaksas turi išdidumo. Apie save jis nesiskundžia. Jis perka arba neperka. Jis šnekės ir norės tave, kaip žmogų, kaip intelektualą, pažinti. Jis bandys numatyti, ar esi "kylanti žvaigždė" ar "dead end" menininkas. Be to, jis dar žiūrės ar jo investavimas yra sveikas ir tikras. Jeigu jis turi keletą tavo darbų anksčiau įsigijęs ir vėl keletą perka, tai kainas susumavęs primins, kad jis esąs pastovus kolektorius ir tavo gerbėjas ir, jei galima, prašytų nuolaidos. Nuolaidą gavęs, jis padėkos. Atsisveikini be kartėlio, bet su jausmu, kad draugystė stiprėja, nors tu apie jį nieko nežinai.

— Žmogui neįmanoma gyventi izoliacijoj, ypač menininkui. Reikalingas glaudus kontaktas su publika, su žiūrovais, kuriem dvasiškai pagyvinti pagaliau menininkas visą gyvenimą, visas jėgas atiduoda.

— Aš manau, — įmanoma, jei tik vieną vienintelį žmogų pasaulyje turi, kuris tavo mintis įžvelgti pajėgia. Jau ir to gali užtekti. Gal aš klystu, bet man atrodo, kad Leonardo da Vinci net ir to neturėjo. Man susidaro įspūdis, kad jis savo veiklą taikė žmogui ar žmonėm, kuriem porą šimtmečių nebuvo skirta gimti.

— Ar kelionėje po JAV-es nebuvo ir šviesių momentų?

— Šviesiausią momentą pergyvenau Putname. Tai buvo mano dvasinio atsigavimo šaltinis.

— Putnamas? Kaip keista. Spaudoj visai nebuvo minėta. Ir tenai parodą turėjote?

— Turėjau. Spontanišką, visai neparuoštą, bet žiūrovų geriausiai priimtą ne tik Amerikoj, bet ir iš viso mano karjeroj. Nebuvo nė vienos lankytojos, kuri nebūtų buvusi dvasiškai pagauta, įsijautusi. Mažai kas pavadinimų klausė, o dar mažiau — ką tie paveikslai reiškia? Jei ir klausė, tai daug gilesnėj, jautresnėj formoj, negu aš aplamai girdėti įpratęs.

Suvargęs ir dvasiškai suliesėjęs į Putnamą užsukau pakeliui iš Bostono. Vienuolyno sesutės nutarė, kad man reikia poilsio ir davė kambarį. Jos irgi nutarė neišleisti mano vežime sukrautų paveikslų nepamačiusios. Bendrom jėgom sunešėm paveikslus į salę po koplyčia, sustatėm, atrėmėm į stalus ir kėdes. Dvi dienas be paliovos lankė vienuolyno seselės ir darbininkai (ūkio ar spaustuvės), vėl ir vėl sugrįždami. Kai vakare pamatęs šviesą grįždavau į salę, rasdavau keletą seselių, tyliai susėdusių ant kėdžių ir akimis bei mintimis paveiksluose paskendusių.

Buvo ir pašnekesių — gilių, laisvų, pilnų sugebėjimo klausytis ir galvoti. Taip, klausytis ir galvoti. Tai Dievo dovana, kurią iš žmonių mašinų ūžimas ir blizgučių kalnai atėmė. Dauguma žmonių nebejaučia, nebegalvoja — smegenys tapo telefono centriniėm. Dėl stokos jausmo bei galvojimo Amerikoj ir Simas Kudirka turėjo nukentėti.

— Ar Jūs galvojate, kad religija yra viltis žmogui žmogumi išsilaikyti? Ar Putnamo patyrimas kiek nors pakeitė Jūsų bendrą pažiūrą, liečiančią žmogaus ateitį, jo tobulėjimą?

— Nežinau. Tam reikės laiko, kad visi įspūdžiai nusėstų. Aš manau, kad žmogus tobulėdamas tobulina ir religijas. Žmogus gali visur save atrasti arba pamesti ir į gyvulį grįžti. Putname sutikau religingų vienuolių, bet jos ne fanatikės, suprantančios savo gyvenimą ir pasiruošusios kitus suprasti. Norėtum sakyti — gerai, vienuolynas saugi prieglauda, apsauga nuo gyvenimo, nuo egzistencinių grumtynių. Bet kas gi tas grumtynes sukūrė? Ar ne žmogus? Žmogus žmogui. Vienuolės Putname irgi savo vienuolyną pačios sukūrė, nepaveldėjo. Kun. St. Yla, kurį tenai sutikau, irgi per žmogaus sukurtą pragarą — koncentracijos stovyklą perėjo, neprarasdamas, o tikriausiai save atrasdamas.

Žmogus turėtų pats save tobulinti ir tuo tobulinti organizaciją, kuriai jis priklauso. Jokia organizacija ar religija žmogaus be jo paties pastangų ir valios nepatobulins.

Moteris nr. 5, skirtas šio žurnalo penkiasdešimtmečiui. Redakcijos ir administracijos adresas 1011 College St., Toronto 4, Ontario, Canada. žymėti.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

LIETUVOS OPEROS IR BALETO teatro penkiasdešimtmečio proga Čikagoje rengiamai parodai įdomių nuotraukų gauta iš solisčių E. Kardelienės, A. Dičiūtės-Trečiokienės, baleto artisčių T. Babuškinaitės - Vasiliauskienės, Z. Orentienės, T. Danilevičienės. Nuotraukas padidino inž. E. Jasiūnas, o pačią parodą apipavidalins dail. P. Kaupas. Eksponatais rūpinasi solistai S. Adomaitienė, A. Sprindys ir baleto artistė I. Sprindienė. Spaudoje nusiskundžiama, kad nevisi buvusieji Lietuvos operos ir baleto nariai atsiliepė į kvietimus — jokių informacijų nėra atsiuntę orkestrantai. Paroda bus atidaryta sausio 30 d. Jaunimo Centre, o minėjimas įvyks sausio 31 d. Po kompoz. B. Markaičio, SJ, atlaikytų Mišių už mirusius teatro narius bus akademija 1 v. p. p., iškilmingas pokylis — 7 v. v.

BERNARDO BRAZDŽIONIO "Poezijos pilnaties" pristatyme Bostone vakaro dalyvius su autoriaus gyvenimu supažindino Antanas Gustaitis, apie jo kūrybą kalbėjo Pranas Naujokaitis. Talentingasis aktorius Henrikas Kačinskas, atvykęs iš Vašingtono, paskaitė keletą B. Brazdžionio eilėraščių. Pats B. Brazdžionis tarė humoru nuspalvintą žodį, prisimindamas pirmuosius kūrybinius žingsnius, literatūros vakarus išeivijoje, ir paprašytas paskaitė tris savo eilėraščius. Programai vadovavo Birutė Vaičjurgytė.

O. L. MILASIAUS lig šiol nespausdintą veikalą "Saul de Tarse" išleis prancūzų leidykla Les Edition Andre Silvaire, 20 rue Domat, Paris Ve, France. Knygos kaina — $4, o šimtas numeruotų egzempliorių bus pardavinėjami po $8, tačiau juos galės įsigyti tik visus O. L. Milašiaus veikalus turintys asmenys. Keturių paveikslų misterija "Saul de Tarse", sukurta 1913 m., užbaigia trilogiją, kuriai priklauso du ankstyvesni O. L. Milašiaus veikalai — "Miguel Manara" ir "Mephiboseth".

ANGLŲ KALBA LEIDŽIAMO žurnalo "Lituanus" koncertas bus sausio 24 d. 4 v. p. p. Čikagos Jaunimo Centre. Programą atliks sol. Dalia Kučėnienė ir kompoz. Darius Lapinskas. "Margutyje" įvykusiame spaudos atstovų pasitarime konstatuota, jog "Lituanus" baigia įveikti ligšiolinį savo numerių atsilikimą — vienas numeris jau yra rišykloje, o kitas spausdinamas. Pusę prenumeratorių sudaro lietuviai ir pusę svetimtaučiai bei jų įstaigos. Trys prenumeratos gaunamos iš sovietų okup. Lietuvos institucijų, po dvi — iš Latvijos ir Estijos. Dabartinis žurnalo tiražas — 4.200 egz., kurie yra skaitomi net 97-niose valstybėse.

SKULPTORIUI DAGIUI 1970 m. gruodžio 16 d. suejo 65 metai amžiaus. Jis yra biržietis, baigęs Kauno meno mokyklą. Buvo paišybos mokytoju Raseinių ir kitose gimnazijose. Dalyvavo įvairiose parodose Lietuvoje, Estijoje, Latvijoje. Nuo 1952 m. gyvena Toronte ir kuria. Pilnas namas medžio skulptūrų. Dail. Dagys dalyvauja įvairiose parodose Kanadoje ir JAV. Yra išleisdinęs savo kūrybos albumą.

LIETUVOS LAISVĖS KOMITETO pirm. Vaclovas Sidzikauskas buvo pagrindiniu kalbėtoju Bostono ramovėnų surengtoje Lietuvos kariuomenės šventėje. Koncertą pradėjo viešnia iš Klevelando Juzė Krištolaitytė, sopranas, A. Kačanausko "Prisiminimais", "Vai gražu", A. Bražinsko "Oi, griežle, griežlele", A. Budriūno "Išdykusiu rudenėliu" ir baigė dviem Džildos arijom iš G. Verdi operos "Rigoletto". Baritonas Stasys Liepas atliko J. Gaidelio "Aušta aušrelė", K. V. Banaičio "Maldą", R. Schumanno "Du grenadierius", G. Bizet operos "Carmen" toreodoro ariją. Koncerto užbaigai abu solistai padainavo duetą ir W. A. Mozart operos "Don Žuanas".

LIETUVIŲ KATALIKIŲ MOTERŲ Kultūros Draugija Niujorke, Franklin K. Lane mokyklos salėje, surengė tradicinį koncertą persekiojamai Katalikų Bendrijai Lietuvoje priminti. Programą atliko solistai Benediktas Povilavičius ir Ona Zubavičienė, pianistė Julija Rajauskaitė-Petrauskienė, Waterbury Šv. Juozapo parapijos choro vyrų kvartetas, vadovaujamas kompoz. A. Aleksio. Abu dainos atstovai programon buvo įtraukę A. Stradellos, M. Petrausko, Vl. Jakubėno, A. Belazaro giesmes ir dainas, Vyt. Klovos "Dukters", "Pilėnų" operų arijas, J. Karnavičiaus operos "Radvila Perkūnas" ariją ir St. Šimkaus duetą "Aš įsivilkčiau čigonės rūbą". Solistams akompanavusi J. Rajauskaitė - Petrauskienė koncertą papildė Bacho, Liszto ir Debussy kūriniais. Vyrų kvartetas, kurį sudaro J. Brazauskas, K. Gluodenis, J. Kazlauskas ir E. Stulginskis, pagrindinį dėmesį skyrė M. Petrausko, J. Bertulio, A. Aleksio, A. Vaičiūno kompozicijoms, bet geriausiai išpildė amerikiečio S. Ward dainą "America the Beautiful".

STASIO ŽUKO vadovaujamas lietuvių choras Newcastle, Australijoje, specialiu koncertų atžymėjo 15 metų veiklos sukaktį. Solo dainavo ir australus su lietuviškų dainų turiniu supažindino Z. Zakarauskienė. Sveikintojų gretose buvo ir Newcastle burmistras McDougall, linkėjęs lietuviams puoselėti savo tėvų kalbą, dainas ir papročius, nes šiomis vertybėmis turtinama Australija.

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

VILNIAUS TELEVIZIJA transliavo dvi lietuvių literatūrai ir kalbai skirtas laidas. Pirmoji, redaguota N. Baužytės, žiūrovus supažindino su poeto ir rašytojo Justino Marcinkevičiaus kūryba. Programoje dalyvavo pats J. Marcinkevičius ir būrys aktorių. Lietuvių kalbos mokslo istoriją, laimėjimus ir planus atskleidė A. Kubiliaus redaguota antroji laida "Gimtosios kalbos arimuose". Čia pagrindinis žodis teko kalbininkams A. Ambrazui, J. Balkevičiui, J. Kruopui ir Z. Zinkevičiui.

VEIKLOS DEŠIMTMETĮ specialiu koncertu Vilniaus filharmonijos salėje atšventė P. Bekerio įsteigtas ir vadovaujamas saviveiklinis simfoninis orkestras "Vilnius". Jubilėjiniame koncerte buvo atlikti G. Haendelio, E. Griego, D. Šostakovičiaus, V. Klovos, J. Tallat-Kelpšos, V. Kairiūkščio ir A. Vanagaičio kūriniai, talkinant M. K. Čiurlionio konkurso laureatui vargonininkui B. Vasiliauskui, dainininkams K. Matulioniui ir H. Darvydienei.

MIŠKININKŲ DAINOS KONKURSE I premiją laimėjo L. Povilaičio "Ąžuolų svaja", II — T. Makačino "Didžiagirių Lietuva", J. Gaižausko "Lietuvos miškininkų daina", III — V. Juozapaičio "Ąžuol, ąžuol" ir A. Bražinsko "Dėdė Dominykas". Premijomis taipgi buvo atžymėti ir dainų tekstų autoriai: I premija — V. Barauskas už "Ąžuolų svają", II — A. Matutis už "Lietuvos miškininkų dainą", V. Barauskas už "Dėdę Dominyką", III — L. Ruseckienė už "Žaliuokite, medžiai žalieji" ir V. Barauskas už "Žalius pasaulius". Konkursui buvo gauta 115 tekstų ir 92 kompozicijos.

MARKO ETKINDO M. K. Čiurlionio monografiją "Gyvenimas kaip didelė simfonija" išleido "Iskustvo" leidyklos Leningrado skyrius. Monografija buvo pristatyta skaitytojams Leningrado televizijos programoj "Raduga". Žiūrovus su M. K. Čiurlionio paveikslais "Draugystė", "Ramybė", ciklo "Zodiako ženklai" ir triptiko "Pasaka" fragmentais supažindino poetas M. Dudinas bei kiti šios programos dalyviai.

GERIAUSIŲ VILNIAUS SAVIVEIKLINIŲ kolektyvų koncerte dalyvavo Lietuvos Mokslų Akademijos liaudies instrumentų ansamblis, vadovaujamas Daivos Kubiliūtės-Čičinskienės. Jį 1969 m. pavasarį sudarė Vilniaus universiteto absolventai, buvusieji studentų dainų ir šokių ansamblio orkestrantai: mokslų kandidatai P. Jašinskas, G. Česnys, inž. O. Narušienė, germanistė D. Linkaitytė, biochemikė R. Dikčiūtė, medikas S. Ročka, Mokslų Akademijos institutų bendradarbės O. Daukantaitė, Ž. Stančiuvienė, J. Gorskytė, Vilniaus operos teatro sol. G. Pamakštys. Ansamblio repertuare — M. K. Čiurlionio "Preliudas", S. Šimkaus "Kur bakūžė samanota", J. Gruodžio ir J. Švedo "Ėsk, karvute", V. Juozapaičio "Šokis" kanklių ansambliui, F. Bajoro liaudiška rauda "Malda", "Eik, mergele, darželin" balsui su ansamblio palyda. Naująjį ansamblį globoja Mokslų Akademijos mišrus choras.

SPORTINIŲ FILMŲ FESTIVALYJE Rygoje sidabro medalį laimėjo operatoriaus ir rež. Viktoro Starošo sukurtas Lietuvos kino studijos dokumentinis filmas "Du kėliniai". Pirmojo laipsnio diplomu buvo atžymėti šio filmo teksto autoriai G. Skvarnavičius ir R. Šilinis.

LIETUVOS OPEROS TEATRO penkiasdešimtmečio išvakarėse iškilmingą koncertą Klaipėdoje surengė Vilniaus operos teatro dainininkai, baleto šokėjai ir instrumentalistai — M. Aleškevičiūtė, G. Apanavičiūtė, G. Kaukaitė, E. Kornejeva, V. Kuraitė, A. Vasiliauskaitė, E. Gutauskas, J. Liekis, A. Lietuvninkas, Z. Tervydis, H. Zabulėnas, R. Vešiota, N. Kairienė, V. Karpenkaitė, P. Sargūnaitė, A. Bieliukevičius, V. Brazdylis, Č. Žebrauskas, Ž. Noreikienė ir G. Ručytė.

PRIE KAUNO MEDICINOS instituto įsteigtas širdies ir kraujagyslių sistemos fiziologijos bei patologijos mokslinio tyrimo institutas, vadovaujamas akademiko prof. Zigmo Januškevičiaus, tyrinėja širdies išeminės ligos, galvos smegenų susirgimų diagnozavimą ir gydymo būdus. Jame dirba gydytojai, fizikai, chemikai, biofizikai, matematikai, inžinieriai ir sociologai, ypatingą dėmesį skirdami elektrokardiogramų perdavimui telefonu, radijo bangomis ir jų automatizuotam apdorojimui elektronine skaičiavimo mašina.

PRIEŠ KALĖDAS Vilniaus filharmonijos salėje pirmą kartą koncertavo Kauno valstybinis choras, suorganizuotas prieš vienerius metus. Jo meno vadovas yra J. Bingelis, dirigentas — A. Buzys, chormeisteriai — S. Serbenta ir R. Varnas. Šiame koncerte skambėjo R. Žigaičio "Palieskime žemę", K. Brundzaitės "Dvi mįslės iš lietuvių tautosakos", B. Dvariono "Penkios patarlės", J. Siniaus "Vištos", J. Bašinsko "Voverė", J. Žilevičiaus harmonizuota liaudies daina "Pas motušę augau" ir keletas nelietuvių kompozitorių kūrinių. Koncerto recenzentas H. Perelšteinas konstatuoja ritminį preciziškumą, tarties aiškumą, bet pasigenda frazių lankstumo ir reljefiškumo, vyrų grupę laiko silpnesne už moterų grupę.

V. Kst.

UNITED TRUST REALTOR

HUMBER RIVER, 12-kos metų senumo, 8 dideli kambariai, mūrinis dviejų augštų namas. Dvigubas garažas ir privatus įvažiavimas. Trys virtuvės ir trys prausyklos. Geros pajamos. Prašoma kaina $36.900.

BLOOR—PRINCE EDWARD DR., penkių kambarių, mūrinis vieno augšto namas su privačiu įvažiavimu, moderni virtuvė, gražūs ir dideli kambariai. Viena skola 8½%.

ANNETTE — RUNNYMEDE, $15.900 prašoma kaina. 4 kambarių namukas. Moderni virtuvė. Mažas įmokėjimas. Arti krautuvių ir susisiekimo.

BLOOR—WINDERMERE, $31.900 — septynių kambarių, dviejų aukštų, atskiras, mūrinis namas. Garažas ir įvažiavimas. Atvira skola iš8½% ilgam išsimokėjimui. Arti visko.

SWANSEA, tributis naujesnės statybos su privačiu įvažiavimu ir dviem garažais. Du butai po 2 miegamuosius ir vienas — vieno. Vandeniu — alyva šildomas. Graži aplinka.

BLOOR — JANE, aštuonių kambarių — 4 miegamųjų mūrinis, atskirasa namas su vienu garažu ir privačiu įvažiavimu. Didelė moderni virtuvė, vandens - alyvos šildymas.

ISLINGTON, $39,500 prašoma kaina. 6 kambariai ir pilnai užbaigtas rūsys. Dvigubas garažas ir privatus įvažiavimas. Viena skola dar 6¾%. Netoli nuo požeminio.

KINGSWAY, atskiras, mūrinis 6 kambarių namas su garažu ir privačiu įvažiavimu. Moderni virtuvė, dideli kambariai. Viena skola. Tuojau galima užimti. Arti požeminio.

Reikalingi namai pardavimui.

B. SAKALAS

2320 BLOOR ST. WEST TEL. 762-8255

Namų telef. 766-8479

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

Kasos valandos:
Pirmad. 10-3
Antrad. 10-3
Trečiad. uždaryta
Ketvirtad. ....10-3 ir 4.30-7
Penktad. .....10-3 ir 4.30-8
Šeštad. 9-12
Sekmad. 9.30-1

MOKA:
už term. indėlius 2 metam....7¾%
už term. indėlius 1 metam....7%
už depozitus-čekių s-tas 5½%
už taupomąsias s-tas (savings) 6%
už šėrus 1969 m. išmokėta....6%

DUODA PASKOLAS:
asmenines — iki $10.000....9%
nekiln. turto — iki $30.000....8½%

Nemokamas visų narių gyvybės draudimas pagal santaupų dydį iki $2.000 ir asmeninių paskolų — iki $10.000. Parduodame American Express kelionių čekius ir International Money Order — pinigines perlaidas. Priimame mokėjimus už nekiln. turtą, telefoną, elektrą, vandenį ir dujas.

MOSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS LIETUVIAMS

PROGRESS REAL ESTATE LTD.
REALTOR

1072 Bloor St. W. Tel. 534-9286

BABY POINT — JANE ST. Įmokėti tik $6.000, atskiras, mūrinis, 6 gražūs kambariai, didelė ir moderni virtuvė. Vandeniu-alyva šildomas, garažas su geru privažiavimu. Prašoma kaina $28.500, vertas apžiūrėti.

KEELE ST. — ANNETTE. Gerų pajamų namas. 10 didelių kambarių, 4 pirmajame augšte ir prausykla. Trys atskiri butai, šoninis platus įvažiavimas, dvigubas garažas. Namas arti krautuvių ir puikaus susisiekimo. Įmokėti tik $7.000, geras pirkinys.

JANE — DUNDAS. Tik naujai pastatytas, gražių plytų, 6 dideli kambariai, moderniai įrengta virtuvė, didžiulis kiemas. Idealus pirkinys amatininkui, nes yra galimybė turėti savo dirbtuvę. Įmokėti apie $7.000 — 8.000. Galima tuoj užimti.

DURIE ST. — ANNETTE. Patogus dviejų butų 10 kambarių namas per du augštus. Mūrinis, atskiras, geras nuomojimui. Dvigubas garažas, įmokėti apie $10,000. Namas be skolų.

DUNDAS — RUNNYMEDE. Gėlių krautuvė, gerai einanti prekyba ir 9 kambarių atskiras namas. Įrengtas rūsys, dvigubas mūro garažas. Įmokėti už viską $25.000.

S. JOKUBAITIS
REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI
Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

AUTOMAŠINŲ PARENGIMAS ŽIEMAI, pagrindinis patikrinimas ir sutaisymas, greitas ir sąžiningas patarnavimas.

Bloor Autorite Garage 296 BROCK Ave. (tarp Dundas ir College)

Sav. FRANK PETIT Tel. 531-1305

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. . Tel. 533-4414

P. T. SERVICE CENTRE (Buvo — A. P. Garage)

5320 DUNDAS ST. W., ISLINGTON (priešais Canadian Tire)

Kviečiame visus klientus aplankyti mūsų naują garažą ir gazolino stotį. Gazolinas, tepalai, padangos, baterijos ir visi automobilių remontai. Darbas atliekamas kuo sąžiningiausiai. Garantuotai naujos dalys, geras patarnavimas, nuosavas vilkikas ir t. t.

Savininkai: Antanas Paškevičius ir Juozas Tamošiūnas, oficialiai pripažinti mechanikai

Telefonas 239-6601. DARBO VALANDOS — nuo 7 v.r. iki 8 v.v.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

Vaistai, kosmetikos prekės, trejos devynerios ir kt.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

Extra Realty Ltd.

758 DOVERCOURT RD., TORONTO 4. TEL. LE 1-1161

BATHURST — EGLINTON, $10.000 įmokėti, mūro, atskiras, 12 kambarių, per du augštus, 3 virtuvės, 3 prausyklos, 3 visai atskiri įėjimai, garažas, priv. įvažiavimas, sklypas 50'x150'. Metinės pajamos $5.700. Liks viena skola 10 metų iš 9%. Prašoma kaina $44.900. Savininkas išvyksta iš Toronto.

BLOOR — INDIAN RD., mūrinis, atskiras 6 kambarių per du augštus namas, garažas, privatus įvažiavimas. Prašoma $21.900.

J. KUDABA Namų tel. 783-2105

Kun. J. Kubilius, SJ, skaito paskaitą apie toleranciją LSS skaučių ir skautų vadovų JAV vidurio rajono suvažiavime 1970 m. rugsėjo 26—27 d. d. Union Pier, Mich. Dešinėje — sekr. ps. R. Smolskienė ir J. Šerelienė Nuotr. V. Bacevičiaus

TORONTO

Įsisteigė jūrų šaulių vienetas su šia valdyba: V.Rušas—pirm., J. V. Šimkus — sekretorius, K. Liutkus — ižd. Vienetas yra dalis Lietuvos Šaulių Sąjungos tremty, kurios jūrų šaulių padalinys yra Detroite. Brolškas vienetas taip pat gyvuoja Montrealy, kurio pirm. yra J. Zavys. Toronto vienetas šaukia visuotinį susirinkimą sausio 24, sekmadienį, 12.30 v., tuoj po pamaldų Prisikėlimo par. parodų salėj, 1021 College St. Kviečiami atvykti tautiečiai, kurie domisi vandens sportu, šaudymu, išlaikymu lietuviškų jūrininkų ir žvejų tradicijų, vyrai ir moterys, o ypač jaunimas.

Makedoniečių profesoriai H. Polenakovik ir G. Fodorovski iš Skopje universiteto, lydimi Jugoslavijos konsulo Toronte M. Calovski, įteikė Toronto miesto centrinei bibliotekai 50 makedoniškų knygų iš folkloro, istorijos, geografijos ir literatūros srities.

Inž. A. Ketvirtis, Fenco įmonės vyr. elektros inžinierius ir inžinerijos skyriaus vadovas, yra Amerikos Mokslų Akademijos plentų tyrimo sekcijos narys. Sausio viduryje jis vyksta į Vašingtoną D.C. dalyvauti metiniame plentų tyrimo sekcijos suvažiavime. Ten jis skaitys referatą tema "Sauskelių tunelių apšvietimas".

Adomas Kantautas, Edmontono universiteto bibliotekos tarnautojas, gavęs apmokamas ištisų metų atostogas, lanko Š. Amerikos bibliotekas ir registruoja svetimomis kalbomis parašytas knygas bei straipsnius apie Lietuvą. Jo sudarytoji bibliografija bus išleista atskira knyga. Iki šiol A. Kantauas aplankė 32 bibliotekas. Toronte jis aplankė universitetų ir viešąją bibliotekas. Čia daugiausia knygų apie Lietuvą rado Toronto un-to bibliotekoje, kuriai buvo perduotas buv. Lietuvos garbės konsulo Grant-Suttie lituanistiniu knygu rinkinys.

Netoli Rosseau ežero, prie Shadow upės, Rosseau kaimo ribose nusipirko sklypus: G. P. Kripai, V. A. Ulbinai, B. A. Petrylos. Sklypų kainos apie $3,000 prie upės, toliau nuo upės — kiek pigiau. Norintieji ten sklypus pirkti tesikreipia pas A. Petrylą tel. LE 3-4007.

Balys Rukša grįžo iš Vilniaus, kur jo viešnagę buvo prailgines nenumatytas susirgimas ir gydymasis. Pluoštą jo eilėraščių atspausdino vietiniai žurnalai. Su "Pergalėje" skelbtais eilėraščiais klausytojus supažindino Vilniaus radijo literatūrinė valandėlė.

O. B. Sergaučiai įsigijo viešbutį "Norwyn Hotel" Miami Beach, Floridoje (126 Ocean Dr.). Kalėdų atostogas ten praleido drauge su savo studijuojančiu jaunimu: p. p. Stankai, Kairiai, Laurinavičiai, Jankai, Šiutai, Šeštokai, Žebertavičiai, Žutautai, Šiurnienė, J. Stankus ir kt. Buvo suruoštos bendros Kūčios, kuriomis, pagal lietuviškus papročius, rūpinosi savininkai. Viešbučio kainos prieinamos, galima naudotis virtuvės ir kitais patogumais. **B. Ž.**

Dr. Stanley Haidasz, federacinio parlamento narys, atstovaujantis Toronto Parkdale apylinkei, prieš pat N. Metus parašė raštą užsienio reikalų min. M. Sharp, prašydamas pagelbėti Kanados piliečiams, kurie negali išsikviesti iš už "geležinės uždangos" savo šeimos narių — žmonų, vyrų, vaikų. Jis taip pat paprašė ministerį pirmininką ir imigracijos bei darbo ministerį šiame reikale pagelbėti. Neseniai dr. S. Haidasz lankėsi Lenkijoje ir svarstė šį klausimą su Lenkijos valdžios žmonėmis, kurie pažadėjo šį reikalą peržiūrėti. A. Banik, slovakų tautinės tarybos pirmininkas, kreipėsi į dr. Haidasz, prašydamas pagelbėti atvykti Kanadon šeimos nariams, likusiems Čekoslovakijoj. Dr. S. Haidasz labai gerai supranta pavergtų tautų išskirtų šeimų būklę ir stengiasi joms pagelbėti per Kanados vyriausybę. Daugelis tų šeimų yra išskirtos jau virš 26 metų. **M.**

SPORTAS

NEEILINIS SPORTO DARBUOTOJŲ SUVAŽIAVIMAS

Kiekvienais metais kuriame nors Š. Amerikos mieste šaukiamas Š. Amerikos Lietuvių Sporto Sąjungos vadovų ir sporto darbuotojų suvažiavimas. Tokie suvažiavimai, šalia einamųjų reikalų, nagrinėja įvairias sportinės veiklos ir lietuvybės ugdymo problemas. Šių metų suvažiavimas įvyks sausio 23-24 d.d. Detroite. Šis suvažiavimas bus skirtingas nuo praėjusių. Jame bus atkreiptas ypatingas dėmesis į reikalą bendradarbiauti Sąjungai su lituanistinėmis mokyklomis ir kitomis lietuviškomis jaunimo organizacijomis. Suvažiavime numatomas simpoziumas tema "Fizinis auklėjimas ir sportas kaipo auklėjimo programos dalis Bendruomenės ir ŠALFASS požiūriu". Dalyvauti yra pakviesti: St. Barzdukas, PLB valdybos pirm., Vyt. Volertas, JAV Lietuvių Bendruomenės pirm., dr. S. Čepas, KLB valdybos pirm., J. Kavaliūnas, JAV Bendruomenės švietimo tarybos pirm., L. Tamošauskas, KLB švietimo komisijos pirm., J. Gustainis, ŠALFASS vicepirm., A. Rinkūnas, PLB švietimo tarybos pirm. — simpoziumo vadovas.

Suvažiavime taip pat yra kviečiami dalyvauti visi fizinio lavinimo mokytojai, sporto darbuotojai, lituanistinių mokyklų bei jaunimo organizacijų atstovai ir visi, kurie domisi lietuviška sportine veikla Š. Amerikoje. Suvažiavimas bus pradėtas šeštadienį, sausio 23, simpoziumu punktualiai 1 v. p.p. Jam skiriama 2-3 val. Po trumpos pertraukos bus pradedama antroji suvažiavimo dalis, kuri tęsis ir sekančią dieną.

Suvažiavimas vyks Continental Congress Inn viešbučio konferencijų patalpoje. Adresas: 12800 Michigan Ave., Dearborn, Mich. 48216. Tel. Tel. 582-9232 code 313. Visais suvažiavima liečiančiais klausimais kreiptis į ŠALFASS pirm. Sig. Krašauską, 32 Pasadena Gardens, Toronto 325, Ont. Tel. RO 6-5367.

Visus kviečiame gausiai dalyvauti šiame suvažiavime, nes tik bendrai įsijungę į darbą galėsime atsiekti savo tikslą. **A. Supronas**

AUŠROS ŽINIOS

Praėjusią savaitę Bathurst lygos krepšinio rungtynėse Aušros vyrų komanda pralaimėjo estams 96:64.

Church lygoje jauniai A laimėjo prieš St. John of Arc 114:44. Žaidė: J. Norkus 42, A. Nakrošius 38, E. Stravinskas 20, E. Norkus 10 ir G. Rautinšas 4.

Ontario moterų lygoje vyr. mergaičių komanda laimėjo prieš LTO Motors komandą 59:41.

Toronto atvirame stalo teniso turnyre sausio 9 d. Birutė Plučaitė laimėjo (iki 12, 15 ir 17 metų) mergaičių 3 pirmas vietas. Birutė daro labai greitą pažangą. Ją treniruoja J. Nešukaitis.

I ŠALFASS suvažiavimą Detroite Aušros klubo atstovais išrinkti: E. Šlekys, Tėvas Augustinas, K. Šapočkinas, A. Čižikas ir H. Chvedukas.

Nuoširdžiai dėkojame aukojusiems klubo leidiniui: P. A. B. Sapijoniams, B. Paškauskui, V. Paškauskui, B. Genčiui ir K. Kareckui.

BRIGHTON KINO TEATRAS
127 Roncesvalles Ave
Tel. 532-2710

Du spalvoti filmai
"TARAS BULBA" ir
"1000 BOMBONEŠIŲ VIRŠ VOKIETIJOS"
PUIKIOS PROGRAMOS
Sausio 21 iki 27

DABAR iki sausio 20 rodomas muzikinis filmas
"TIKRAI MODERNI MILĖ" ir
"GERIAU NAŠLĖ"
Kasdien nuo 7 v. v. Šeštad. ir sekmad. nuo 5 v. p. p.

NEPRALEISKITE NĖ VIENO!

Ateitininkų žinios

Jaunesniųjų mergaičių ir berniukų susirinkimai — sekmadienį, sausio 17 d., 2 v. p. p. Visi mergaičių būreliai renkasi L. V. Namuose, o berniukai — ateitininkų kambaryje. Susirinkimai užtruks pusantros valandos. Tėvai, kurie atveža vaikus ir laukia susirinkimo pabaigos, prašomi laukti Prisikėlimo par. namų kambaryje šalia klebono raštinės.

Toronto vyresnieji moksleiviai grįžo iš "Dainavos" ideologinių kursų pilni geriausių įspūdžių. Šių metų tema buvo: "Žodis ateitininkų misijoje". Visi dėkingi kun. St. Ylai už įdėtą didelį darbą, ruošiant kursų programą.

Tėvų komiteto susirinkimas įvyko sausio 10, sekmadienį, ateitininkų kambaryje. Buvo smagu klausytis kiek per metus laiko buvo padaryta įvairių darbų ir parengimų, kad būtų galima paremti jaunimo veiklą. Buvusiai valdybai tenka didelė viso ateitininkiško jaunimo padėka. Naujon valdybon išrinkti: L. Dūda, K. Abromaitis, K. Poškienė, B. Maziliauskienė, N. Kuprevičienė, K. Kaminskienė, V. Bubelis, I. Juzukonis ir L. Nakrošienė.

Ateitininkiško jaunimo Vasario 16 minėjimas įvyks vasario 7 d. tuoj po 10 v. Mišių L. V. Namuose.

Skautų veikla

● Jaun. skaučių "Tulpės" dr-vės draugininkė v. s. v. sl. B. Abromaitienė praneša, kad sausio ir vasario mėnesiais draugovės sueigos bus kiekvieną šeštadienį po lietuvių mokyklos pamokų 118 Indian Rd. Tėveliai yra prašomi savo dukras siųsti į sueigas reguliariai. Visais dr-vės reikalais skambinti tel. 532-4793.

● Mindaugo dr-vės sueiga — sausio 18 d., 7 v.v., skautų būkle. Kviečiami visi dalyvauti. Pradedami patyrimo laipsnių egzaminai.

● Vienetų vadovai atkreipia tėvų dėmesį į LSS mokesčių sutvarkymą. Dar vis yra skautų, neužsimokėjusių mokesčių. Prašoma juos kaip galima greičiau įteikti vienetų vadovams.

● Skautininko Stepo Kairio muzikinio vieneto kanklininkės Aida Birštonaitė, Ald. Birštonaitė, V. Barakauskaitė, K. Rovaitė, S. Valiūnaitė ir Ž. Šilininkaitė Kalėdų atostogų metu keturias dienas praleido Deep River, Ont., kaip skautininkų N. ir D. Fidlerių viešnios. Išmokti 6 nauji dalykai, smagiai paiškylauta gilios žiemos gamtoje. Skautiškas ačiū skautininkams Fidleriams už pakvietimą ir globą, o "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntų tėvų komitetui už paramą kelionės išlaidoms apmokėti. Vienetas yra gavęs Toronto apylinkės valdybos kvietimą atlikti dalį meninės programos Vasario 16 dienos minėjime. Č. S.

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1 psl.)

nės globos, motyvuodamos neįtikėtinu argumentu, kad Kanadą gali užvaldyti komunistai. Valstybės departamento pareigūnai lankėsi Winnipege, kur jie nerado ne tik komunizmo pavojaus, bet ir jokios grėsmės šios trijulės pilietinei laisvei. Kadangi jos atsisako grįžti Kanadon laisvu noru, valstybės departamentas jas bus priverstas grąžinti, jeigu šį sprendimą patvirtins JAV imigracijos apeliacinė taryba.

Saugaus eismo reikalus tvarkanti Ontario Safety League institucija jau svarsto suvaržymus motorinių rogių savininkams. N. Metų savaitgalį vien tik Ontario provincijoje žuvo 8 šio naujo sporto mėgėjai, o visoje Kanadoje šią žiemą jau yra žuvę net 43 motorinių rogių vairuotojai ar jų vežami keleiviai. Pagrindinė nelaimių priežastis — susidūrimai su automobiliais miestelių gatvėse, plentuose ir apsivertimai sniegu padengtuose laukuose. Lig šiol motorinėms rogėms nereikėjo registracijos plokščių, jų vairuotojams — specialių leidimų, jokio pasiruošimo. Dėl šio sportu vadinamo kvailiojimo daug skundų gaunama iš ūkininkų, kuriem motorinės rogės išlaužo tvoras, medelius ir padaro daug kitų nuostolių.

Vakarų Kanados partiją organizuoja grupė iniciatorių, pasivadinusių provinciniais šios partijos viceprezidentais: Gerry Beck — Albertoje, Douglas Ligertwood — Manitoboje, G. Tomlinson — Saskačevane ir Lee Powell — Britų Kolumbijoje. Naujosios partijos tikslas — dalyvauti federacinio parlamento rinkimuose ir per savo atstovus Otavoje kovoti už Vakarų Kanados reikalus, kuriem dabartinių politinių partijų žmonės esą skiria permažą dėmesį. Partijos vadas bus išrinktas ir veiklos gairės sutartos vasario mėnesį įvyksiančiame organizatorių suvažiavime.

Alkoholio ir narkotikų vartojimą Ontario provincijoje tirianti įstaiga, vadovaujama D. Archibald, 1970 metus į istorijos archyvą išlydėjo liūdnais statistikos duomenimis, kurie liečia daugiausia Toronto miestą. Jo gimnazijų net 20% mokinių 1970 m. jau vartojo įvairius narkotikus, stipresnius už svaiginimąsi alkoholiu. Marijuanos vartotojų skaičius paaugo iki 18,3%, L S D — iki 8,5%, opijaus mišinių — iki 4%. Pagrindine svaiginimosi priemone visdėlto ir toliau lieka alkoholis. Čia jaunimui paskatą teikia Ontario suaugusieji, kurių apie 250.000 kasdien išgeria po 7 ar daugiau uncijų degtinės ar jas atitinkantį skaičių bonkų alaus. Pusė minėtųjų asmenų yra laikytini alkoholikais. Pavojingiausio narkotiko heroino vartojimas taip pat padidėjęs, bet dar nepasiekęs katastrofiško laipsnio.

AL GARBENS
REAL ESTATE
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.

Telefonai: LE. 6-2738 1611 Bloor St. W.
LE. 6-2664 Toronto, Ontario

KINGSWAY — RATHBURN, gražus 6 kambarių vienaaugštis, pilnai užbaigtas rūsys su prausykla, garažas su privačiu įvažiavimu, netoli susisiekimo. Prašoma kaina tiš $34.900.

BLOOR — WINDERMERE, apie $10.000 įmokėti, puikus 7 kambarių atskiras namas, garažas su labai plačiu įvažiavimu, lengvos išsimokėjimo sąlygos, netoli Bloor gatvės.

BLOOR — WINDERMERE, krautuvė ir 5 kambarių butas, dvigubas garažas, puiki, judri vieta, tinka betkokiam verslui; apie $15.000 įmokėti, viena atvira skola nedidelio nuošimčio. Parduoda našlė.

INDIAN RD. — BLOOR, 14 kambarių dvibutis, puiki vieta, netoli Bloor, dvigubas garažas.

STAYNER, ONT., gražus didžiulis gabalas žemės, pačiame miestely su namuku. Galima lengvai padalyti į du sklypus; miesto vanduo bei elektra. Prašoma tik $6.000.

INDIAN RD. — BLOOR, atskiras mūrinis 10 kambarių namas per 2 augštus, 2 prausyklos, 2 virtuvės, didžiulis sklypas 45x200, garažas, privatumas.

Al. Garbenis, ARBA Pr. Kerberis,
namų tel. HU 9-1543 namų tel. LE 5-1584

Mūsų tikslas visų pirmiausiai pasitarnauti savo tautiečiams.

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE PARAMA

MOKA	IMA
5½% už depozitus	
6% už šėrus (numatoma)	8% už asm. paskolas
6% už taupymo s-tas	
7% už 1 m. term. dep.	8% už mortgičius
7¾% už 2 m. term. dep.	

Kapitalas virš keturių milijonų dolerių

ASM. PASKOLAS duodame iki $5.000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $5.000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3. Ontario. • Telefonas LE 2-8723

A. J. MORKIS
REAL ESTATE & MORTAGE BROKER
PELNINGAS PINIGŲ INVESTAVIMAS

QUEEN — EUCLID, palikimas, 11 didelių kambarių, atskiras plytinis namas, šiltu vandeniu šildomas, 2 prausyklos, privatus įvažiavimas, garažas, geras kambarių išnuomojimui namas, be skolų.

QUEBEC — DUNDAS, $3.500 įmokėti, 6 šviesūs kambariai, 2 modernios virtuvės, nauja šildymo krosnis, įvažiavimas, prašoma $19.900.

JANE — ANNETTE, vienaaugštis (bungalov), prašoma $26.500; plytinis, atskiras, nauja šildymo krosnis, garažas, didelis sklypas.

RONCESVALLES — GARDEN, prašoma $33.900, atskiras plytinis namas, 7 dideli kambariai, poilsio kambarys, šiltu vandeniu šildomas, 2 modernios virtuvės, šoninis įvažiavimas, garažas, 8½% paskola.

JANE ST., dvibutis (duplex) plytinis 10 kambarių atskiras namas, šiltu vandeniu šildomas, šoninis įvažiavimas, atvira paskola 8½%; mėnesinės pajamos — $175 ir $180.

1082 BLOOR St. W., TORONTO 4,
Tel. LE 4-8459

Turime krautuvių, namų vasarviečių, viešbučių, motelių įvairiose vietose ir įvairia kaina. — — — Prašome tik kreiptis pas mus. Taip pat parūpiname geresnėm sąlygom paskolų — mortgičių.

VYT. MORKIS, A. BLIUDŽIUS ALV. (MIELDAŽUKĖ) VISTOSKI

DIDŽIAUSIA IR GRAŽIAUSIA KANADOJ SPECIALI EUROPIETIŠKŲ SKANĖSTŲ KRAUTUVĖ, TURINTI PUIKIAUSIOS KOKYBĖS IR DIDŽIAUSIO PASIRINKIMO KONKURENCINĖMIS KAINOMIS GAMINIUS

tip-top MEATS delicatessen

1727 Bloor St. West (Prieš Keele St. požeminio stotį)
YORKDALE SHOPPING CENTRE
Fairview Mall, Sheppard Ave. / Don Valley Parkway

UŽSAKYKITE TIK PER
DOMESTIC FUEL OIL CO. LTD.
NAMAMS ŠILDYTI ALYVĄ

C. (Chuck) ROE tel. įstg. 255-3900 Atst. St. Prakapas
Sales Manager namų 741-9065 tel. 767-9088

Nemokamas krosnių išvalymas.
Greitas, sąžiningas patarnavimas dieną ir naktį.

A. ČIŽIKAS ALFA RADIO & TV

PARDUODAM IR TAISOM TV IR RADIJO APARATUS • STATOM IR TAISOM ANTENAS • DIDELIS PASIRINKIMAS LIETUVIŠKŲ PLOKŠTELIŲ.

672 Lansdowne Ave., Tel. 531-6165 Dirbtuvė

295 Roncesvalles Ave., Tel. 536-1373
Atidaryta: Kasdien 9—6 v.
Ket. ir penkt. 9—9 v.

ŠYPSENOS

Žemaičio pasakojimas

Gražūs mūsų Raseine. Aukšti mūra, kaip Telšunse. O vidury — pats gražiausias budynks. "Rasa" parašyta. Ir restorans, ir viešbuts.

Užeinu. Tai gražums: rūbines, veidruode. Pri seinas kažkuoki skrynali patupdyta. "Savitarna" parašyta.

— Ta kun či galima apsitarnauti? — klausia žmogele.

— Gali batus pats apsičystyti — ons mon saka.

— O kor tepals, šepetys?

— Šitus daiktus pats turi atsinešti.

— Tata, — mislinu sau, — pastate skrynale, ir jau savitarna. Ir suprask či žmogus visus tus mondrus išmislus.

Juzaps Zūbė,
("Valstiečių Laikraštis")

Psichiatrinėje ligoninėje

Dažytojai, palikę patalpos paluby ant virvių kabančias lentas, nuėjo arbatos gerti. Tuo pasinaudodami keli pacientai, užsikorę ant tų lentų, išdarinėjo visokias kvailystes. Sanitaras pagrasino nupjausiąs virves, jeigu jie nedingsią nuo tų lentų. Pacientai atšovė:

— Pjauk, jei patinka.

Tada sanitaras pasiūlė tą darbą atlikti vienam pro patalpą praeinančiam pacientui. Sėdėję ant lentų išdykėliai tuojau pat nusikraustė žemyn. Nustebęs sanitaras tarė:

— Kodėl jūs nepabūgote mano grasinimo, o jo išsigandote?

— Todėl, kad jis yra beprotis, ir lentų virves tikrai būtų nupjovęs...

Parinko Pr. Alš.

BALIO MASKELIŪNO
DRAUDOS ĮSTAIGA
Tel. 251-4864 Namų tel. 277-0814
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA — LUNA NARYS
Ilgametė patirtis — įvairių draudos b-vių atstovybė

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS Į
Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir S.S.S.R. PAPRASTU BEI ORO PAŠTU
DOVANOS BE MUITO:
Motociklai, automobiliai, automobiliams motorai, skalbiamosios mašinos, siuvamosios mašinos, televizijos ir radijo priimtuvai, šaldytuvai ir t. t.
Taip pat persiunčiame pinigus, už kuriuos gavėjas gali nusipirkti įvairių prekių ir maisto dolerinėje krautuvėje.
Norint pasiųsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.
• Be to siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio.
• Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
• Gyveną ne Toronte, prašomi savo sudarytus siuntinius bei užsakymus siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.
• Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
Prieš pradedant ruošti siuntinį prašome rasti laiko ir pasiteirauti kiek ko galima viename siuntinyje siųsti, nes nuo 1969 m. spalio mėn. daiktų ir ypač medžiagų kiekiai yra sumažinti. Be to, jei turima neaiškumų, prašome klausti, telefonuoti bei rašyti — mielai paaiškinsime ir duosime patarimą.
• Mūsų įstaiga labai daug kam patarnavo ir pasiruošusi patarnauti ateityje.
DARBO VALANDOS:
pirmadieniais — penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro;
šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 5 val. p. p.
LIETUVIŲ ĮSTAIGA
BALTIC EXPORTING CO.
480 RONCESVALLES AVE. TORONTO 3, ONT.
Telefonas LE 1-3098
Savininkai A. ir S. KALŪZA

A&B TAILORS
Sav. A. B. BERESNEVIČIUS
343 Roncesvalles Ave., Toronto 3
Tel. 531-1432
VYRIŠKŲ IR JAUNIMO
MODERNIŲ DRABUŽIŲ KRAUTUVĖ

CLEAR-VISION T V - Hi-Fi
TAISOM IR PARDUODAM T. V. ir HiFi
STATOM IR TAISOM T. V. ANTENAS
532-7733
1613 Dundas St. W. Sav. R. Stasiulis

Firchuk Textiles Ltd. Siuntiniai į Europą
Pagrindinė įstaiga: 658 Queen St. W., Toronto 3, Ont. Tel. EM 4-5036
Hamiltone skyrius:
293 Ottawa St. N., Hamilton, Ont. Tel. 549-2005
Čia gausite tekstilės gaminius pigiausiomis kainomis; didelis pasirinkimas skarelių, megztinių ir kitų dalykų, kuriuos gavę giminės ir draugai Europoje tikrai džiaugsis.
PARCELS TO EUROPE

DUFFERIN RADIO AND TV
SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo apartai. Parduodamos lempos ir baterijos. • Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos
DUNDAS AUTO BODY
MAX KANE AUTO BODY
Darbas sąžiningas ir garantuotas
Lietuvius aptarnauja Jonas Jurėnas
430 BATHURST ST.
Tel. WA 1-3225 arba WA 4-1001

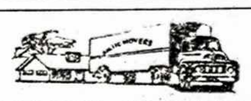

BALTIC MOVERS
VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS
BALDAI IR KT.
Vežamas turtas pilnai apdraustas
Skambinti tel. LE 4-1403
30 DEWSON St., Toronto, Ont.

780 QUEEN ST. W.
PRIE GORE VALE
TEL. EM. 4-7994
ART'S PHOTO STUDIO
Vestuvinės nuotraukos
Meniškos vaikų nuotraukos
Portretai ir kt.

SKAITYTOJAI PASISAKO

PREL. KRUPAVIČIUS "DVYLIKOS" FILME

"Tėviškės Žiburių" 1970. XII. 17 nr. atspausdintas gražus vedamasis "Idealai nemiršta", skirtas neseniai mirusiam prel. M. Krupavičiui.

Vedamajame yra ir šis sakinys: "Pastaraisiais metais daugelis prel. Krupavičių skatino rašyti savo gyvenimo atsiminimus. Kaikas skatino užfiksuoti filme jo gyvą veidą, o magnetofono juostoje gyvą žodį, bet M. Krupavičius vis atidėliojo..."

Antrasis sakinys reikalingas patikslinimo. Po didelių kun. A. Kezio, SJ, rašytojos B. Pūkelevičiūtės ir kitų pastangų prel. M. Krupavičius buvo užfiksuotas "Dvylikos" filme, kurio premjera buvo Čikagoje 1970 m. lapkričio mėnesį. Ten keliolikos minučių gabale užfiksuotas ne tik prel. M. Krupavičiaus veidas, bet ir labai įdomus bei jautrus R. Kviklytės pokalbis su prelatu apie tas dienas, kai Lietuva kėlėsi nepriklausomam gyvenimui, kai vėliau jis vykdė žemės reformą, jo žodžiais, norėdamas ateityje matyti raudoną (mūrinę) Lietuvą. Toje garsinio spalvoto filmo dalyje apie prel. Krupavičių yra net surinktos istorinių veidų detalės, kaip džiaugėsi tuometiniai naujakuriai, gavę žemės. Su humoru prelatas pasakoja, kaip viena dvarininkė, mačiusi jį bažnyčioje laikantį Mišias, po to priėjusi ir pasakiusi, esą maniusi, kad Krupavičius yra komunistas, o dabar įsitikinusi, jog kunigas, kaip ir visi.

Apie "Dvylikos" filmą, kurį būtinai turėtų pamatyti ir Kanados lietuviai, "TŽ" yra rašęs E. Šulaitis. Bet dar kartą noriu priminti, kad to garsinio spalvoto filmo pirmoji dalis, kuri dabar rodoma, apima kan. M. Vaitkų, L. Šimutį, prel. M. Krupavičių, V. Sidzikauską, J. Žilevičių ir dail. A. Galdiką. Kaip matome, du iš jų — Krupavičius ir Galdikas — jau mirė, nors filmas tik neseniai pagamintas.

Kun. A. Kezys, SJ, garsiniame spalvotame filme užfiksavo atsisveikinimą su a.a. prel. Krupavičium ir jo laidotuves. Tai finansavo inž. Antanas Rudis. Į ruošiamą naują kroniką filmą apie Čikagos ir kitų kolonijų lietuvių gyvenimą prel. M. Krupavičiaus laidotuvių filmas taip pat bus įjungtas.

Jei Kanados lietuviai yra suinteresuoti naujais spalvotais lietuviškais filmais, pagamintais Lietuvių Foto Archyvo, tesikreipia: Rev. A. Kezys, SJ, 2345 W. 56th St., Chicago, Ill. 60626, USA. Vl. Rmjs.

PRIEKAIŠTAI VIETOJ AUKŲ

Negerai, kad niekas nesirūpina lietuvių atstovavimu knygos mugėje Frankfurte, kaip Nevietinis ir nesovietinis rašo. Tik labai gaila, kad jis ragina tik kitus tai padaryti. Mes turim daug tokių, kurie turi gerų idėjų, bet nori, kad jas vykdytų kiti, patys prisidėti nenori. Nevietinis ir nesovietinis šaukia tokiais žodžiais: "Veikėjai, kurie (super) žodžiais nešate Lietuvos vardą pasauly, jūs, kurie kongresais ir piketais šarūniškai mostaguojatės savo spaudos diendaržy, bet stūksote pasaulinės kultūros šaligatvyje, ar įstengsite savo tarpe surasti lietuvį knygnešį į Frankfurtą?" Čia yra irgi "super" žodžiai. Gaila, kad jis neparašė, kiek pinigų jis tam reikalui paskyrė. Juk jis pats rašo, kad prieš porą metų latviai dalyvavo parodoje, bet jiems teko giliai piniginėje pasirausti ir daugiau jau nebepajėgia dalyvauti. Čia kyla klausimas: o kaipgi lietuviai gali pajėgti? Ar jie už latvius turtingesni? Ar lietuviai duosnesni? Manau, kad ne? Daug tenka girdėti nusiskundimų, kad perdaug rinkliavų. Net teko girdėti sakant: "Ir vėl nauja rinkliava. Šį kartą renkama Brazinskų bylai ginti. Jie gi bėgo tik savo kailį gelbėdami, be to, jie yra ten nusikaltę." Rodos, būtų daug lengviau pakęsti smūgį lazda, negu girdėti tokius žodžius iš žmonių, lietuvių, katalikų ir dar dypukų, kurie buvo kaltinami dar didesniais nepagrįstais nusikaltimais. Ir jei šių kraštų krikščioniškos bei kitos organizacijos nebūtų pasiryžusios ginti ir išgavusios leidimo įsileisti į šiuos kraštus asmenis, kurie nenori grįžti dėl ten persekiojamos religijos, ir jei tokios pagalbos nebūtume gavę, tai mūsų visų likimas būtų buvęs toks pat, kaip Simo Kudirkos. Dabar tie patys dypukai (kaikurie) patiki tiems patiems kaltintojams, kaltinantiems kitus lietuvius. Jie pasinaudojo kitų pagalba ir laisvuose kraštuose gražiai įsikūrė, bet kitiem padėti nenori. Tad kur gi žmoniškumas? Kur sąžinė? Jei mes priėmėm tokią didelę kitų pagalbą, užsitraukėm paskolą, kurią turim grąžinti kitiems vargstantiems, nes tik žmogus žmogui padėdamas gali laisviau gyventi. Kaikam kils klausimas: o kiek tos skolos mes turim? Ją lengvai galima apskaičiuoti, jei bent kelias minutes pagalvosim, kad mes palikom viso savo gyvenimo santaupas, o kaikas net savo tėvų ir protėvių santaupas ir dar tos aukos neužteko. Mus turėjo išgelbėti kiti. Iš to aišku, kad mes turim remti tuos, kurie padeda kitiem, tiek, kiek mūsų jėgos leidžia. Jei mes to nedarom, neatliekam savo žmogiškos pareigos. Tik prisidėdami visi galėsim padėti kitiems ir surasim knygnešius, kurie nugabens knygas į Frankfurto mugę.

Atrodo, kad daugiausia idealistų Kanadoje, ar sakyčiau teisingų žmonių, susibūrė Hamiltone. Hamiltonas pirmas paskubomis sumetė $463 ir pasiuntė Tautos Fondui, kad tas pajėgtų P. Brazinskų bylą ginti. Jie savo skolą moka, nors ir žino, kad policija neateis iš jų paimti. Garbė Hamiltono lietuviams.

Skaitytojas

RŪGŠTUS PIENAS SU BULVĖM

Neseniai knygų lentynose pasirodė Barboros Norman knyga "The Russian Cookbook" (Bantam, 1970, 95 c.). Jos pavadinimas aiškiai klaidinantis: tai ne vien rusiškų patiekalų knyga, bet ir kitų tautų, kurios dabar yra atsidūrusios Sovietų Sąjungos ribose. Barbora Norman, sakoma, ilgus metus studijavo Sovietų Sąjungos maistą ir jo gaminimą. Įžangoje ji suskirstė patiekalus į dešimt dalių: trijų Rusijų (Didžiosios, Mažosios arba Ukrainos ir Gudijos), trijų Baltijos valstybių, Armėnijos, Gruzijos, Azerbaidžano ir Centrinės Azijos.

Latvijos, Lietuvos ir Estijos, Rusijos ilgai siektų langų į Vakarus, virtuvei turėjo įtakos slavų, skandinavų ir gudų valgių gaminimas, sakoma įžangoje. Lietuvių valgiai turi daug bendro su ukrainiečių ir gudų, nes senovės Lietuvos kunigaikštija siekė Juodąją jūrą. Iš kur lietuviai kilę, tikrai nežinoma, bet jų kalba giminiga su sanskritu.

Knygoje yra keletas lietuviškų patiekalų receptų su lietuviškais pavadinimais: žalbarščiai, virtiniai, varškėčiai, zrazai, kugelis... Lietuviškas bulvių pudingas arba kugelis, sakoma, tur būt, yra vokiečių kilmės, bet dabar tai vienas lietuvių mėgiamiausių patiekalų. Kiekviena lietuvė turi savą kugelio receptą. Kiaulienos kepsnys su kugeliu — skanus lietuvių valgis žiemos metu.

Lietuviai ypač mėgsta rūgštų pieną. Vienas skaniausių mano kada nors ragautų valgių, sako autorė, buvo pirmas patiekalas viename lietuviškame restorane — karštos bulvės su rūgščiu pienu. Šalto pieno kontrastas su karštom bulvėm tikrai malonus. Rūgštus pienas su bulvėm buvo lietuvių varguomenės valgis, bet man atrodo, kad jai galima jo pavydėti. J. J.

LIKVIDUOJAMOJI LN BENDROVĖ

HAMILTON, ONT. 1970 m. gruodžio 19 d. LN B-vės v-ba turėjo posėdį. Pirm. J. Palmer pranešė, kad pagal susitarimą su B. Kronu jis pradėjęs Lietuvių Namų sklypo zonos pakeitimo miesto v-je eigą. Norima pakeisti iš J-3 (autoaikštės) į E-3 (daugiaaukščių butų) zoną. St. Bakšys pranešė: autoaikštė per 1970 m. 11 mėnesių davė $4.990,40 arba $316,75 daugiau, negu per tą patį laiką 1969 m. Naujasis "Deltos" sav. dr. H. H. Werner skolą moka tvarkingai. Dar jis skolingas $102.000. Per dvejus metus jis grąžino $8.100 skolos ir $18.244,87 palūkanų. Mortgičius dar turi nepilnus 8 metus; už jį gauname 8,5% palūkanų.

Prie LN sklypo, 166 Hunter E., prieš 1,5 metų buvo pripirkta bakūžė. Sklypo plotas padidėjo iki 53.000 kv. pėdų. Už šį namuką esame skolingi $12.500 pirmo mortgičiaus, už kurį mokame 10% palūkanų. Namukas turi du butus ir duoda $155 mėnesinės nuomos.

Prieš metus laiko v-ba paskyrė už 1969 m. po $50 dividendų už vieną akciją. Ji buvo tikra, kad parduos LN sklypą, kurio pardavimas buvo sutartas 1970 m. vasario 28 d. Atėjus minėtam terminui, pirkėjas atsisakė, ir LN v-ba atsidūrė prieš sunkų bandymą: pasipylė narių pareiškimai dividendams atsiimti. Per 1970 m. dividendus atsiėmė 153 nariai už 209 akcijas — $15.249,22. Kurie savo dividendų per visus 1970 m. neatsiėmė, gruodžio 31 d. prirašyta už juos 10% palūkanų. Tai sudarė $5.669,93. Visų narių, paprašiusių dividendus atsiimti, pareiškimai buvo patenkinti. Kadangi b-vė neturėjo grynų pinigų, o v-ba turimą pirmąjį mortgičių parduoti su maždaug 20% nuolaida nenorėjo, tad teko $8.000 pasiskolinti iš 10% pas privačius asmenis. Šiuo metu tos skolos dar yra $6.000. Metams pasibaigus, b-vės išdė liks apie $2.500 grynais pinigais. St. Bakšys, baigdamas pranešimą, pabrėžė, jog dabar pasiskolinti pinigų yra lengviau, nes Komercijos bankas, kuriame yra b-vės ein. sąskaita, sutinka skolinti iki $20.000 iš 8,5%. V-ba už 1970 m. paskyrė po $9 dividendų už akciją. V-ba nutarė siūlyti visuotiniam s-mui patvirtinti 12% palūkanų už paskolintus b-vei dividendus tiems nariams, kurie jų neatsiims per 1971 m.

1970 m. Kanados valdžios kontrolierius nuodugniai tikrino b-vės atskaitomybę už 1968 ir 1969 m. Jo išvestas b-vės pelnas ir mokėtini valdžiai pelno mokesčiai žymiai skyrėsi nuo mūsų auditoriaus apskaičiavimų. Tas reikalas dar nebaigtas ir plačiau nariams bus paaškintas metiniame susirinkime. Be to, kontrolierius nepripažino didesnės pusės išmokėtų kelionpinigių, kaip neapmokestinamų. Dėl to reik. vedėjas, buhalteris ir autoaikštės prižiūrėtojas St. Bakšys už gautų per 1968 ir 1969 m. kelionpinigių pusę turėjo mokėti valdžiai papildomo pajamų mokesčio $219.53. V-ba nutarė tą sumą sumokėti iš b-vės iždo.

V-bos nariui Pr. Vizbarui 1970 m. lapkričio 6 d. darbovietėje įvyko didelė nelaimė — sprogus cinko lydymo krosniai, jis apdegė apie 50%. V-ba, atjausdama šią didelę nelaimę, Kalėdų proga jo šeimai paskyrė iš LN Kult. Fondo $50 dovaną. — Hamiltono Bendruomenės v-bai paprašius $20 aukos loterijos staliuko paruošimui N. Metų sutikimo baliuje, v-ba ją paskyrė iš LN Kult. Fondo.

LN v-ba praėjusią vasarą buvo gavusi pasiūlymą per B. Krono įstaigą $200.000 grynais pinigais už LN sklypą. V-ba prašė po $5 už kv. pėdą, t. y. $265.000. Pirkėjas savo pasiūlymo nepadidino, o v-ba irgi daugiau nenusileido, todėl ir pardavimas neįvyko.

Sk. St.

GRIAUKIME DIDĮJĮ MELĄ

(Atkelta iš 3-čio psl.)

pavergtų tautų vardu. Ar bylą laimėsim ar ne — nesvarbu. Svarbu triukšmas! Svarbu pasaulio opinija! Žinoma, čia būtų reikalingas lietuvis su lietuvišku pasu, neturįs kitos valstybės pilietybės, kuris pasiaukotų šiai akcijai. Skamba vaikiškai? Galbūt. Bet Šilleris anais laikais rašė:

...eine Grenze hat Tyrannenmacht. Wenn der Gedrueckte nirgends Recht kann finden, wenn unertraeglich wird die Last — greift er hinauf getrosten Mutes in den Himmel und holt herunter seine ew'gen Rechte...

(Tironų galia turi savo ribą. Kai prispaustasis negali niekur surasti teisybės, kai nepakeliama tampa (vergovės) našta, tiesia jis rankas į dangų su viltinga drąsa ir pasiima amžinąsias savo teises...).

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

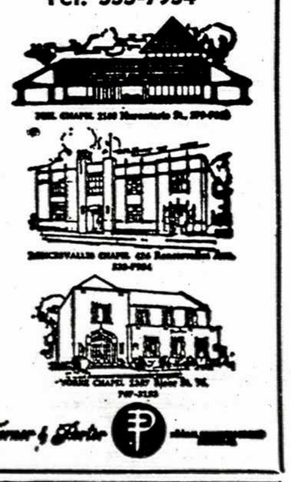

GARSŪS DIANA LAŠAI PALENGVINS NUŠALIMUS BEI SLOGŲ NEMALONUMUS
Jeigu jautiesi nesveikas, skauda visą kūną, ir nori greitai atgauti gerą savijautą, paimki gerai žinomų vaistų DIANA DROPS.
DIANA DROPS vaistai tikrai jums iš karto palengvins sunkų kosulį, sumažins karštį, galvos ir krūtinės skausmus, slogą, sustabdys čiaudėjimą bei nosies gleives, palengvins kvėpavimą, astmą ir bronchitą. DIANA DROPS taip pat palengvina burnos bei dantų skaudėjimą, sumažina rūgštingumą, pašalina dujas ir pilvo skaudėjimą. Joks vaistas geriau nepadės, kaip DIANA DROPS veikiai atgauti gerą savijautą.

ROXODIUM PALENGVINS REOMATIZMO, ARTRICIO SKAUSMUS
Juo ilgiau lauksite, juo ilgiau reikės jums kentėti skausmus ir nemalonumus. Trinkite ROXODIUM ir greitai pajusite palengvėjimą nugaros, nugarkaulio, kojų, pirštų sąnarių skausmų, riešo, alkūnių, rankų, pečių, kelių ir blauzdų skausmų. Sutinimų, įdrėskimų, susitrenkimų, žaizdų, susižeidimų atvejais trinkite ROXODIUM. ROXODIUM yra taip pat veiksmingas ir sėkmingai naudojamas nuo pūliuojančių žaizdų, nusiplikinimų, spuogų, galvos ir odos niežėjimų, odos suerzinimų ir išbėrimų kakle, rankose ir visame kūne. Trinkite RAXODIUM. Joks kitas veiksmas geriau neveiks, kaip ROXODIUM — greitai ir veiksmingai.
Šitie vaistai parduodami visose vaistinėse KANADOJE.
Luscoe Products Limited
559 Bathurst St., Toronto 4, Ont. Canada

ČIKAGOS VAIZDAI IR VARGAI

EDVARDAS ŠULAITIS

PALYDĖJĘ VIENERIUS METUS praeitin, pažiūrėkime, kas įvyko jų laikotarpyje lietuviškoje veikloje Čikagoje. 1970 m. čia buvo pilni visokių parengimų. Muzikos ir dainos srityje minėtini sol. Lilijos Šukytės, Vacio Daunoro ir simfoninės muzikos koncertai Orchestra Hall salėje. Taip pat svarbus įvykis buvo ir Čikagos lietuvių operos spektakliai, dabar tapę nuolatiniais, tradiciniais renginiais. Įvyko daug žymesnių suvažiavimų: Lietuvos vyčių seimas, Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimas, pirmą kartą Čikagoje VLIKo seimas, Amerikos Lietuvių R. Katalikų Federacijos posėdžiai. Išskirtinio pabūdžio buvo ateitininkų kongresas, kuriuo atžymėta šios organizacijos 60 m. sukaktis. Ta proga įvyko jau minėtas simfoninės muzikos koncertas ir gausus literatūros vakaras. Surengta tautžudystės paroda Čikagos vidurmiestyje ir apie 5000 žmonių sutraukęs masinis susirinkimas, protestuojantis prieš lietuvio jūrininko S. Kudirkos išdavimą sovietams. Šis lietuvio jūrininko žygis buvo svarbiausias 1970 m. įvykis Čikagoje, vertinant jį ne vien tik lietuviškomis akimis. Apie jį plačiai kalbėjo Čikagos spauda, televizija, radijo stotys. Lietuvių ir Lietuvos vardas pirmą kartą praėjusių 20 metų laikotarpyje plačiai nuskambėjo. Taip pat nemaža dėmesio susilaukė Brazinskų pabėgimas į Turkiją. Tiek Brazinskų, tiek S. Kudirkos reikalu buvo suorganizuoti komitetai, kurie rūpinosi ir dar tesirūpina tų asmenų byla. Marija ir Antanas Rudžiai išskirtinai daug pasidarbavo Brazinskų byloje. — Religinėje srityje pažymėtinas lietuvių pasauliečių teisėms ginti komiteto Šv. Kazimiero kapinėse dalinis laimėjimas, atkovojęs senuosius laidojimo poročius. Komiteto pirm. A. Regis ir kiti veikėjai buvo surengę net demonstracijas prie Čikagos arkivyskupijos rūmų. Šį įvykį Čikagos pietinės dalies laikraštis "Southtown Economist" 1970 m. paskutiniame numeryje pavadino svarbiausiu 1970 m. reiškiniu Čikagos pietinėje srityje. — Lietuvių sporto veikloje paminėtinas Čikagos "Lituanikos" futbolo klubo 20 metų veiklos paminėjimas ir šio klubo futbolininkų nuolatinis reiškimasis vietos įvairių tautų pirmenybėse, kur lietuviai dalyvavo su 5 komandomis. Taip pat veiklūs buvo šachmatininkai. Kitų šakų sportininkai buvo kiek prisnūdę. — Lietuvių eiles paliko nemaža veikėjų, kurių išskirtinai minėtini Cicero Lietuvių kolonijoje gyvenusieji: prel. Ignas Albavičius ir prel. Mykolas Krupavičius, kurie ilgus metus plačiai darbavosi lietuvių tarpe — pirmasis Amerikoje, o antrasis — Lietuvoje ir tremtyje.

"CHICAGO SUN-TIMES" dienraštis sausio 1 d. laidoje įdėjo Paul Marcinkaus, titulinio Ortos vyskupo, nuotrauką ir pažymėjo, kad jis paskirtas Vatikano religinių darbų instituto pirmininku. Vysk. P. Marcinkaus žinioje bus Vatikano finansiniai ištekliai. Iki šiol jis buvo šio instituto sekretoriumi. Šalia to, vysk. Marcinkus paruošia popiežiaus Pauliaus VI keliones užsienin ir tarnauja kaip jo asmeninis palydovas. Ši žinia vysk. Marcinkų pasiekė, kai jis viešėjo pas savo motiną, gyvenančią Cicero lietuvių kolonijoje. Čia jis gimė, augo ir mokėsi iki įstojimo kunigų seminarijon. Vienu iš pagrindinių kelionės tikslų buvo jo geriausio jaunystės draugo Alfonso Jasküno aplankymas. Gavęs žinią, kad jis serga, vysk. Marcinkus skubėjo kelionėn, tačiau atvykęs rado savo draugą mirusį. Dalyvavo jo laidotuvėse ir gruodžio 22 d. — Šv. Antano bažnyčioje Cicere laikė gedulo Mišias.

• • •

ABU ČIKAGOS LIETUVIŲ dienraščiai — "Draugas" ir "Naujienos" yra gaunami ir komplektuojami JAV kongreso bibliotekos. Tai pažymima naujame šios bibliotekos statistiniame leidinyje. Taip pat komplektuojama "Dirva", "Tėvynė" ir komunistinė "Laisvė". Sąraše nėra nė vieno lietuvių laikraščio iš Kanados. Sužymėti ir 5 lietuviški laikraščiai iš Vilniaus: "Komjaunimo Tiesa", "Literatūra ir Menas", "Tarybinis Mokytojas", "Tiesa", "Valstiečių Laikraštis". Yra ir vienas Vilniaus lenkų laikraštis ir vienas rusiškas.

• • •

"LAIŠKAI LIETUVIAMS" — Tėvų jėzuitų leidžiamas religinės ir tautinės kultūros žurnalas pasirodė su nauju numeriu — 1970 m. gruodžio mėn. laida. Šį 20 metų sukaktį neseniai minėjusį žurnalą dabar kruopščiai redaguoja jo ankstesnis redaktorius kun. J. Vaišnys, SJ, kuris po ilgesnės pertraukos vėl sugrįžo prie šio darbo. Naujame numeryje randame žurnalo straipsnio konkurse laimėjusios Lilės Tumosaitės-Gražulienės rašinį "Kad tylioji dauguma prabiltų...". Sesuo Ona Mikailaitė rašo apie japonų poeziją ir pateikia savo poetinės kūrybos. Kazys Almenas ir Juozas Jurevičius nagrinėja "kultūrinio bendravimo" temą. Edvardas Šulaitis duoda įspūdžių iš okupuotos Lietuvos. Vytautas Kasniūnas recenzuoja Danutės Brazytės-Bindokienės knygą "Mieste nesaugu". Nijolė Jankutė supažindina su pluoštu 1970 m. Lietuvoje išleistų skaitinių vaikams. Yra skyriai — "Gimtasis Žodis", "Šeima" ir kt.

• • •

FRANK BARAUSKAS
INSURANCE AGENCY LIMITED
3828 Bloor St. W., Islington, Ontario
231-2661 231-6226

NOTARAS
A. LIUDŽIUS, B.L.
421 Roncesvalles Ave.
(Toronto Dominion Bank II augštas)
Telefonai: įstaigos 537-1708
namų 279-7980
Priėmimo laikas pagal susitarimą telefonu.

DR. E. ZUBRIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
1577 BLOOR ST. WEST
(prie Dundas)
Telefonas LE. 2-4108

DR. V. J. MEILUVIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
184 ELLIS AVE
(prie Queensway)
Tel. 762-1009.
Priima pacientus pagal susitarimą.

PLUMBING and HEATING
J. LISAUSKAS,
VALDŽIOS PRIPAŽINTAS PLOMBERIS, ATLIEKA ĮVAIRIUS VAMZDŽIŲ IR APŠILDYMO DARBUS.
Darbas sąžiningas ir nebrangus.
148 Westminster Ave., Toronto
Metro Lic. PH. 136. Tel. LE 2-5191

VALAU FOTELIUS
IR ĮVAIRIUS KILIMUS
Automatinis elektra valymas. Sutaisau iširusius galus ir pradegintus kilimus. P. KARALIŪNAS.
Skambinkite LE. 3-4912.

ATLIEKU GRINDŲ ATNAUJINIMO (sanding) poliravimo ir blizginimo darbus. Skambinti Alfonsui LE 6-2805.

OKULISTĖS
Dr. Bukowska-BEJNAR, R.O.
Wiktoria BUKOWSKA, R.O.
274 RONCESVALLES AVE.
(prie Geoffrey St.)
TEL. LE. 2-5493
Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 6 v.v.

OKULISTAS
S. BROGOWSKI, O.D.

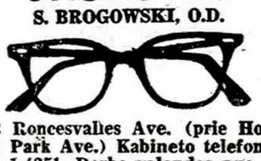

412 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.) Kabineto telefonas LE 1-4251. Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

OKULISTAS
L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 College St. Toronto
Tel. 921-3924
Darbo valandos 9.30 v.r.—6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

Natūralus — nepasterizuotas šviežias medus
STIKLINĖSE, INDUOSE AR KORIUOSE IŠ
Eagles Nest bityno
30 Dewson St., Toronto 4, Ont. Telefonas 534-0563

ALL SEASONS TRAVEL AGENCY
323 Lakeshore Rd. East, Port Credit, Ont.
Savininkas V. BAČĖNAS
• teikia patarimus planuojantiems keliones
• sutvarko rezervacijų, nakvynių ir kitus reikalus be atskiro atlyginimo
• agentūros išduoti bilietai galioja visame pasaulyje
• parūpina bilietus keliaujantiems autobusais, traukiniais, laivais, lėktuvais
• parūpina eismo priemones ekskursijoms
• patarnauja atsikviečiant gimines
Skambinti telefonu 278-7261 dienos metu arba vakarais

INSURANCE
DUDA 769-4612
2231 Bloor Street W.

TORONTO, ONT.

Šv. Jono Kr. par. žinios

— Šį sekmadienį per visas pamaldas daroma kūrijos įsakyta rinkliava katalikų imigracijai ir misijoms Afrikoje.

— Tikybos pamokos vaikams po Kalėdų atostogų vyksta sekmadieniais po 10 v. pamaldų. Mokytoja — stud. L. Kizaitė.

— Parapijos choras ruošia lietuviškas Mišias, kurių atskirų dalių giedojimas bus pradėtas artimoje ateityje.

— Praėjusių metų aukų pakvitavimai parapijiečiams išsiuntinėti kartu su vokeliais.

— Šeimų lankymas šią savaitę vyksta Warren Park rajone.

— Šį šeštadienį: 7.30 v. pamaldos už a.a. Mykolą Dervinį, 9 v. už a.a. Oną ir Juozą Jonulynus. Sekmadienį: 10 v. už a.a. A. Ragauską, 11 v. p. Girnių padėkos pamaldos; 12 v. už a.a. Ant. Vyšniauską, užprašytos p. Šeflerių.

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— Šį trečiadienį, 8 v.v., tarybos posėdis bažnyčioje.

— Šeštadienį, 1 v.p.p., pamokos konfirmandams.

— Sekmadienį 9.30 v.r. pamaldos.

— Šv. Komunija sausio mėnesį bus dalinama sekmadienį, sausio 24 d., 9.30 v. ryto.

— Metinis visuotinis parapijos susirinkimas — vasario 7 d. 11 v. ryto po bendrų pamaldų. Visi parapijos vienetai prašomi pristatyti klebonui savo metinius pranešimus spausdinimui iki sausio 24 d.

— Parapijos klebonui einant taip pat koordinatoriaus pareigas, parapijiečiai palengvintų jo darbą pranešdami jam kur ir kada kas nors serga arba kur pastoracinis patarnavimas reikalingas. Be to, persikėlusieji į kitą butą malonėkite kuo greičiau pranešti adreso pakeitimą telefonu 483-4947 arba vakare 277-2148.

Toronte ir apylinkėse gyvenantieji aušrokai bei aušrokės šį penktadienį, sausio 15, 8 v. v., renkasi Šv. Jono Kr. par. salėje arbatėlei. Bus aptarti "Aušros" gimnazijų auklėtinių suvažiavimo, kuris įvyks gegužės pabaigoj, reikalai. Visi aušrokai-ės maloniai kviečiami. K-tas

A. Abromaitienės meniškų rankdarbių (daugiausia iš įvairių lapų) paroda atidaryta Runnymede Library, 2178 Bloor W. iki sausio pabaigos.

Vasario 16 gimnazijos bendrabučio statybai aukojo $200: "Parama"; $25: J. Varkavičius; po $10: dr. E. Zubrienė, J. A. Puteriai, dr. J. Kaškelis, A. Gulbinskas, A. J. Pliopliai; po $5: P. Pikevičius, A. Daukantas, P. Baronas, A. Masalaitienė; po $2: A. Stungurys, J. Vaitkus; $1: J. Pargauskas.

Tautos Fondui 1970 m. dar aukojo $100: Statybos B-vė "Talka"; $50: A. Šmigelskis; $10: P. Dunderas, A. Kirna, A. Sagevičius. Iš viso: $180. Aukotojams nuoširdžiai dėkoja Tautos Fondo Toronto apyl. v-ba.

S. JAŠKAUS
akvarelių ir piešinių
PARODA
MUSIC LIBRARY
(apatiniam augšte)
NORDHEIMER ROOM
AVENUE ROAD ir
ST. CLAIR AVENUE
nuo sausio 2 iki 30
VALANDOS: kasdieną nuo 9.30 v. r. — 9 v. v., šeštadieniais nuo 9 v. r. — 5 v. v. Visi mielai kviečiami apsilankyti.

PADĖKA

Po tulžies akmenų priepuolio, mažai ką galėjau valgyti. Buvau nusilpusi. Galva kvaito. Nuolatos bijojau, kad ir vėl pasikartos tas pats priepuolis. Pasigydžius natūralaus gydymo specialisto B. Naujalio sveikatos klinikoje (460 Roncesvalles Av., Toronto 154, Ontario) jaučiuosi gerai: valgau įvairų maistą ir minėtas priepuolis daugiau nesikartoja. Be to, B. Naujalis nurodo, kaip pagaminti natūralų, sveiką maistą, kuris palaiko organizmą reikalingame sveikatos balanse. Įsitikinau, kad tinkama dieta yra svarbus faktorius sveikatai. Todėl su džiaugsmu ir pagarba esu dėkinga natūralaus gydymo specialistui B. Naujaliui už taip gerą ir sėkmingą manęs pagydymą.

M. Žemaitienė

ELEKTROS RANGOVAS
Fleet Electric Co. Ltd.
Atlieku visus elektros įrengimo darbus Toronte
923-7194. Sav. A. Čeponis

Prisikėlimo par. žinios

— Prašytos paskelbti Mišios: ketvirtad. 7.30 v. — už Simą Kudirką, užpr. P. I. Čiurlių; penktad. 8 v. — už a.a. V. Gavelį. užpr. M. Rickevičienės; šeštad. 8 v. konceleb. už a. a. M. Danisevičienę, užpr. J. Danisevičiaus ir už a.a. V. Račienę, užpr. J. Račio; 8.30 v. — už a.a. M. Siminkienę, užpr. A. S. Kavaliauskų, 9 val. — už a. a. J. Čiegį, užpr. p. p. Burokų ir Vaišnorų; sekmad. 8 v. — už a.a. M. Kubilių, užpr. S. Urbaitienės, 9 v. — už a.a. M. Salinienę, užpr. V. Senkevičienės, 10 v. — už a. a. Balnį, užpr. A. V. Balnių. Be to, laisvą val. aukojamos Mišios kat. moterų dr-jos intencija visuotinio susirinkimo proga; antrad. 7.30 val. už a.a. E. Bubelį, užpr. S. Bubelienės ir vaikų; trečiad. 8.30 v. — už a.a. Julių Gilmaną 3-jų mirties metinių proga, užpr. K. Gilmanienės.

— Pirmosios Komunijos ir kitos religinės pamokos — po 10 val Mišių įprastose patalpose.

— Chorų repeticijos: ketvirtad. 7.30 v. v. — suaugusių choras. Vaikų choras, kol praeis žiemos šalčiai, turės trumpas repeticijas sekmadieniais po 10 val. Mišių prie vargonų. Penktadieniais repeticijų laikinai nebus.

— Lituanistinis seminaras — penktadienį 7 v. v.

— Filatelistų ir numizmatikų drjos susirinkimas bus šį sekmadienį 4 v. p. p. muzikos studijoje.

— Religinio švietimo kursas suaugusiems — trečiadienį, sausio 20 d., 7.30 v. v. Parodų salėje. Temos: "Ką iš tikro reiškia tikėjimas į Kristų" ir "Ar vaikai pajėgūs nusidėti?"

— Pensininkų laisvavakaris—sausio 27 d. parodų salėje.

— Religinės šalpos vokelius su auka prašome grąžinti šį sekmadienį.

— Kvitai aukotojams pajamų mokesčių reikalu jau siuntinėjami. Kurie kvitus norėtų gauti greitai ir be eilės, maloniai prašomi paskambinti par. raštinėn. Šiems kvitai bus tuoj pat išsiunčiami.

— Ateinančią savaitę lankysime parapijiečius: Briarcroft Rd., Deforest Rd., Rambert Cr. ir Willard Ave.

— Pakrikštyta Irenos ir Tomo Sungailų duktė Janina Kathryn.

Tautinių šokių grupės "Gintaras" veiklai paremti rėmėjų būrelis organizuoja loteriją. Gauta vertingų fantų: dail. T. Valiaus, dail. L. Urbono (mecenatai inž. V. ir St. Liuimos), dail. V. Remeikos, dail. R. Bukausko paveikslai ir V. Balsienės keramikos vaza. Jiems dėkojame už vertingas dovanas. Loterijos bilietai jau platinami ir visus prašome paremti gintariečius. "Gintaras" nuoširdžiai dėkoja pp. Kuzmams už $115 auką uniformų ženklams (crest) pagaminti. Šiuo metu gintariečiai intensyviai ruošiasi savo 15 metų jubilėjiniam koncertui kovo 27 d. Brockton gimnazijos salėje. Numatoma, kad programoje dalyvaus visi buvę ir dabartiniai gintariečiai. **Rėmėjų būrelis**

VIENINTELĖ KANADOS VALDŽIOS REGISTRUOTA NATŪRALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA. Įvairūs natūralūs gydymo būdai — masažai, gydomieji judesiai, elektronika, įvairūs spinduliai, garai. B. NAUJALIS, R.M. N.Pt. R.N.A. natūralaus gydymo specialistas. 460 Roncesvalles Ave., Toronto 154, Ont. Tel. LE 3-8008.

IŠNUOMOJAMI du kambariai ir virtuvė su baldais bei garažu. Geras susisiekimas požeminiu traukiniu ir autobusais. Skambinti tel. 536-5470.

PARDUODAMI 7 savaičių vokiškos veislės šuniukai pigia kaina. Labai gražūs. Skambinti LE 1-0733.

IŠNUOMOJAMI du kambariai ir virtuvė II a. 65 Annette St. Tel. 762-4246.

PASITURINTIS IR GERAI ATRODĄS lietuvis pageidauja susipažinti su lietuvių kilmės ponia ar panele rimtam gyvenimui; amžius — nuo 38 iki 45 metų. Prašau rašyti — "Tėviškės Žiburių" administracijai, 941 Dundas St. West, Toronto 3, Ont. Pažymint LIETUVIUI.

IŠNUOMOJAMAS pirmame augšte su atskiru įėjimu frontinis kambarys ir virtuvė su baldais St. Clair — Christie rajone. Skambinti po 6 v.v. tel. 653-3738.

ATLIEKU VISOKIOS RŪŠIES namų remonto darbus. Skambinti po 5 v. p.p. tel 537-3942. J. Banylis.

ATLIEKU VISUS NAMŲ REMONTO medžio darbus, taip pat darau ir naujus įrengimus. Tel. 533-5116. KAZYS CIBAS

ATLIEKU VISUS NAMŲ MEDŽIO REMONTO DARBUS. Darau virtuvėms spinteles ir įrengiu poilsio kambarius. Tel. 535-4724.

BARONESSA BEAUTY SALON
Sav. Alė Kerberienė Tel. 762-4252
2265 BLOOR St. W., kampas Bloor-Durie gatvių
Įvairaus stiliaus sušukavimai, pusmetiniai, dažymas, perukai ir t. t. Prieinamos kainos

Maloniai kviečiame Toronto visuomenę atsilankyti į Maironio šeštadieninės mokyklos tėvų komiteto rengiamą **1971 m. SAUSIO 16 d.** Prisikėlimo parapijos salėje

ŠOKIŲ VAKARĄ

PROGRAMOJE: Toronto studenčių choras "Dainuojanti jaunystė", vadovaujamas kun. B. Jurkšo, ir tautinių šokių grupė "Gintaras", vadovaujama R. J. Karasiejų.

Šokiams gros puikus D'Amico orkestras, veiks bufetas su stipriais gėrimais ir skaniais šviežiais vėdarais.

Įėjimas — $2.50, studentams — $1.00

Pradžia — 7 val. vakaro
RENGĖJAI

Hamiltono Lietuvių Medžiotojų ir Žūklautojų Klubas "GIEDRAITIS" rengia

TRADICINĮ ŽUIKIŲ BALIŲ

sausio 23, šeštadienį,
7 valandą vakaro,
Jaunimo Centro salėje
(58 Dundurn Street N.)

- Meninę programą atliks Hamiltono mergaičių choras, vadovaujamas sol. V. Verikaičio
- Šokiams gros garsusis "THE HI-LITES" orkestras
- Veiks bufetas su karšta zuikiena ir įvairiais gėrimais
- Laimės staliukai ir loterija
- Laimėtų taurių įteikimas pasižymėjusiems nariams
- Visus kviečiame dalyvauti

VALDYBA

Apylinkės valdyba sausio 24, sekmadienį, pakartotinai vykdys solidarumo įnašų vajų. Aukos bus priimamos per lietuvių bažnyčias. Apylinkės valdyba prašo visus tautiečius, kurie dar nėra sumokėję $2 už 1970 m., tai padaryti sausio 24 d. rinkliavos metu. Vasario 16 minėjimui valdyba pakvietė V. Balsienę koordinuoti meninę minėjimo programą.

Šį šeštadienį, sauiso 16, Maironio mokyklos tėvų komitetas rengia įdomų šokių vakarą su programa Prisikėlimo parapijos salėje. Būtų malonu, kad visos šeimos, kurių vaikai lanko šeštadieninę mokyklą, o taip pat ir visuomenė atsilankytų į šį parengimą. Savo atsilankymu jūs paremsite mokyklą ir kartu smagiai praleisite vakarą. Nepamirškime, kad šios mokyklos gyvavimas bei tobulėjimas pareikalauja daug pinigo ir darbo. Bent maža dalele — savo atsilankymu prisidėkime visi. Juk tai pati svarbiausia institucija mūsų išeivijos gyvenime. **Rg.**

K. L. K. Moterų Dr-jos Prisikėlimo parapijos skyriaus visuotinis narių susirinkimas įvyks sausio 17 d., po 11 val. Mišių, Parodų salėje. Bus skyriaus veiklos pranešimas ir valdybos rinkimai. Kviečiamos narės ir viešnios. **Valdyba**

Šalpos grupės "Dainos" susirinkimas — šį sekmadienį, sausio 17 d., 3 v. p. p., pas narę P. Jankaitienę, 297 Indian Rd. Tel. 767-8711.

Lietuvių Namų dalininkų metinis susirinkimas — sausio 17, sekmadienį, 2.30 v. p.p., savose patalpose, 1129 Dundas St. W. Jame, be kitų įvairių bėgamųjų reikalų, yra numatoma aptarti naujų bei erdvesnių LN įsigijimo klausimas.

Akademikų Draugija ruošia paskaitą sausio 30, šeštadienį, 8 v.v., Prisikėlimo par. muzikos studijoj. Paskaitininkas — R. E. Maziliauskas, "NL" red. iš Montrealio. Jis anksčiau gyveno Britanijoj ir reiškėsi kaip periodinės spaudos bendradarbis.

ADVOKATAS
G. Balčiūnas
praneša klientams, kad atidarė savo teisinę įstaigą
3828 Bloor Street W.,
Islington 678, Ont.
(Six Points — Bloor ir Kipling gatvių sankryžoje)
Prano Barausko patalpose.
TELEFONAS 233-9632.
Advokatui nesant įstaigoje, gerb. klientai prašomi palikti savo pavardę ir telefono numerį.

TEAKWOOD
Saliono, valgomojo ir miegamojo kambario baldai tiesiog iš importo sandėlio. Atidaryta 1—9 v. v.
EINAR CLAUSEN, Ltd.
Tel. 1-454-1388. Prie 7 kelio į rytus nuo 5 linijos, Bramalea

A ✝ A

Onai Matelienei

mirus, CIPRUI MATELIUI ir jo šeimai liūdesio valandoje gilią užuojautą reiškia —

S. Laurinavičius ir šeima

Savo žmonos **VALERIJOS** trejų metų mirties sukakties proga užprašiau Mišias š. m. sausio 16, šeštadienį.

Kuklus, bet prasmingas paminklas nuolat saugos man brangaus asmens palaikus amžinoje poilsio vietoje svetingoje Kanadoje.

Padariusiam pamonklo projektą archit. dr. A. Kulpavičiui esu nuoširdžiai dėkingas

Juozas Račys

SPAUDOS BALIUS, rengiamas "Tėviškės Žiburių", įvyks vasario 6, šeštadienį, Prisikėlimo salėse. Tą savaitgalį Parodų salėje bus iš Australijos atvykusio dailininko Leono Urbono darbų paroda. Jau sudaryta nuotaikinga baliaus meninė programa. Loterijai iki šiol gauti šie laimikiai: dail. H. Žmuidzinienės paveikslas ir dail. L. Urbono naujausios tapybos darbas. Laukiama daugiau. Bilietų kainos — $3, studentams ir moksleiviams — $1.50. Jie gaunami "TŽ" administracijoj nuo sausio 14 d. Kviečiame iš anksto rezervuoti stalus.

Dail. L. Urbono tapybos paroda bus atidaryta sausio 30, šeštadienį, 3 v. p.p. Prisikėlimo par. Parodų salėje. Ją lankyti galima bus dviejų savaitgalių dienomis: sausio 30-31 ir vasario 6-7. Parodą atidarys dail. T. Valius. Pažymėtina, kad šį L. Urbono paroda yra septinta iš eilės ir kartu paskutinė iš jo antrosios parodų serijos Š. Amerikoj. Joje bus išstayta virš 30 paveikslų, Toronte dar nematytų. Dalis tų paveikslų yra sukurti JAV-se ir Kanadoj. Po šios parodos dail. L. Urbonas grįš Australijon, kur jo laukia užsakytos parodos Sidnėjaus ir Melburno galerijose.

Komunistinį savaitraštį "Liaudies Balsas" uoliausiai platina A. Daukantas Toronte, L. P. Kisieliai Montrealyje, P. Kunčys ir P. Legas Ontario prov., M. Vidrukas ir A. Plečkaitis Vakarų Kanadoje.

K. L. Katalikų Centro posėdis — sausio 21, ketvirtadienį, 8 v. v., Prisikėlimo par. posėdžių kambaryje. Centro pirm. dr. J. Sungaila padarys pranešimą apie ligšiolinę veiklą ir pateiks planą ateities veiklai; vicepirm. kun. P. Barius, OFM, praneš apie Pasaulio Lietuvių Katalikų Bendrijos vadovybės posėdį Čikagoje ir apie JAV katalikų federacijos suvažiavimą, kuriame jis dalyvavo.

"TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" AUKOTOJAI

Rėmėjo prenumeratas po $10 atsiuntė: už dvejus metus A. Rakauskas; už vienerius metus: N. Kardelis, J. Kralikauskas, P. Judzentis, T. Kovelienė, K. Daulenskis, F. Noreika, A. Tarvydas, P. Bulkė, P. Keturka, B. Pakalniškis, Vl. Vaišvila, P. Tutlys, M. Ivanauskas, Vl. Žemaitis, S. V. Vaitkai, K. Lembertas, S. Paketūras, J. Petravičius, J. Riauba, V. Saulis, J. Matijošaitis, J. Stonkus, K. Balčiūnas, dr. B. Vidugiris, J. Dementavičius, A. Juozapavičius, J. Mockevičius, P. Sidaras, J. Naujokaitis, K. Šimbelis, O. Dailidienė, G. Ilgauds, H. Drabutienė, J. Gaivelis, A. Sakalauskas, J. Dėnys, P. Murauskas, Vl. Kriaučeliūnas, A. Pundzius, V. Štreitas, O. Dabkienė, J. Vaškevičius, M. Aukštaitė, V. Kazlauskas, F. Ignaitienė, A. Paulius, M. Malcienė, V. Biskys, A. Laurinaitis, J. Kozeris, kun. A. Sabas, J. Kriaučeliūnas, K. Šviežikas, A. Allis, P. Pikevičius, J. Krasauskas, V. Kėžinaitis, J. Sičiūnas, E. Abromaitis, Pr. Šeirys, J. Ladyga, A. Urnavilius. Nuoširdus ačiū visiems rėmėjams.

DĖMESIO!
PRANEŠAME, kad dabar galima užsakyti savo giminėms Lietuvoje ir kitur automobilius **MOSKVIČ** - 408 IE ir **ZAPOROŽEC**-ZAS 966. Be to, sumažėjus siuntinių skaičiui, ši įstaiga nuo š. m. sausio 18 d. bus uždaryta **TREČIADIENIAIS.** Maloniai prašome ateiti ir siuntinius pasiųsti kitomis darbo valandomis.
Jums dėkingi — A. S. Kalūzos
Baltic Exporting Co. 480 RONCESVALLES AVE. TELEFONAS LE 1-3098

MONTREAL, QUE.

Šv. Kazimiero par. žinios

— Sausio 30 d. par. svetainėje ruošiamas mūsų klebonui kun. dr. F. Jucevičiui pagerbimas-pobūvis jo 10 metų darbo mūsų parapijoje proga. Turėsime ir trumpą, bet gan įdomią programą, kurią atliks mūsų par. mišrus choras, vadov. muz. Alekso Ambrozaičio; pianinu skambins muz. studentė Egidija Petrauskaitė. Į šį pobūvį pakvietimus prašomi įsigyti iki sausio 24 d., nes po to jie nebus platinami. Dėl laiko stokos bus labai apribotos sveikinimo kalbos. Pavieniai asmenys ir organizacijos, norintieji sveikinti kleboną, tepadaro tai raštu ir siunčia šiuo adresu: K. Ambrasas, 2580 Desmarteau St., Montreal 430. Tel. 351-2199. Pakvietimus platina par. k-to nariai, Šv. Onos ir Šv. Elzbietos dr-jų pirmininkės bei kiti asmenys. Pakvietimo kaina — $5, jaunimui — pusė kainos.

— Kalėdų nakties pamaldų metu labai gražiai giedojo mūsų par. mišrus choras, vadovaujamas muziko Alekso Ambrozaičio. Nors choro vedėjas laikinai negyvena Montrealyje, bet surado laiko atvykti pas savo choristus, pasiruošti Kalėdoms ir mūsų klebono pagerbimo pobūviui. Jo sūnus atvyko iš Atlanto pakraščių praleisti švenčių pas savo tėvelius į Montrealį ir dalyvavo choro eilėse.

— 1970 m. gruodžio 26 d. mūsų bažnyčioje susituokė St. Mekšriūnas ir O. Prišmantienė.

— Kalėdų naktį ir dienos metu surinkta $354.63. Užpraeito sekmadienio rinkliava — $165.65.

Aušros Vartų par. žinios

— Sekmadienį, sausio 17, tuoj po 10 v. pamaldų, įvyks visuotinis parapijiečių susirinkimas parapijos salėje. Darbotvarkėje — dviejų naujų parapijos komiteto narių rinkimas, finansinė ir darbų apžvalga, sklypų pardavimo ir parapijos mokesčio pakėlimas.

— Kviečiame tuoj pat užregistruoti vaikučius, kurie šiais metais norėtų priimti pirmąją Komuniją. Skambinkite seselei Margaritai.

— Užpraėjusio sekmadienio Mišių rinkliava — $266.92.

"Lito" įstaigoje galima apmokėti Hydro Quebec, Bell Telephone ir Metropolitain Gas Co. sąskaitas. Patarnavimas — 15 ct., kaip ir bankuose. Daug paprasčiau visas sąskaitas mokėti "Lito" čekiais, už kuriuos "Litas" neskaito nė vieno cento.

Prancūzų televizijos stotis (10 kanalas) pradėjo pusvalandį, skirtą etninėms grupėms. Jį organizuoja Kvebeko imigracijos ministerija, vadovauja Alain Stanke (A. Stankevičius), žinomas televizijos komentatorius Montrealyje. Pusvalandis transliuojamas kas sekmadienį 4-4.30 v.p.p. Programos pradžioje ir pabaigoje A. Stanke pasveikina ir atsisveikina keliom kalbom jų tarpe ir lietuvių — "Labas", "Sudiev". Netrukus programoje matysime ir lietuvių "Gintarą".

Lietuviukas pralenkė prancūzus. Jonas Brikis Montrealyje lanko prancūzų mokyklą. Joje surengtame prancūzų kalbos konkurse iš 80 tos pačios klasės mokinių laimėjo pirmą vietą ir pereinamąją taurę. Įteikiant taurę, buvo paklaustas, kuria kalba šneka namie. Atsakė: "lietuvių".

Įsisteigė žydų apsaugos lyga ryšium su įvykiais Sovietų Sąjungoje. Per Montrealio CFCF radiją kalbėjo vienas iš organizatorių. Jis įspėjo Sovietų Sąjungą, kad už vieną žydą, nužudytą Rusijoje, bus sunaikinta dešimt rusų komunistų laisvajame Vakarų pasaulyje. Prieš porą metų Montrealyje buvo įsteigta jaunimo organizacija apsaugoti žydams ir jų turtui Kvebeke ryšium su teroristų siautėjimu. Organizacijos nariai apmokomi specialioje mokykloje Laurentidų kalnuose. **J. L.**

TORONTO, ONT.

Ligoniai Šv. Juozapo ligoninėje: Juozas Baltrušaitis, Jonas Puras, Jonas Zabulionis; Šv. Mykolo ligoninėje — Mykolas Matušaitis. Sausio 10 d. išvežtas ligoninėn Vladas Bačėnas, neseniai turėjęs eismo nelaimę. Jis su šeima gyvena Bramptone.

Moksleivių Ateitininkų Sąjungos centro valdybos iždininkas Algis Juzukonis mokėjo ne tik pinigus tvarkyti, bet ir Dainavos kelius valyti.

KANADOS LIETUVIŲ FONDAS

Nauji nariai ir įnašai:

412. Čuplinskas, Eug. inž.	$100
413. Čuplinsko, Liudo atm.	100
414. Jutelis, Povilas	100
415. Kudirkai Simui pagerbti — B. Grajauskas	200
416. Ramūnienė, Marija dr.	100

Papildė įnašus:

23. KLB Otavos apyl. v-ba iki	$1100
124. KLB Sudburio apyl. v-ba „	150
289. Dr. V. Šulma, Sask. „	200

Savanorio-kūrėjo L. Čuplinsko, mirusio Toronte 1958 m., atminimui įnašą atsiuntė našlė Valerija Čuplinskienė. Simo Kudirkos vardu įnašą atsiuntė hamiltoniškis B. Grajauskas. Tikime, kad tą įnašą papildys ir kiti lietuviai. Inž. E. Čuplinskas ir dr. M. Ramūnienė yra L. Fondo tarybos nariai, paskirti KLB krašto valdybos. Visiems aukotojams Fondas nuoširdžiai dėkoja. Šiais metais numatyta pasiekti $80,000 sumą. Dabar Fonde yra $69,000 įnašų ir apie $2,000 palūkanų ("Paramos" bankelyje palūkanos dar neprirašytos). Atskirose KLB apylinkėse Fondo vajaus planas iki šiol išpildytas: Toronte surinkta $28,000 — išpildyta 80%; Hamiltone $6800 — 68%; Montrealy $5000 — 25%; Delhi-Tills. $4400 — 88%; Londone $4200 — 140%; S. S. Marie $3200 — 160%; Sudbury $3000 — 150%; Otavoje $2800 — 140%; Windsore $1800 — 90%; Edmontone $1600 — 80%; Rodney $1400 — 70%; St. Catharines $1300 — 61%; Winnipege $1200 — 40%. Likusiose apylinkėse surinkta mažiau nei po tūkstantį. Iš didesnių apylinkių labai atsiliko Montrealis, Winnipegas ir Vankuveris.

P. LELIS,, vajaus ved. ir ižd.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA TEL. 727-3120
6695 — 35th Avenue, Montreal 409 Namų 376-3781
Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.
Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL 205, QUE., TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	5.0%	Asmenines	8.75%
Taupomąsias s-tas	6.0%	Nekiln. turto	8.75%
Term. ind. 1 metams	7.0%	Čekių kredito	9.0%
Term. ind. 2 metams	7.5%	Investacines	nuo 9.5 iki 12%
Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas.		Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.	

Kasos valandos: 1465 De Steve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., darbo dienomis — nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskiriant šeštadienius; vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.
3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545: dieną — penktadieniais nuo 1 iki 6 val. ir vakarais — pirmad., trečiadieniais ir penktad. nuo 7 iki 9 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.